

PÉNZÜGYI HÍRLEVÉL

2024 • XVII. évfolyam • 2. szám

PÉNZÜGYI HÍRLEVÉL
2024 • XVII. évfolyam • 2. szám
2024. július 1.

Megjelenik negyedévente

Felelős szerkesztő
Lámfalusi Ibolya

Szerző
Vörös-Illés Ivett (szerk.)
voros-illes.ivett@aki.gov.hu

Péter Krisztina
peter.krisztina@aki.gov.hu

Rózsa Andrea
rozsa.andrea@aki.gov.hu

Kiadó

1093 Budapest, Zsil utca 3–5.
Telefon: +36 1 217 1011
www.aki.gov.hu
aki@aki.gov.hu

ISSN 1418 2130

A kiadványokkal kapcsolatban részletes
felvilágosítást ad:
Publikációs Csoport – publikacio@aki.gov.hu

Tartalomjegyzék

Összefoglaló.....	4
Summary.....	5
Módszertani megjegyzések	8
Agrár- és vidékfejlesztési támogatások	9
Közvetlen termelői támogatások	13
Vidékfejlesztési és halászati programok	14
Piaci és egyéb támogatások.....	17
Nemzeti támogatások	18
Az agrár- és vidékfejlesztési támogatások kiemelt területei.....	20
Állattenyésztési támogatások	21
Szántóföldi növénytermesztők támogatása.....	22
Kertészeti ágazat támogatása	23
Kockázatkezelés a mezőgazdaságban	24
Élelmiszeripar támogatása	25
A mezőgazdaság és az élelmiszeripar vállalkozásainak hitelgazdálkodása	26
A mezőgazdaságban tevékenykedő egyéni gazdaságok hitelállománya	27
A mezőgazdasági társas vállalkozások hitelállománya.....	32
Az élelmiszeripari egyéni vállalkozások hitelállománya	38
Az élelmiszeripari társas vállalkozások hitelállománya	39
Kedvezményes finanszírozási programok az agrárgazdaságban.....	44
Kedvezményes finanszírozás a mezőgazdaságban	47
Agrár Széchenyi Kártya folyószámlahitel	47
Növekedési Hitelprogram	50
MFB-hitelprogramok	51
EXIM-konstrukciók.....	52
Garantált hitelek állománya a mezőgazdaságban	52
Lízingcégek mezőgazdasági kihelyezései	54
Kedvezményes finanszírozás az élelmiszeriparban.....	56
EXIM-konstrukciók.....	56
Növekedési Hitelprogram	58
Agrár Széchenyi Kártya folyószámlahitel	60
MFB-hitelprogramok	61
Garantált hitelek állománya az élelmiszeriparban	62
Ágazati csődráták	63
Hitelportfólió minősége és kockázati megítélése	64
Hitelezési felmérés	64
Értékvesztéssel való fedezettség	65
Nemteljesítő hitelek vizsgálata	68
Jegybanksi kamat és a vállalati szektor kamatai	71
Mellékletek.....	76
Mellékletek jegyzéke.....	76

Összefoglaló

- A 2021–2022-es átmeneti évek után 2023. január 1-jén hatályba lépett a 2023–2027-es időszakra szóló közös agrárpolitika. Ezzel párhuzamosan tart még a 2014–2020-as ciklus lezárása.
- Agrár- és vidékfejlesztési támogatásokra 191,5 milliárd forintot fizettek ki március 31-ig. A folyósított támogatási összeg 61,0 százaléka (116,9 milliárd forint) európai uniós forrásból származott, 39,0 százalékát (74,7 milliárd forint) hazai költségvetésből fizették ki.
- Az agrár- és vidékfejlesztési támogatások között a Vidékfejlesztési Program kifizetései domináltak (49,8 százalék), melyek meghaladták a 95 milliárd forintot. A közvetlen támogatások a kifizetések több mint egyharmadát (40,3 százalék) képezték, 77,2 milliárd forint kifizetésére került sor március 31-ig. A nemzeti támogatásokra 16,4, a piaci és egyéb támogatásokra együttesen 2,6 milliárd forintot folyósítottak.
- Az egyes ágazatok támogatottságát vizsgálva elmondható, hogy a szántóföldi növénytermesztők kapták a támogatások több mint egyharmadát, míg az állattenyésztők a támogatások 23,0 százalékát használhatták fel, a kertészet részesedése pedig csupán 6,3 százalék volt.
- A nemzeti agrárkárenyhítési rendszer keretében (I. pillér) a 2023. évi időjárás okozta károk kompenzálására 2,8 milliárd forintot folyósítottak 2024-ben a jogosult termelők számára.
- A **mezőgazdaság** hitelállománya 8,2 százalékkal 1064,8 milliárd forintra emelkedett az előző év azonos időszakához képest. Ezen belül a kedvezményes hitelek aránya 68,9 százalékot, a piaci hitelek részesedése pedig 31,1 százalékot tett ki 2024. március 31-én.
- A mezőgazdaságban tevékenykedő egyéni gazdaságok hitelállománya 2,3 százalékkal 379,5 milliárd forintra nőtt. Az egyéni gazdaságok hitelei közül továbbra is a beruházási hitelek voltak túlsúlyban, állományuk 2,1 százalékkal 255,6 milliárd forintra bővült, és ez értékben a teljes hitelállomány közel 70 százalékát tette ki. A hitelek zöme a szántóföldi növénytermesztőket finanszírozta. A mezőgazdaságban tevékenykedő egyéni vállalkozások újonnan felvett hiteleinek összege 2,8 milliárd forinttal volt több az egy évvel korábbi értékénél.
- A mezőgazdasági társas vállalkozások hitelállománya 11,8 százalékkal 685,3 milliárd forintra emelkedett. A növekedés az éven túli hiteleknél jelentkezett, azon belül is a beruházási hitelek állománygyarapodása volt meghatározó, amely értékét tekintve meghaladta a hosszú lejáratú forgóeszközhitelét. A hitelállományból legnagyobb mértékben az állattenyésztési ágazat részesedett. A mezőgazdasági társas vállalkozások újonnan felvett hiteleinek összege 1,8 milliárd forinttal volt több az egy évvel korábbi értékénél.
- A mezőgazdaság garantált hitelállománya dinamikusán nőtt. A lízingcégek szerződésszáma és a tőkekintlévőség összege is mérséklődött.
- Az **élelmiszeripar** hitelállománya – ellentétben a mezőgazdasággal – 0,3 százalékkal csökkent, ezáltal 742,5 milliárd forintra módosult 2024 első negyedévének végére. Az ágazat hitelállományában a kedvezményes hitelek aránya jóval kisebb volt, mint a mezőgazdaságban, 51,1 százalékot tett ki.
- Az egyéni vállalkozások hitelállománya 13,0 százalékkal volt kevesebb az előző év azonos időszaki értékénél, ezáltal 4,8 milliárd forintra mérséklődött, a társas vállalkozásoké 0,2 százalékkal 737,7 milliárd forintra csökkent. A csökkenés az éven belüli és az egyéb hiteleknél jelentkezett, de a rövid lejáratú hitelek részesedése

2024 első negyedében a teljes hitelállományból így is 48,4 százalékot tett ki. A szóban forgó szegmens hitelállományának legnagyobb részét (28,1 százalékát) az ún. egyéb élelmiszeripar gyártása alágazatban tevékenykedő vállalkozások adták. Ezt követte 15,0 százalékos részaránnyal az egyéb gyümölcs-, zöldségfeldolgozás, -tartósítás, majd 8,7 százalékkal a baromfihús-feldolgozás, -tartósítás szakágazat.

- Az élelmiszeripari társas vállalkozások újonnan felvett hiteleinek összege 11,4 milliárd forinttal volt több az egy évvel korábbi értéknél. Az ágazat garantált hitelállománya 1,6 százalékkal csökkent 2024 első negyedében.
- Az ágazati csődrátát emelkedő trend jellemezte, azonban mértéke mind a mezőgazdaságban (4,0 százalék), mind az élelmiszeriparban (6,0 százalék) alacsonyabb volt a nemzetgazdasági szintnél (7,6 százalék) a vizsgált időszak végén.
- A mezőgazdasági hitelportfólió minősége romlott 2024 első negyedében.
- Az értékvesztéssel való fedezettség mindkét szektorban mérséklődött, a mezőgazdaságban 3,3 százalék, az élelmiszeriparban 5,9 százalék volt a vizsgált időszak végén. A mezőgazdaságban a folyószámlahitelek értékvesztéssel való fedezettsége csökkent a legnagyobb mértékben, míg az élelmiszeriparban a hiteltípus szerinti kategóriák többségénél nem volt érdemi változás.
- A nemteljesítő hitelek aránya (NPL-ráta) a mezőgazdaság minden alágazatában és minden hiteltípusnál javult (csökkent). Az élelmiszeripari alágazatok zömében, a malomipar és tejipar kivételével, szintén enyhe javulás volt megfigyelhető az előző év azonos időszakához képest. Az élelmiszeripari hitelek jellegénél nem történt érdemi változás az NPL-ráta értékében.
- A jegybanki alapkamat tovább csökkent, 8,3 százalék volt 2024. március 31-én. A mezőgazdasági és élelmiszeripari hitelösszegekkel súlyozott állományi kamatlábak szintén alacsonyabbak voltak 2024 első negyedében, mint az előző év azonos időszakában. A piaci forinthitelek kamatai jellemzően ereszkedtek, a piaci devizahitelek kamatai emelkedtek a hiteltípus szerinti kategóriákban, mindkét ágazatban a vizsgált időszakban. A mezőgazdasági alágazatok közül az állattenyésztés forinthitel kamatai jelentősen visszaestek. Az élelmiszeripari alágazatok éven túli forinthiteleinek kamatánál csökkenés és növekedés egyaránt előfordult.

Summary

- After the transition years 2021-2022, the Common Agricultural Policy for the period 2023-2027 entered into force on 1st of January 2023. At the same time, the closing of the 2014–2020 period is in progress.
- A total of HUF 191.5 billion was paid for agricultural and rural development subsidies by 31 March. 61.0 per cent (HUF 116.9 billion) of the subsidies came from European Union funds and 39.0 per cent (HUF 74.7 billion) was paid from domestic budget.
- Payments of the Rural Development Program dominated in agricultural and rural development payments (49.8 per cent), which exceeded the HUF 95 billion. Direct subsidies accounted more than a third (40.3 per cent) of payments, with HUF 77.2 billion paid by 31 March. Farmers received HUF 16.4 billion in national subsidies, and HUF 2.6 billion in market and other subsidies.
- Examining the support of each sector it can be considered that arable crop growers received more than a third of the subsidies, while livestock farmers could use 23.0 per cent of the support and the share of horticulture was only 6.3 per cent.

- Under the national agricultural compensation scheme (Pillar I), HUF 2.8 billion was paid to eligible farmers in 2024 to compensate for the damage caused by the weather in 2023.
- The amount of credit in **agriculture** increased by 8.2 per cent to HUF 1064.8 billion compared to the same quarter of the previous year. Within this the rate of subsidised loans was 68.9 per cent while the share of market loans was 31.1 per cent on March 31, 2024.
- The credit amount of the individual farms increased moderately, by 2.3 per cent to HUF 379.5 billion. Among the loans to individual farms, investment loans continued to predominate, with their stock growing by 2.1 per cent to HUF 255.6 billion, accounting for nearly 70 per cent of total loans. Most of the credit was used to finance arable crop growers. The value of new loans of individual farms in agriculture was HUF 2.8 billion higher than in the previous year.
- The credit amount of the agricultural enterprises increased by 11.8 per cent to HUF 685.3 billion. The increase was mainly for long-term loans, within this the growth of investment capital loans exceeded the growth of long-term working loans in terms of the value. The livestock sector accounted for the largest share of the credit. The amount of new loans taken out by agricultural enterprises was HUF 1.8 billion higher than in the previous year.
- The guaranteed loans of agriculture have grown dynamically. At the same time the contract number of leasing companies and their capital adequacy also decreased in the sector.
- In the **food industry**, the amount of loans – in contrast to agriculture – decreased by 0.3 per cent, to HUF 742.5 billion at the end of the first quarter of 2024. The share of subsidised loans (51.1 per cent) in the sector's loan portfolio was much lower than in agriculture.
- The credit amount of the individual food companies decreased by 13.0 per cent to HUF 4.8 billion, and the credit amount of corporate enterprises also declined by 0.2 per cent to HUF 737.7 billion. In the food sector the decline was in short-term and other loans, but the share of short-term loans in total loans was even so 48.4 per cent in the first quarter of 2024. Biggest part (28.1 per cent) of the loans in the food industry were granted for food corporations operating in the so-called other food industry sector. This was followed by the other fruit and vegetable processing and preserving subsector with a share of 15.0 per cent, followed by the poultry meat processing and preserving area with 8.7 per cent.
- The value of new loans of corporate enterprises in the food industry was HUF 11.4 billion higher than in the previous year. The sector's guaranteed loans decreased by 1.6 per cent in the first quarter of 2024.
- The sectoral rate of the risk of bankruptcy showed an upward trend in economy-wide level, in agriculture and in the food industry as well. Its' value both in the agricultural sector (4.0 per cent) and in the food industry (6.0 per cent) were lower than the economy-wide level (7.6 per cent) at the end of the examined period.
- The quality of the agricultural loan portfolio deteriorated in the first quarter of 2024.
- Coverage of credit impairment charges fell in both sectors, to 3.3 per cent in the agriculture and 5.9 per cent in the food industry at the end of the period. In agriculture, impairment coverage of overdrafts decreased the most, while in the food industry there were no significant changes in the majority of loan type categories.
- The non-performing loan ratio (NPL ratio) improved (decreased) in all sub-sectors and regarding all (short- and long-term) loan types in agriculture. Most food sub-sectors, except for the manufacture of grain mill products and manufacture of dairy products sub-industries, also showed a slight improvement compared to the same period of the last

year. There was no significant change in the NPL ratio regarding all main types of loans in the food industry.

- The base rate of the central bank was further reduced to 8.3 per cent by the end of March 2024. Interest rates weighted by the amount of loans to the agricultural and food sectors also decreased in the first quarter of 2024 compared to the same period of the previous year. Interest rates on market HUF loans typically declined, while interest rates on market foreign currency loans increased in case of the loan type categories, in both sectors, over the period under review. Among the agricultural sub-sectors, interest rates on HUF loans for livestock production decreased significantly. In the food sub-sectors, both decreases and increases in interest rates on long-term HUF loans were also observed.

Módszertani megjegyzések

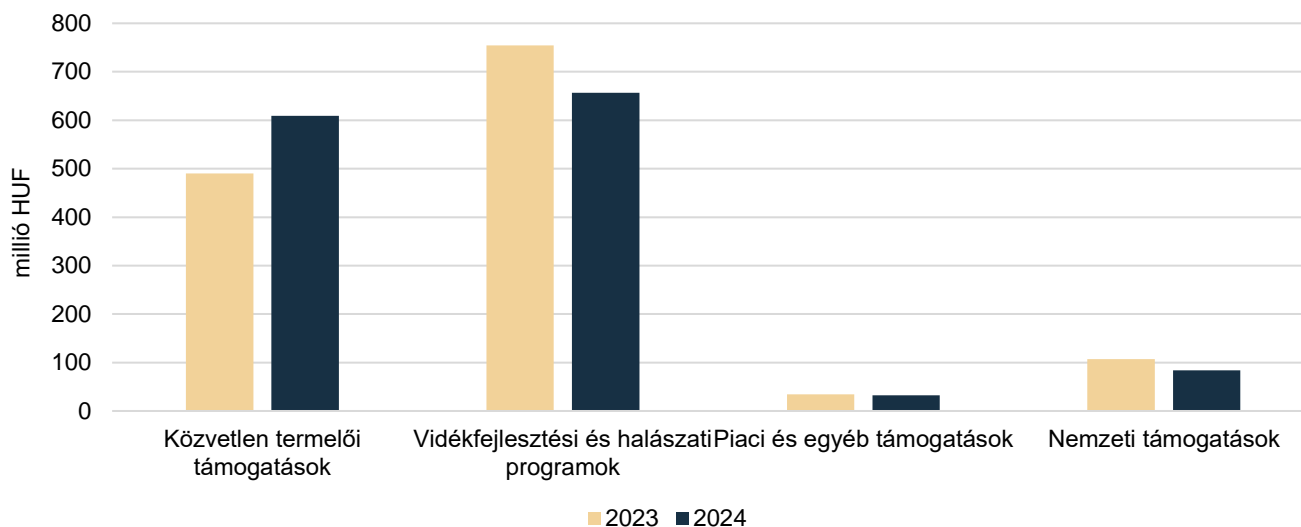
- A Pénzügyi Hírlevél támogatásokat bemutató fejezete pénzforgalmi szemléletben készül, a 2024. január 1. és március 31. között teljesült kifizetéseket tartalmazza. A Vidékfejlesztési Program (VP) előrehaladását szemléltető 11. ábrán a 2016 és 2024 között teljesült kifizetések szerepelnek.
- Az agrárium és a vidék fejlesztésére irányuló támogatások ágazatonkénti, illetve alágazatonkénti felosztását ismertető fejezetnél az intézkedések besorolása e kategóriákba nem minden esetben lehetséges, hiszen vannak olyan támogatások, amelyek több ágazat számára biztosítanak forrást, illetve egyes intézkedések több alágazatot is érintenek.
- A bankok adminisztratív terheinek csökkentése érdekében az Agrárminisztérium (továbbiakban AM) adatgyűjtését 2024 I. negyedévtől kezdődően a Magyar Nemzeti Bank (továbbiakban MNB) Hitelregiszter (továbbiakban MNB HITREG) keretében végzett adatgyűjtése váltotta fel. Az áttérést több éves adategyeztetési és -tisztítási folyamat előzte meg, aminek köszönhetően a Hitelregiszterből lekérdezett adattartalom a korábbi adatgyűjtéseknek leginkább megfelel. Az elemzés során felhasznált tárgynegyedévi (2024 Q1) és az azt megelőző év azonos időszak értékek (2023 Q1) MNB HITREG-adatok, a hosszú idősorok esetén a korábbi évek adatai az AM OSAP-adatgyűjtéséből származnak. A tárgynegyedévi adatok a 2024. március 31-i állapotot tükrözik. A korábbi adatgyűjtés Hitelregiszterrel való kiváltásának további előnye, hogy lényegesen több információ elérését teszi lehetővé az adatfelhasználók számára.
- A méretkategóriák szerinti bontásnál a vállalkozások besorolása megfelel a kis- és középvállalkozásokról, fejlesztési támogatásáról szóló 2004. évi XXXIV. törvényben foglaltaknak. Az egyéb vállalkozások méretkategória a nagyvállalatokat és a kkv-nak nem minősülő egyéb vállalkozásokat tartalmazza.
- A kamatlábak esetében a hitelösszeggel súlyozott állományi piaci kamatlábat szerepeltetjük. Ennek oka, hogy a kedvezményes hiteleknél a nettó kamat és a kamatkedvezmény elkülönítése nem lehetséges, így a kedvezményes hitelprogramokhoz kapcsolódóan a gazdálkodó, illetve a gazdasági szervezet által fizetendő kamatlábakra vonatkozóan nincs információnk.

Agrár- és vidékfejlesztési támogatások

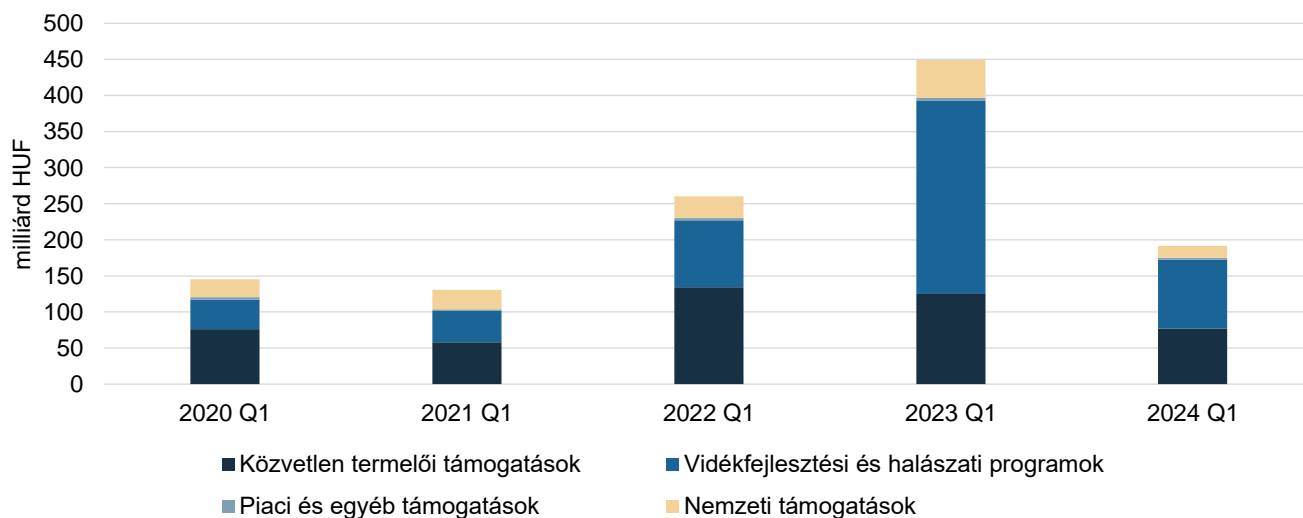
- Az agrár- és vidékfejlesztési támogatások 2024. évi keretösszege mintegy 1381 milliárd forint, ami biztosítja az előző évihez hasonló nagyságrendű termelői szubvenciók folyósítását. Közvetlen támogatásokra mintegy 609 milliárd forint lett elkülönítve, amelynek több mint fele az alaptámogatást fedezi, további 12 százaléka a kis- és közepes méretű gazdaságok emelt szintű támogatását teszi lehetővé az újraelosztó támogatás révén. Emellett 127,7 milliárd forint áll az Agro-ökológiai Programban részvételt vállaló termelők rendelkezésére. A termeléshez kötött támogatások 2024. évi forráskerete közel 80 milliárd forint, valamint 7,4 milliárd forint fordítható a generációváltás előmozdítására a fiatal gazda támogatás keretében. Vidékfejlesztési és halászati programokra 656,5 milliárd forint jut, nemzeti agrártámogatásokra 68,9, agrárkár-enyhítésre 14,8 milliárd forint, piaci és egyéb támogatásokra 32,1 milliárd forint használható fel (1. ábra).
- Agrár- és vidékfejlesztési támogatásokra 2024-ben összességében 191,5 milliárd forint került felhasználásra hazai és uniós forrásokból (2. ábra).
- A két átmeneti év után 2023 január 1-jén hatályba lépett a 2023–2027-es időszakra szóló közös agrárpolitika (KAP), miközben ezzel párhuzamosan tart még a 2014–2020-as ciklus lezárása is. A 2023–2027-es ciklusban a legtöbb korábbi támogatás, pályázati felhívás kisebb-nagyobb változtatás mellett megmarad, ugyanakkor nagyobb hangsúlyt kap a zöld elvárásoknak való megfelelés, a generációváltás, valamint a kis- és közepes vállalkozások támogatása. A korábbi években vállalt és a 2024. évet terhelő, áthúzódó fizetési kötelezettségek teljesítése mellett 2024-ben folytatódtak a részben már 2023-ban megkezdődött KAP Stratégiai terv I. pilléres (BISS: fenntarthatóságot elősegítő alaptámogatás, CRISS: kiegészítő újraelosztó támogatás a fenntarthatóság elősegítésére, CIS: termeléshez kötött támogatás, méhészeti ágazat támogatása, átmeneti nemzeti támogatások) és II. pilléres (agrár-környezetgazdálkodási, röviden AKG és az ökológiai gazdálkodásra történő átállás, vagyis ÖKO) támogatások folyósítása.
- A termelői támogatások 49,8 százalékát, 95,4 milliárd forintot vidékfejlesztési és halászati intézkedéseire folyósítottak a gazdálkodóknak az év első három hónapjában. Ezen belül a Vidékfejlesztési Programból 94,6 milliárd forint kifizetés teljesült a tárgyévben, a KAP Stratégiai terv keretében pedig agrárkörnyezetgazdálkodási intézkedésekre 1,7 millió forintot, ökológiai gazdálkodás támogatására 0,4 millió forintot folyósítottak a termelőknek. A Magyar Halgazdálkodási Operatív Programból 761,6 millió forinthez jutottak a gazdálkodók.
- A termelőknek nyújtott közvetlen támogatások a kifizetések 40,3 százalékát képezték, amelyhez kapcsolódóan 77,2 milliárd forintot vettek igénybe a gazdálkodók tárgyév január 1. és március 31. között.
- A hazai költségvetésből finanszírozott nemzeti támogatások keretében 16,4 milliárd forintot használhattak fel a kedvezményezettek, ami az összes agrártámogatás 8,6 százaléka.
- A piac szabályozását célzó intézkedésekre 2,6 milliárd forintot fordítottak, amelynek zöme a kiegészítő nemzeti támogatással működő programokat fedezte.

1. ábra: **Az agrár- és vidékfejlesztési támogatások 2024. évi keretösszege megközelíti az 1400 milliárd forintot**

Forrás: 2022. évi XXV. törvény Magyarország 2023. évi központi költségvetéséről, valamint a 2023. évi LV. törvény Magyarország 2024. évi központi költségvetéséről adatai alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

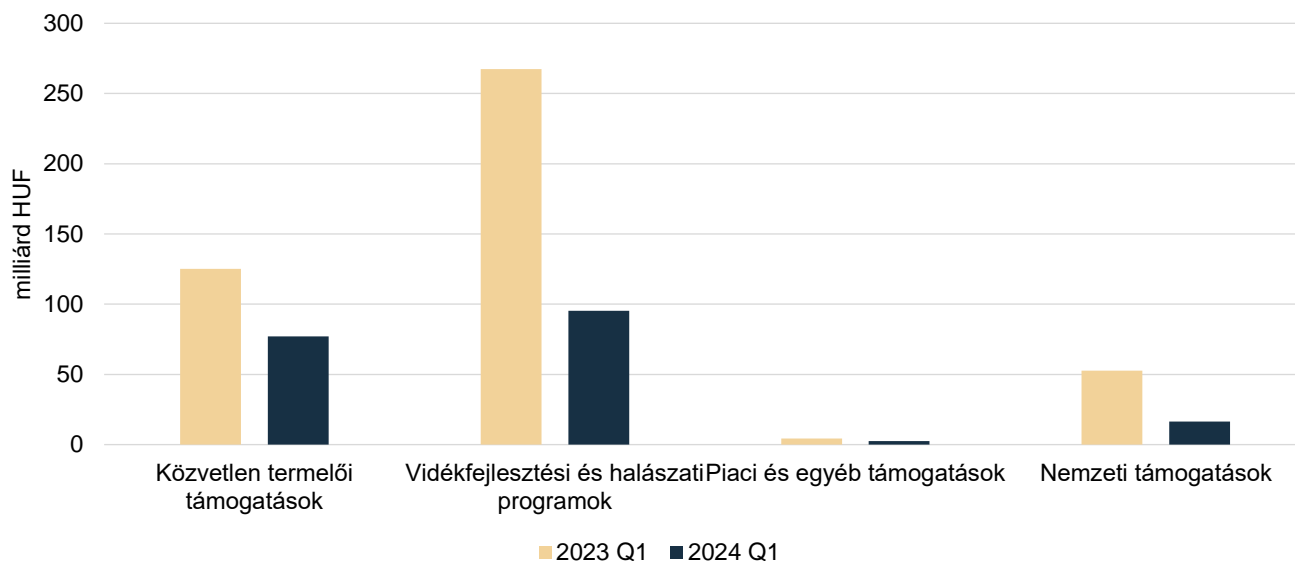
2. ábra: **Az agrár- és vidékfejlesztési kifizetések 2024 első negyedében megközelítették a 200 milliárd forintot**

Forrás: PM-, AM- és MÁK-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- Minden intézkedéscsoport első negyedéves kifizetése elmaradt az egy évvel korábbi összegtől. Ugyanakkor figyelembe kell venni, hogy a kifizetési rendből – például a közvetlen termelői támogatások előleg- és részfizetéseinek eltérő mértékéből – adódhatnak eltérések az egyes évek között (3. ábra).

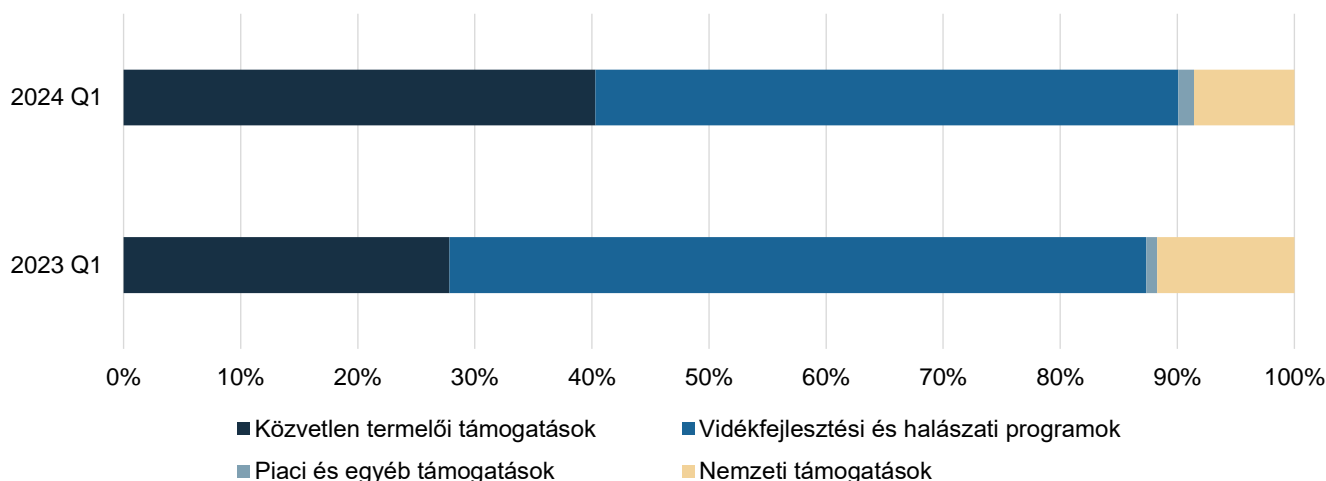
3. ábra: **Az előző évhez képest minden intézkedéscsoportban csökkent a kifizetett támogatási összeg 2024 első negyedében**

Forrás: PM-, AM- és MÁK-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

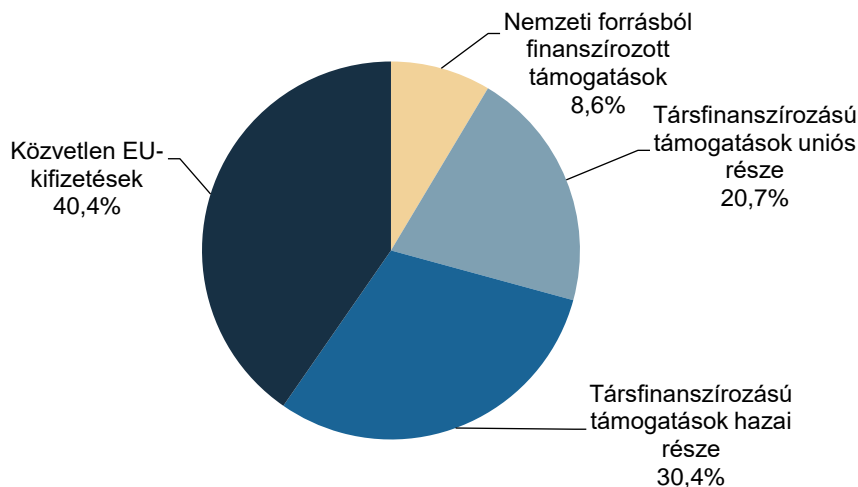
- Az összes agrártámogatáson belül a közvetlen termelői támogatások részaránya 12,5 százalékponttal, a piaci és egyéb támogatásoké 0,4 százalékponttal emelkedett, míg a vidékfejlesztési és halászati programoké 9,7 százalékponttal, a nemzeti támogatásoké 3,1 százalékponttal csökkent 2024 első negyedében (4. ábra).

4. ábra: **A közvetlen termelői támogatások részaránya növekedett 2024 első negyedében**

Forrás: PM-, AM- és MÁK-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

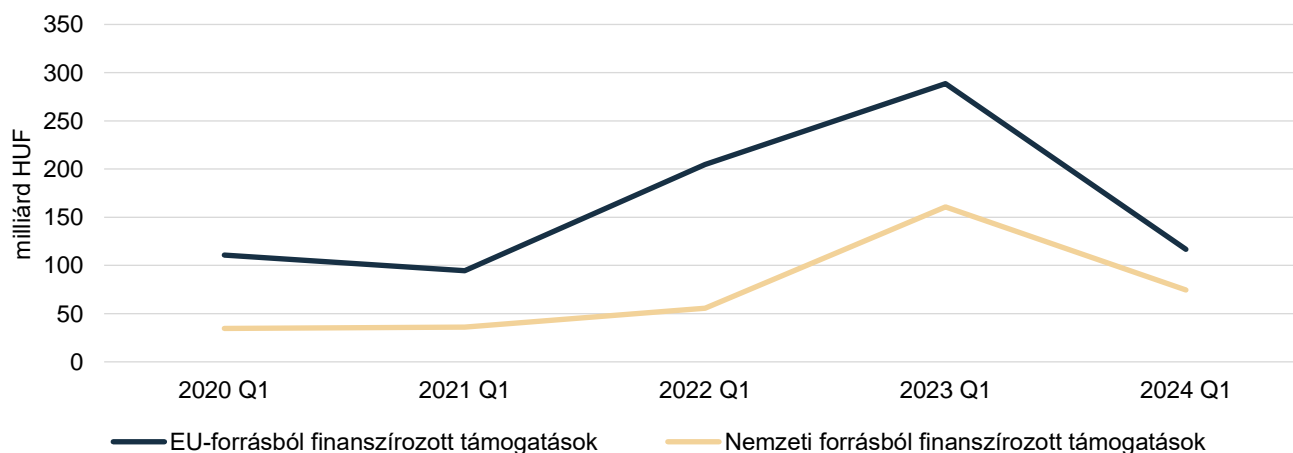
5. ábra: **Az agrár- és vidékfejlesztési támogatások több mint 60 százaléka európai uniós forrásból származott 2024 első negyedében**

Forrás: PM-, AM- és MÁK-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- Az agrár- és vidékfejlesztési támogatások keretében az első negyedévben folyósított 191,5 milliárd forint támogatási összeg 61,0 százaléka európai uniós forrásból származott, 39,0 százalékát pedig hazai költségvetésből fizették ki (5. ábra). Európai uniós forrásból 116,9 milliárd, hazai forrásból további 74,7 milliárd forint kifizetése valósult meg (6. ábra).
- Az uniós társfinanszírozással megvalósult támogatások esetében az uniós kifizetések aránya 40,5 százalékot tett ki, míg a támogatások további 59,5 százalékát nemzeti költségvetésből folyósították.
- Fontos megjegyezni, hogy az uniós finanszírozású kifizetések évenkénti ingadozása főként a területalapú támogatások és egyéb közvetlen támogatások kifizetési rendjének sajátosságából adódik, mivel az egyes években eltérő mértékű előlegfizetés, részfizetés és a következő évre áthúzódó végkifizetés valósul meg, a Pénzügyi Hírlevél viszont pénzforgalmi szemléletben készül, a naptári év kifizetéseit tükrözi.

6. ábra: **Az agrár- és vidékfejlesztési kifizetések nagyobb része továbbra is uniós forrásból valósult meg**

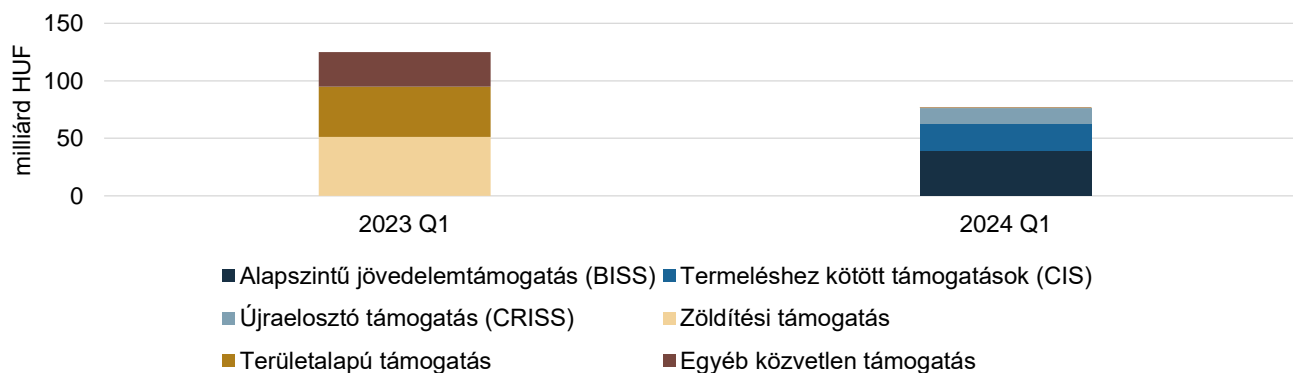

Forrás: PM-, AM- és MÁK-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

Közvetlen termelői támogatások

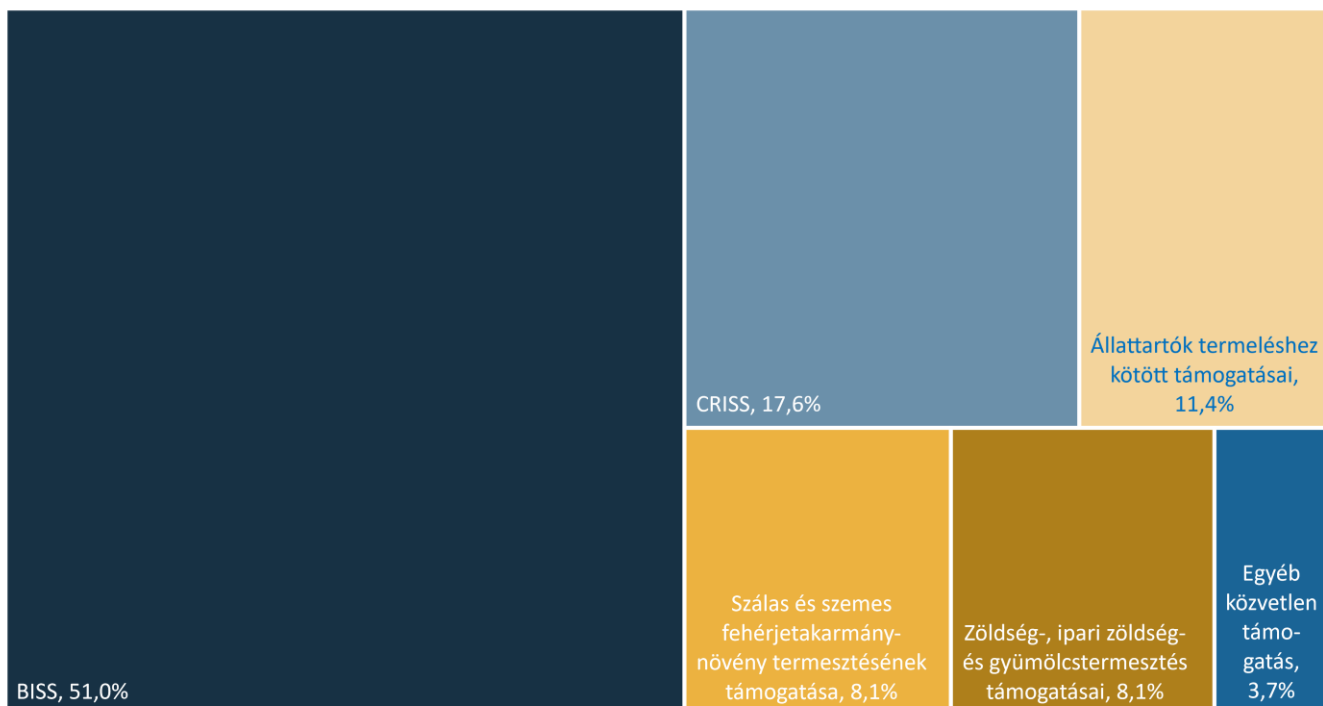
- A KAP Stratégiai terv keretében 2023-tól változások léptek életbe a közvetlen támogatások terén. A jogosultság feltétele az aktív mezőgazdasági termelői státusz. A SAPS és a zöldítés jogcímeit 2023-tól felváltó alaptámogatás lett a közvetlen támogatási rendszer alapja és kiindulópontja, amelyből a termelésre nem használt agroökológiai jelentőségű területek is részesülnek. Az új, kiegészítő jövedelemtámogatásként működő redisztributív kifizetés célja a kis és közepes méretű gazdaságok irányába történő forrásátcsoportosítás elősegítése az üzemek első hektárjainak (első 10 hektár esetében, illetve 10–150 hektár között) emelt szintű támogatása révén. Az Agroökológiai Program (AÖP) egy zöldítésszerűen működő, önkéntes vállalatokon alapuló, egyéves támogatás, amely az agrár-környezetgazdálkodási támogatási formához (AKG) hasonlít. A generációváltás előmozdítása kiemelt szerepet kap, kedvezőbb feltételek mellett megemelt összegű forrás áll rendelkezésre aktív gazda státusz, illetve minimális képzettség megléte esetén. A termeléshez kötött támogatásokra a jelenlegivel nagyságrendileg megegyező forrás áll rendelkezésre 2027-ig.
- A közvetlen támogatások jogcímein 2024 első negyedében 77,2 milliárd forint jutott el a termelőkhez. A korábbi évek jogorvoslati ügyeinek rendezése még tartott 2024-ben is, azonban a tárgyévi kifizetések túlnyomó része már a KAP Stratégiai tervhez kapcsolódott, a 2023. évi jogosultságok rész- és végfizetését foglalta magában (7. ábra).
- A teljes összeg felét, 39,4 milliárd forintot az alapszintű jövedelemtámogatás (BISS) tette ki. Az átcsoportosítással nyújtható kiegészítő jövedelemtámogatásra (CRISS) 13,6 milliárd forintot kaptak a gazdálkodók, ami a közvetlen támogatások 17,6 százalékának felelt meg (8. ábra).
- A két fő intézkedés mellett a termeléshez kötött állattenyésztési támogatásokra további 8,8 milliárd forintot kaptak a gazdák. Ebből 8,6 milliárd forint folyósítása a KAP Stratégiai tervhez kötődött, amit csaknem egészében a tejhasznú tehéntartásra folyósítottak, anyajuhartásra 1,3 millió forintot fizettek ki az állattartóknak 2024 első negyedében.
- A gyümölcsstermesztők (extenzív és intenzív termesztés) 1,9 milliárd forint támogatásban részesültek. Az ipari zöldségnövények termesztésére 3,0 milliárd forintot, a zöldségnövény-termesztés támogatására 1,3 milliárd forintot folyósítottak a kedvezményezetteknek.
- További számottevő összeg, 6,3 milliárd forint került folyósításra szálas és szemes fehérjetakarmány-növények termesztésének támogatására. A cukorrépa-termesztők 2,2 milliárd forint támogatásban részesültek.

7. ábra: **A kifizetéseket 2024 első negyedében már a KAP ST forrásaiból folyósították a gazdálkodóknak a 2023. évi jogosultságok rész- és végfizetéseire**

Forrás: PM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

8. ábra: **A közvetlen támogatások több mint kétharmadát az alaptámogatás és az újraelosztó támogatás adta 2024 első negyedévében**

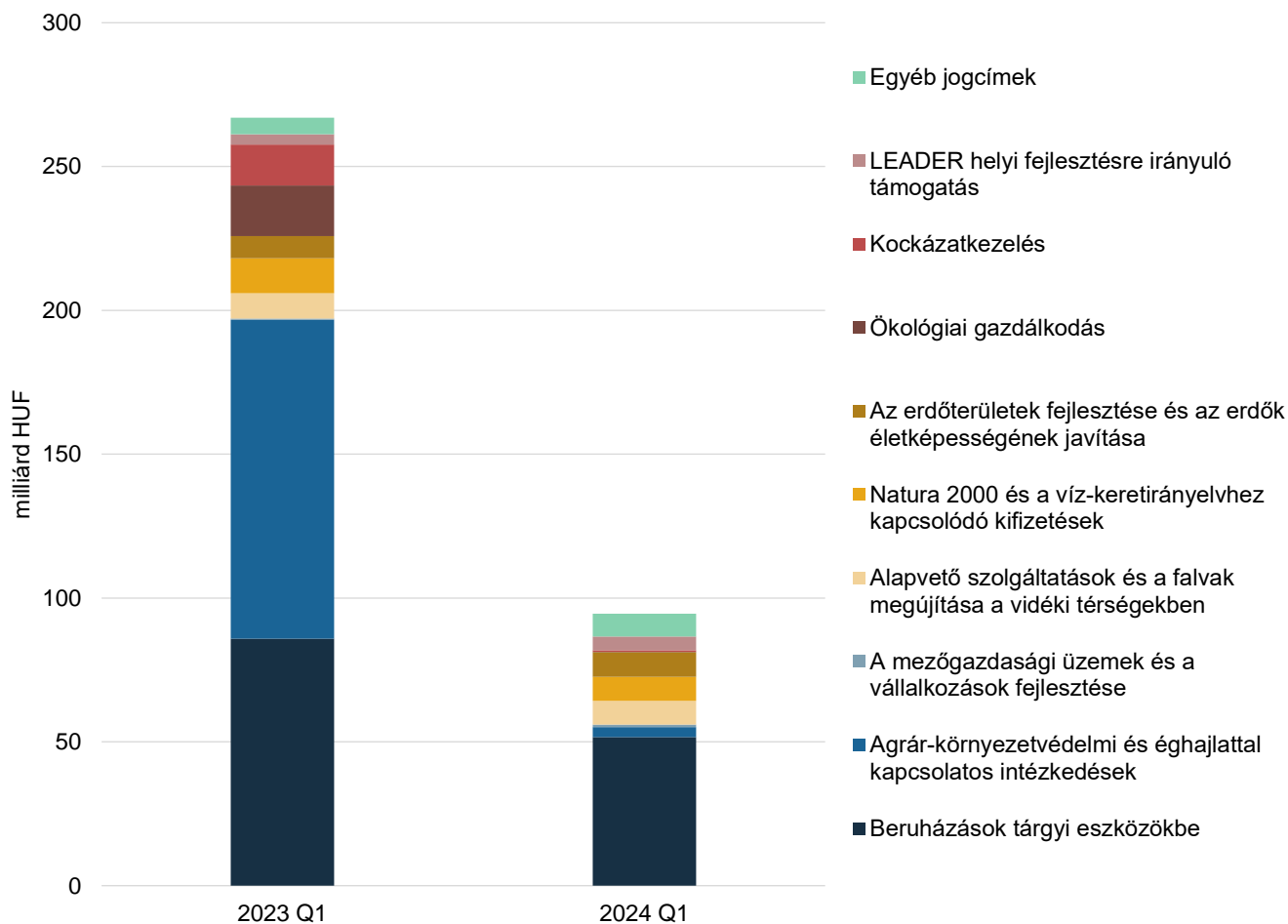
Forrás: PM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

Vidékfejlesztési és halászati programok

- A Vidékfejlesztési Program (VP) 2014–2020 intézkedéseire 2024 első három hónapja során 94,6 milliárd forintot folyósítottak a gazdálkodóknak (9. és 10. ábra). A Magyar Halgazdálkodási Operatív Programból 761,6 millió forint kifizetése valósult meg. A KAP Stratégiai terv intézkedéseire 2,1 millió forintot fordítottak 2024 március 31-ig ökológiai gazdálkodás támogatására és agrárkörnyezetgazdálkodási célokra.
- A VP intézkedései közül tárgyi eszközök beszerzésére 51,7 milliárd forintot fordítottak, ezen belül az élelmiszeripar több intézkedés keretében 9,9 milliárd forint támogatásban részesült. Állattartó telepek fejlesztésére és megújítására csaknem 18 milliárd forintot vettek igénybe, további 9,3 milliárd forint a mezőgazdaság digitális átállásához kapcsolódó precíziós fejlesztésekhez járult hozzá. A terménytároló, -szárító és -tisztító üzemek több mint 6,1 milliárd forint kifizetésben részesültek, a vízgazdálkodás fejlesztésére 3,3 milliárd forintot folyósítottak.
- Nyolc milliárd forintot meghaladó támogatási összeget fizettek ki három intézkedés keretében: az alapvető szolgáltatásokra és a falvak megújítására a vidéki térségekben, a Natura 2000-hez és a vízkeretirányelvhez kapcsolódóan, valamint erdőterületek fejlesztésére és erdők életképességének javítására.
- További 3,5 milliárd forint jutott az agrár-környezetvédelmi és éghajlattal kapcsolatos intézkedésekre, 4,8 milliárd forint a LEADER helyi fejlesztésekre.

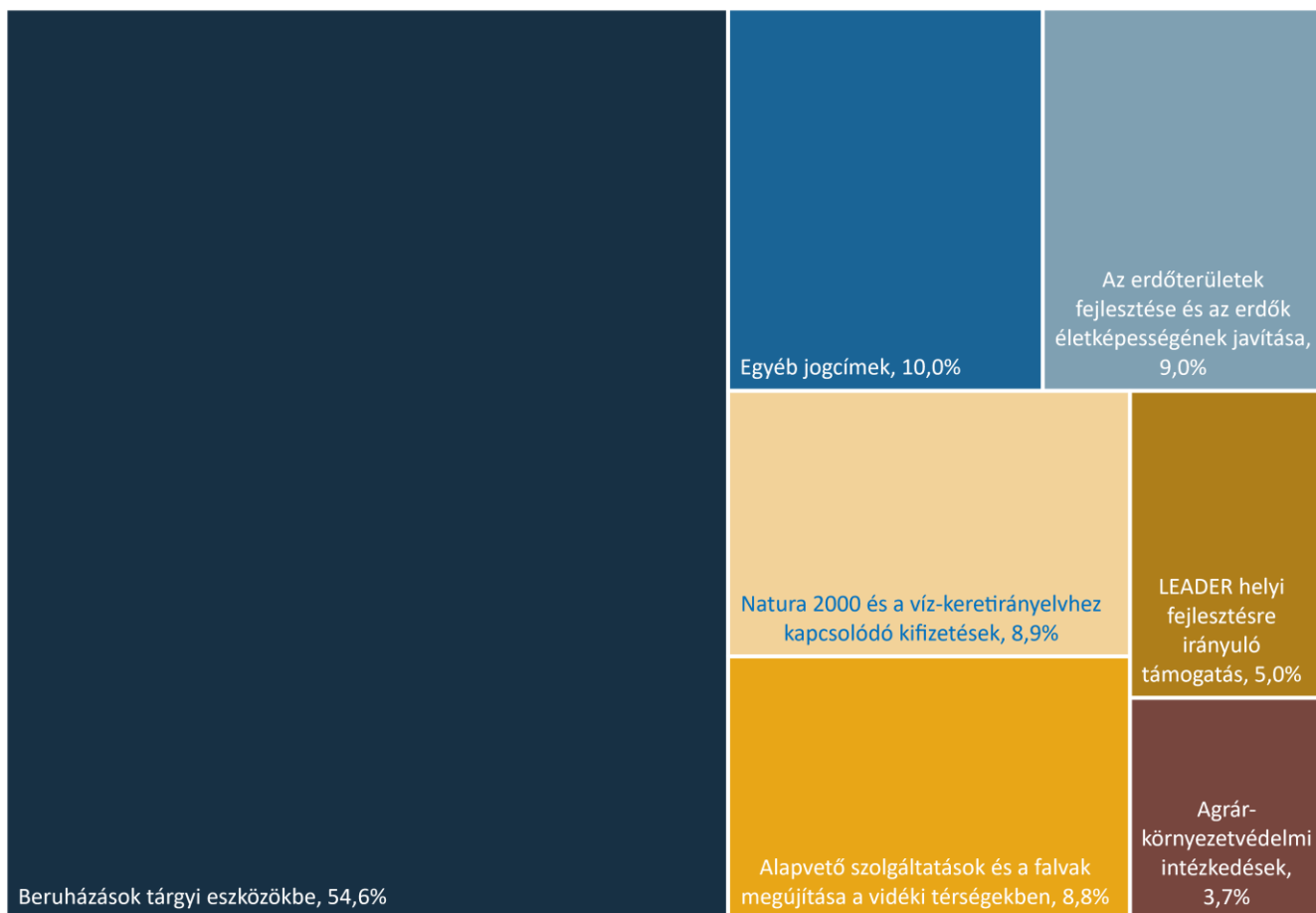
9. ábra: **A Vidékfejlesztési Program keretében mintegy 95 milliárd forint támogatást folyósítottak a termelőknek 2024 első negyedében**

Forrás: PM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- A tárgyévi kifizetéseket összevetve a 2023. év azonos időszakával elmondható, hogy 1,2 milliárd forinttal több forrás jutott a LEADER helyi fejlesztésekre és 0,9 milliárd forinttal több az erdőterületek fejlesztésére és az erdők életképességének javítására. Össességében a Vidékfejlesztési Program tárgyévi teljesítése 172,4 milliárd forinttal elmaradt a 2023. év azonos időszakában kifizetett összegtől. Az új agrár- és vidékfejlesztési pályázati felhívások és támogatási jogcímek a KAP Stratégiai terv pályázati menetrendje alapján 2024 tavaszától folyamatosan kerülnek meghirdetésre, így a jövőben a kifizetések felfutása várható.

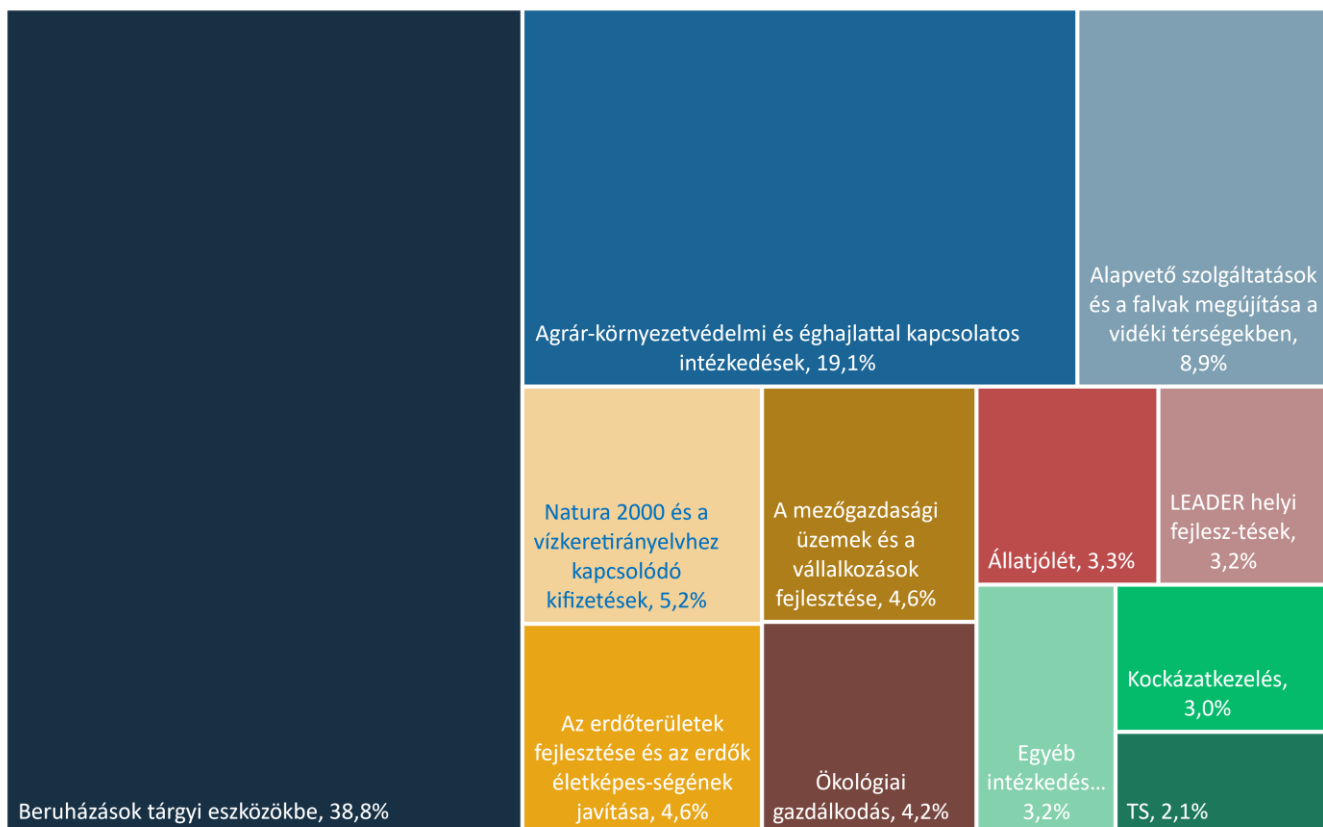
10. ábra: **A Vidékfejlesztési Program kifizetéseinek több mint felét tárgyi eszközök beszerzésére fordították 2024 első negyedévében**

Forrás: PM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- A Vidékfejlesztési Program (2014–2020) indulása óta 2024. március 31-ig 2280,4 milliárd forintot fizettek ki a pályázóknak.
- A kumulált adatokat vizsgálva elmondható, hogy a tárgyi eszközökbe történő beruházások tették ki a kifizetések több mint egyharmadát, összegük megközelítette a 886 milliárd forintot. A támogatások 19,1 százaléka, 435,1 milliárd forint az agrár-környezetvédelmi intézkedésekre fordítódott (11. ábra).
- A kifizetések 8,9 százalékát, 202,8 milliárd forintot alapvető szolgáltatásokra és a falvak megújítására folyósították a kedvezményezetteknek, a Natura 2000-hez és a vízkeret-irányelvhez kapcsolódott 117,7 milliárd forint, a mezőgazdasági üzemek és a vállalkozások fejlesztéséhez 104,7 milliárd forint teljesítés.

11. ábra: **A Vidékfejlesztési Program több mint felét a tárgyi eszközökbe történő beruházások és az agrár-környezetvédelmi intézkedések kifizetései tették ki 2016 és 2024 között**

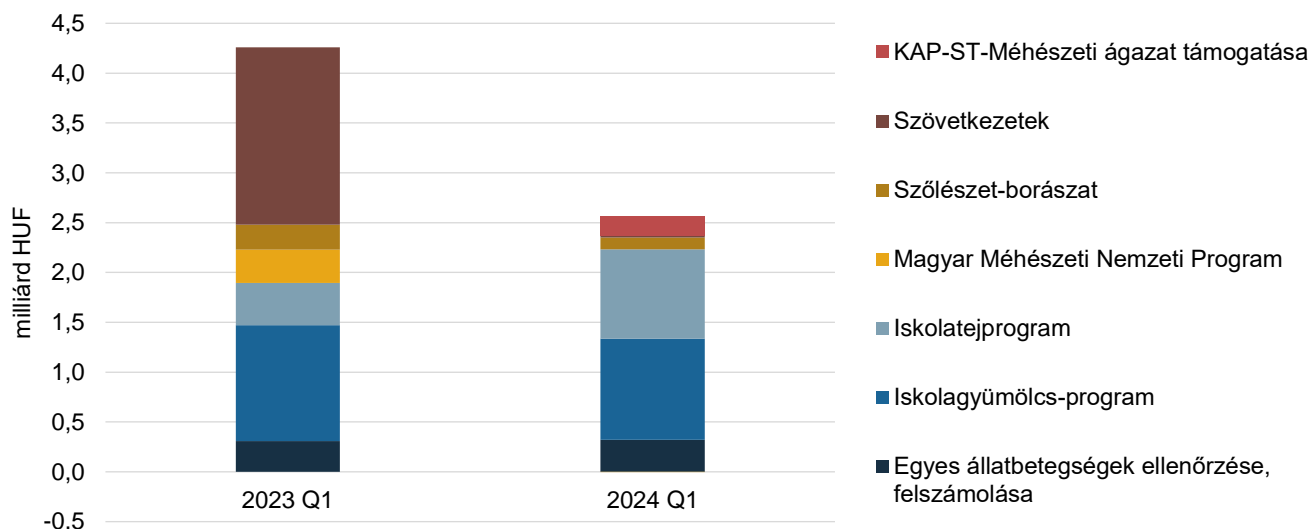

Forrás: PM- és MÁK-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

Piaci és egyéb támogatások

- A piacsabályozó intézkedésekre uniós és nemzeti forrásból együttesen 2,6 milliárd forintot, az előző évi összegnél 1,7 milliárd forinttal kevesebbet folyósítottak 2024-ben (12. ábra). A különbség főként a szövetkezeteknek nyújtott támogatások csökkenéséből adódott. Ugyanakkor iskolatejprogram keretében kétszer annyi támogatás kifizetése valósult meg az első három hónapban, mint az előző év azonos időszakában.
- A piaci és egyéb támogatásokon belül a kiegészítő nemzeti támogatással működő programokra uniós forrásból 0,8 milliárd forintot fordítottak, amit nemzeti költségvetésből 1,6 milliárd forinttal egészítettek ki.
- A programok közül az iskolagyümölcs-program támogatására összesen 1,0 milliárd forintot, az iskolatejprogram támogatására 0,9 milliárd forintot költöttek, ez a két intézkedés tette ki a piacsabályozó intézkedések háromnegyedét március 31-ig. Egyes állatbetegségek ellenőrzésére és felszámolására 321,1 millió forint folyósítása történt meg. A 2022 december 31-én lezárult Magyar Méhészeti Nemzeti Program a KAP Stratégiai terv részeként folytatódik, a Méhészeti ágazat támogatása felhívás keretében 195,9 millió forintot kaptak a gazdálkodók 2024 első negyedévében.
- A borászati ágazat további 120,1 millió forint uniós támogatásban részesült a belpiaci intézkedések keretében.

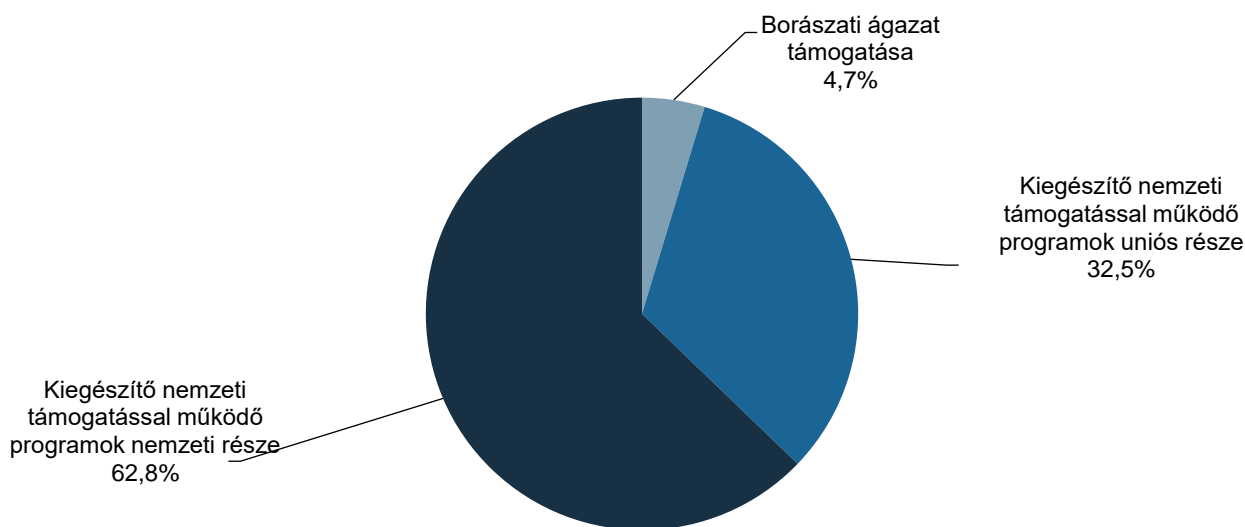
12. ábra: **Piacszabályozó intézkedések keretében 2,6 milliárd forint támogatást folyósítottak 2024 első negyedében**

Megjegyzés: A piacszabályozó intézkedésekre kifizetett támogatások összegét ezen felül 2024 első negyedében 32,1 millió forint visszaszedett összeg csökkentette, melyet nem tudunk konkrét intézkedésekhez kapcsolni.

Forrás: PM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

13. ábra: **A kiegészítő nemzeti támogatással működő programok meghatározóak voltak a piaci támogatásokon belül 2024 első negyedében**

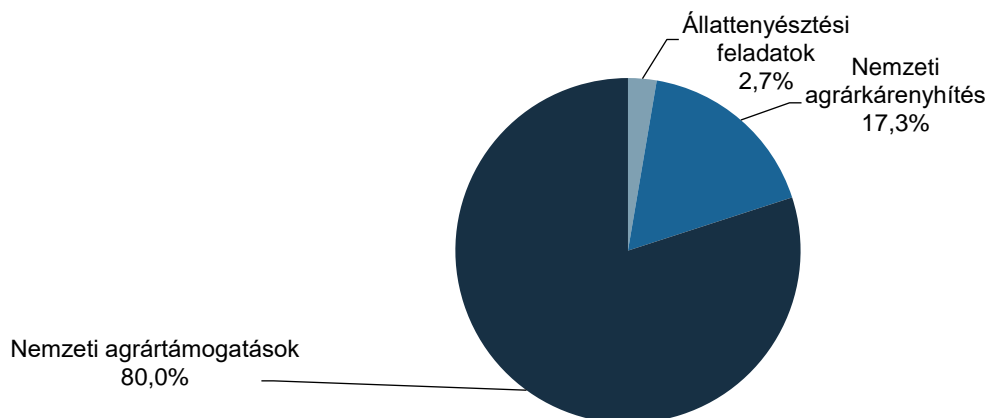

Forrás: PM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

Nemzeti támogatások

- A nemzeti támogatások jogcímeire 16,4 milliárd forint támogatási összeg került folyósításra 2024. március 31-ig, amelynek négyötöde (13,1 milliárd forint) a nemzeti agrártámogatások előirányzat jogcímein jutott el a gazdákhhoz (14. és 15. ábra). Ez az összeg az előző évi kifizetés egyharmada, a csökkenés a 2022. évi súlyos aszályhelyzet enyhítésére 2023-ban folyósított rendkívüli mértékű agrárkárenyhítésből adódik. A többi jogcím tekintetében az előző év azonos időszakával összevetve növekedés történt.

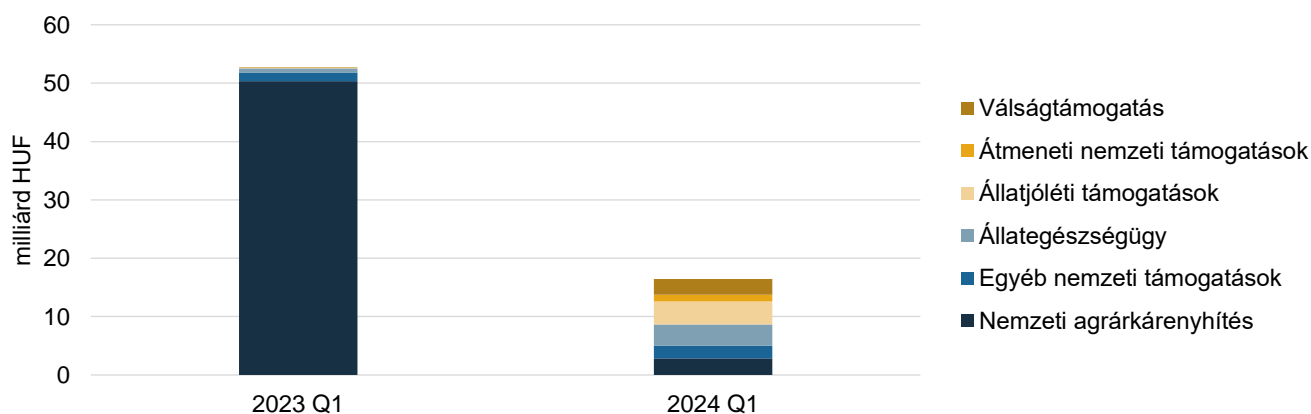
14. ábra: **A nemzeti támogatások 80 százalékát a nemzeti agrártámogatások jogcímein folyósították 2024 első negyedében**

Forrás: PM- és AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- A nemzeti agrártámogatások között kiemelt szerepe van az állatjóléti támogatásoknak, melynek keretében 4,0 milliárd forintot vettek igénybe a sertés- és baromfiágazat vállalkozásai.
- Állategészségügyi intézkedésekre összességében 3,6 milliárd forintot folyósítottak az állattartóknak, amelyen belül az egyes állatbetegségek megelőzésére, leküzdésére 2,6 milliárd forintot, az állati hulla ártalmatlanítására 1,0 milliárd forintot fordítottak.
- A 2023-tól indult új támogatási ciklusban az átmeneti nemzeti támogatások megmaradtak, 2024-től fokozatosan csökkentve, de egészen 2027-ig nyújthatók a tej-, a húsmarha-, a juh- és a dohányágazatnak. A KAP Stratégiai terv intézkedéseinek keretében híztobikartartás jogcímen 1,1 milliárd forint jutott el a gazdálkodókhoz, emellett 55,8 millió forint nemzeti tejtámogatást folyósítottak 2024 első negyedében.
- A termelőket ért agrárkárok enyhítése a gazdálkodók befizetéseiből és az azt kiegészítő nemzeti költségvetésből valósul meg. Miközben a 2022. évi aszálykárok után több mint 50 milliárd forint kárenyhítő juttatásban részesültek a termelők, a 2023-as, káresemények tekintetében kedvezőnek mondható év után 2024-ben 2,8 milliárd forintnyi kifizetés valósult meg a károk mérséklésére.

15. ábra: **Nemzeti támogatások jogcímein 16 milliárd forintot folyósítottak a termelőknek 2024 első negyedében**

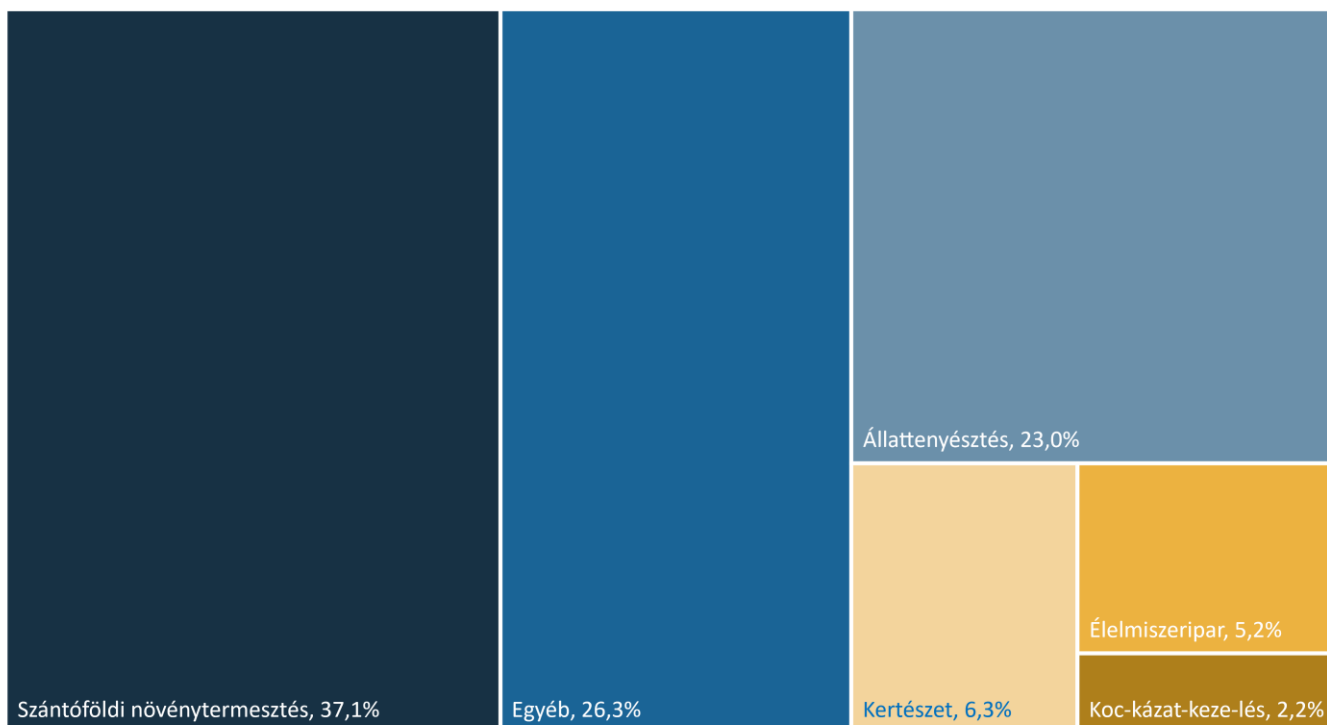

Forrás: PM- és AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

Az agrár- és vidékfejlesztési támogatások kiemelt területei

- A fejezet célja az agrárium és a vidék fejlesztésére irányuló támogatások ágazatonkénti, illetve alágazatonkénti felosztása. A kifizetések besorolása a fent említett kategóriákba azonban nem minden esetben lehetséges, hiszen vannak olyan támogatások, amelyek több ágazat számára biztosítanak forrást (például fiatal gazda támogatás, vízgazdálkodás, energiahatékonysági beruházás támogatása), illetve egyes intézkedések több alágazatot is érintenek (például egyes állatbetegségek megelőzése, leküzdése, állathulla-elszállítási és -ártalmatlanítási támogatás).
- Az Agrár Széchenyi Kártya (ASZK), Agrár Forgóeszköz Hitelprogram keretében nyújtott kamattámogatás, beruházási hitelek, folyószámlahitelek kamattámogatása, kapcsolódó költségtámogatás szintén több ágazat számára biztosít támogatási összeget, ezáltal az ágazatonkénti felosztásnál ezen támogatásokat nem állt módunkban szerepeltetni.
- Az agrártámogatások több mint egyharmadát a szántóföldi növénytermesztők kapták (16. ábra).
- Az állattenyésztők a támogatások 23,0 százalékát használhatták fel.
- A kertészet részesedése mindössze 6,3 százalék volt.
- Az élelmiszeripar a Vidékfejlesztési Program keretében a támogatások 5,2 százalékában részesült.
- Az éghajlati, időjárási kockázatok kezelésére a kifizetések 2,2 százalékát fordították.

16. ábra: **A szántóföldi növénytermesztők kapták a támogatások több mint egyharmadát 2024 első negyedében**

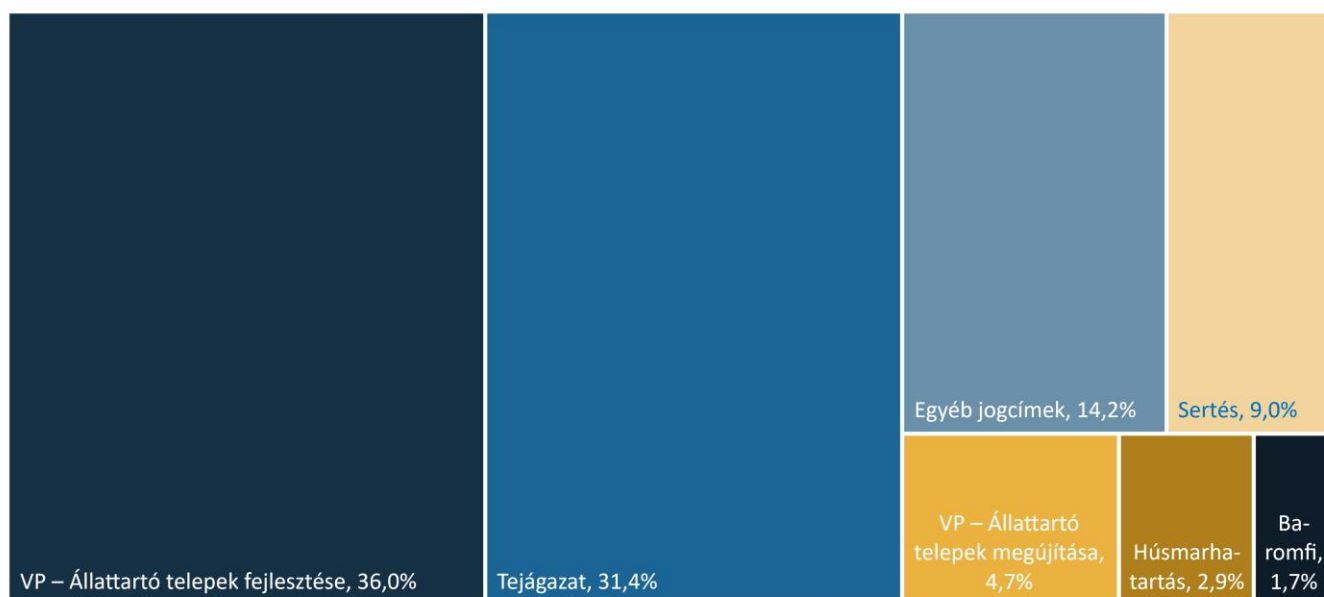
Megjegyzés: Az élelmiszeripari támogatások között csak a Vidékfejlesztési Program keretében folyósított támogatások szerepelnek.
 Forrás: PM- és AM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

Állattenyésztési támogatások

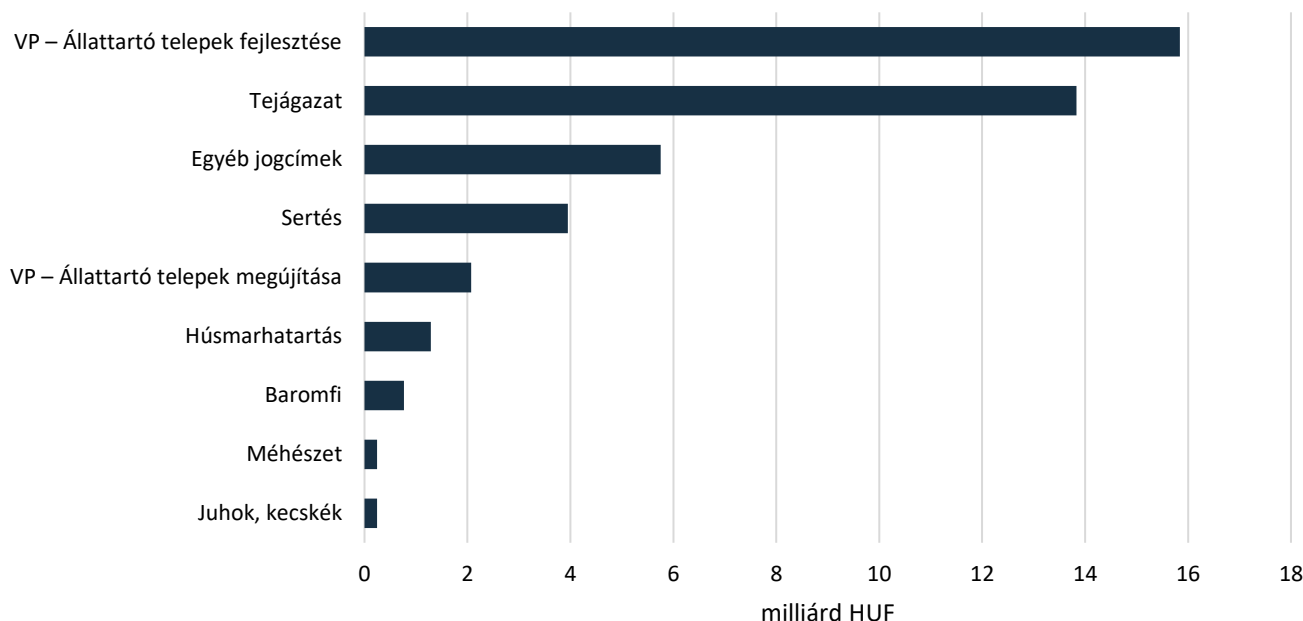
- Az állattenyésztéssel és -tartással foglalkozó termelők összességében 44,0 milliárd forint támogatást vettek igénybe.
- Az állattenyésztési ágazatba befolyt támogatási összeg 49,2 százaléka nemzeti költségvetésből került kifizetésre. A 21,6 milliárd forint nemzeti forrás 45,5 százalékát az állattartó telepek fejlesztése és megújítása intézkedésekre fordították.
- Az állattenyésztési támogatások 50,8 százalékát uniós forrásból folyósították. Ennek a 22,4 milliárd forintnak 39,5 százalékát (8,8 milliárd forint) a termeléshez kötött támogatások tették ki.
- Az állattenyésztési támogatások 34,4 százaléka, 15,1 milliárd forint a szarvasmarha-ágazatba érkezett, ezen belül meghatározó volt a tejágazat részesedése (17. és 18. ábra). A KAP Stratégiai Terv részeként 2024 első negyedévében 8,6 milliárd forint közvetlen támogatást (rész- és végkifizetés) kaptak az ágazati szereplők tejhasznú tehéntartásra.
- A sertéságazat 4,0 milliárd forint támogatása főként állatjóléti célokat szolgált.
- A baromfiágazat 0,8 milliárd forinthez jutott, ennek túlnyomó részét az állatbetegségek megelőzésére használták fel.
- A juh- és kecskeágazat 241,1 millió forint támogatásban részesült, a méhészeti ágazat szereplőinek 242,0 millió forintot folyósítottak 2024 március 31-ig.
- Az állattenyésztők a fent említett támogatásokon felül jelentős összeghez jutottak olyan jogcímen keresztül is, melyek több alágazat számára is biztosítottak forrást fejlesztési, állategészségügyi, tenyésztésszervezési, génmegőrzési célokra, azonban az alágazatok között való felosztásra nem volt módunk. Az állattartók technológiai fejlesztéseit segítette a Vidékfejlesztési Program, amely 15,8 milliárd forintot biztosított az állattartó telepek fejlesztése, további 2,1 milliárd forintot az állattartó telepek megújítása keretében. A támogatások hozzájárulnak az állattartó gazdaságok versenyképességének javításához.

17. ábra: **A támogatások több mint 40 százalékát állattartó telepek fejlesztésére és megújítására kapták az állattenyésztők 2024 első negyedévében**

Forrás: PM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

18. ábra: Állattartó telepek fejlesztésére és megújítására összesen mintegy 18 milliárd forint támogatást kaptak az állattenyésztők 2024 első negyedévében

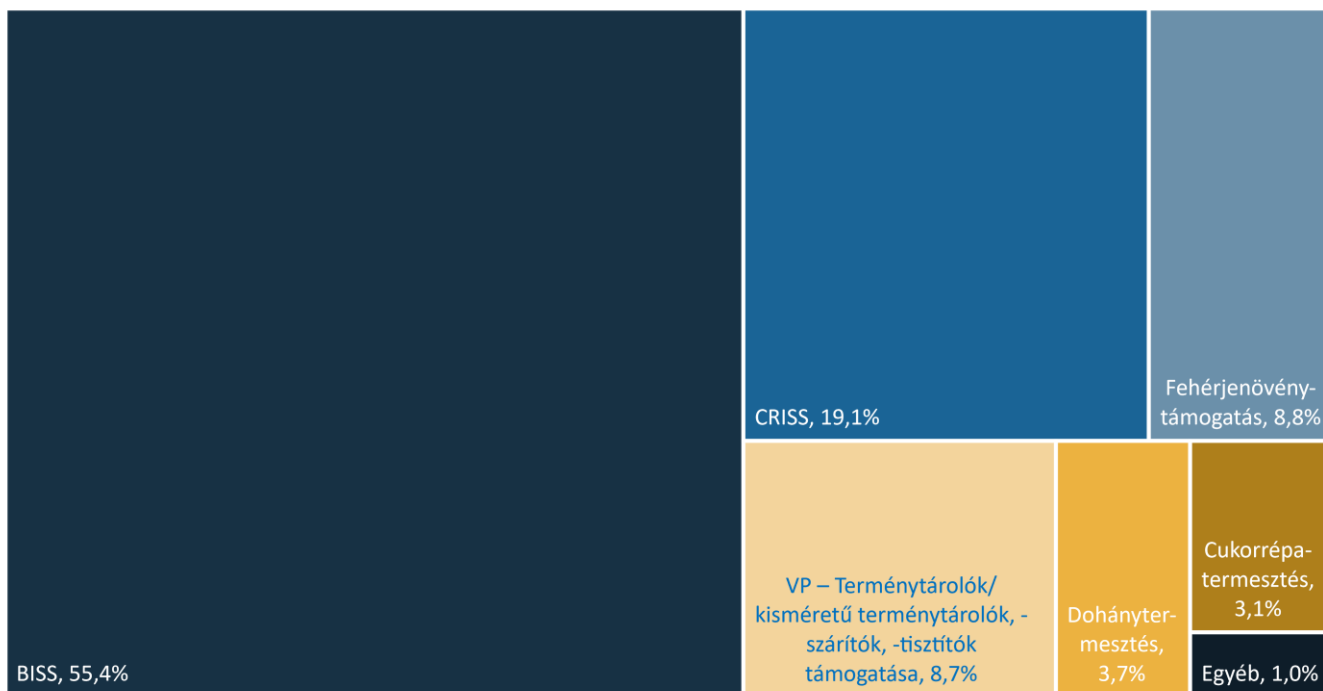

Forrás: PM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

Szántóföldi növénytermesztők támogatása

- A szántóföldi növénytermesztő ágazat 71,0 milliárd forint támogatásban részesült 2024 első negyedévében, amely túlnyomó részben (90,1 százalék) uniós költségvetésből származott. A kifizetések jelentős részét képezték a közvetlen támogatások, amelyek forrását már a KAP Stratégiai terv biztosította, ugyanakkor a korábbi évek jogorvoslati ügyeihez is kapcsolódtak még teljesítések.
- Az ágazat tárgyévi agrártámogatásának több mint felét, 39,4 milliárd forintot az alapszintű jövedelemtámogatás (BISS) tette ki, ehhez további 13,6 milliárd forintot kaptak a gazdálkodók az átcsoportosítással nyújtható kiegészítő jövedelemtámogatásra (CRISS), ami az ágazati támogatás 19,1 százalékának felelt meg. Ez a közvetlen támogatások kifizetési rendjéből adódóan a 2023. évi jogosultságok rész- és végfizetését foglalta magában (19. ábra).
- A szemes és a szálalás fehérjetakarmány-növények termesztése együttesen mintegy 6,3 milliárd forint támogatásban részesült, a cukorrépa-termesztőknek 2,2 milliárd forint támogatást folyósítottak.
- A Vidékfejlesztési Program 6,2 milliárd forint beruházási támogatást biztosított terménytárolók és kis méretű terménytárolók, -szárítók és -tisztítók fejlesztésére, korszerűsítésére.
- A dohánytermesztők 2,7 milliárd forint válságtámogatásban részesültek 2024 első három hónapjában.

19. ábra: **A szántóföldi növénytermesztők támogatásának háromnegyedét az alap területalapú támogatás (BISS) és az újraelosztó támogatás (CRISS) adta 2024 első negyedében**

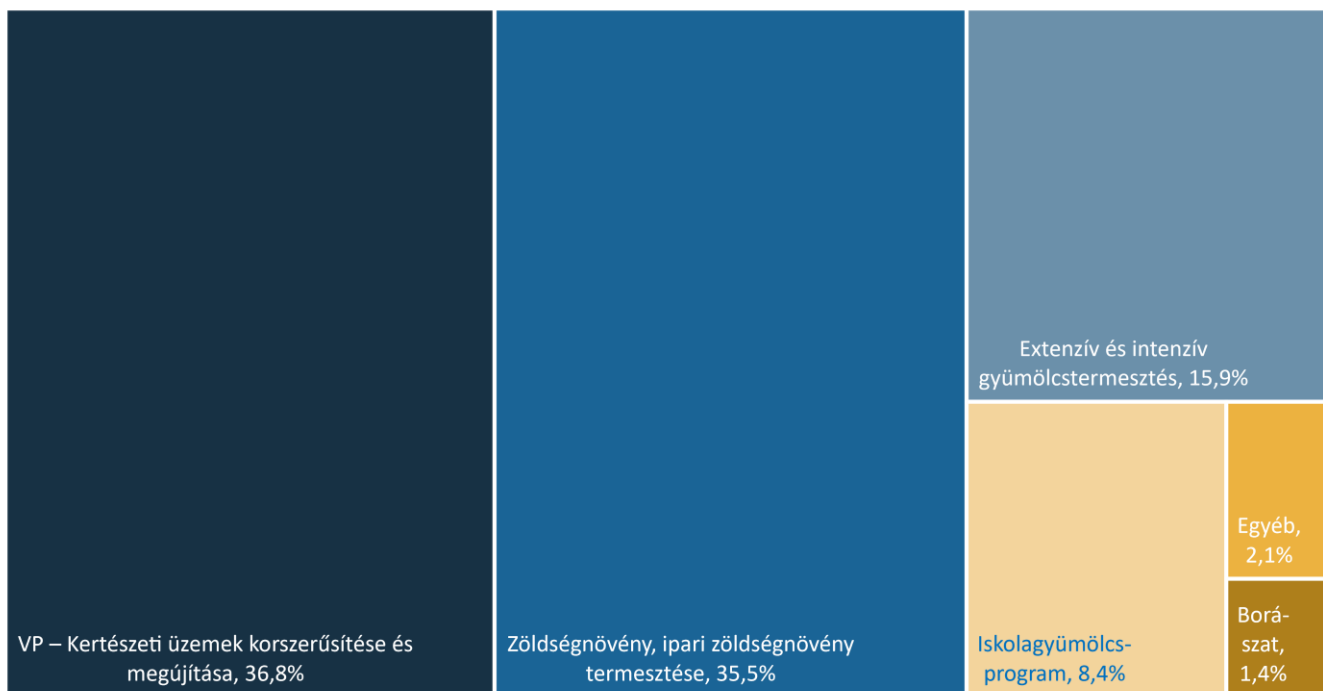
Megjegyzés: A területalapú támogatásból és a hozzá kapcsolódó zöldítésből (Egyéb kategóriában), a BISS-ből és a CRISS-ből a szántóföldi növénytermesztők mellett a legeltető állattartók és a kertészeti ágazat is részesült, az alágazatok közötti megosztás nem volt lehetséges.

Forrás: PM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

Kertészeti ágazat támogatása

- A kertészeti ágazat 2024. március 31-ig 12,1 milliárd forint támogatásban részesült, amelynek 76,7 százaléka származott uniós, 23,3 százaléka pedig nemzeti forrásból (20. ábra).
- A Vidékfejlesztési Program 4,6 milliárd forinttal, a kifizetések több mint harmadával járult hozzá a kertészeti üzemek korszerűsítéséhez, fejlesztéséhez, megújításához, valamint az időjárás kockázatok megelőzéséhez a kertészeti ültetvényekben.
- A KAP ST forráskeretéből zöldségnövény és ipari zöldségnövény intézkedésekre együttesen a kertészeti ágazat támogatásának 35,5 százaléka, 4,3 milliárd forint érkezett. Az extenzív és az intenzív gyümölcsstermesztés az ágazat támogatási összegének 15,9 százalékát kapta.
- Az iskolagyümölcs-program keretében 1,0 milliárd forint került felhasználásra.
- A szőlészeti és borászati ágazat gazdálkodói 172 millió forint támogatásban részesültek 2024. március 31-ig.

20. ábra: **A kertészeti támogatások több mint felét a KAP ST közvetlen támogatási forrásaiból kapták a zöldség- és gyümölcsstermesztők 2024 első negyedében**

Forrás: PM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

Kockázatkezelés a mezőgazdaságban

- A mezőgazdasági kockázatkezelési rendszer 2012. január 1-je óta két pilléren nyugszik, amely 2018-ban kiegészült a harmadik pillért jelentő országos jégkármeelőző rendszerrel, majd 2021-től a IV. pillérrel, a krízisbiztosítással, ami a növénytermesztők mellett már az állattenyésztők számára is támogatást nyújt az időjárási károkon túl az egyéb kockázatokból eredő jövedelemcsökkenés mérséklésére is.
- A nemzeti agrárkárenyhítési rendszer keretében (I. pillér) a 2023. évi időjárás okozta károk kompenzálására 2,8 milliárd forintot folyósítottak 2024-ben a jogosult termelők számára (1. táblázat). A gazdálkodók a 2023-as kárenyhítési évben a tavaszi fagy, az aszály és a jégeső következtében szenvedték el a legsúlyosabb károkat. Több mint 5700 termelői kárbejelentés érkezett csaknem 105 ezer hektárra, ebből a kérelmek elbírálása után 1669 esetben folyósítottak kárenyhítést közel 18 ezer hektár károsodott területre.
- A kockázatkezelési rendszer második pillérét, a mezőgazdasági biztosítási díjtámogatást 2016-tól a Vidékfejlesztési Program keretében hirdették meg. A 2023. év vonatkozásában decemberben megkezdte a Magyar Államkincstár a jóváhagyott kérelmek kifizetését, a 2024. évre áthúzódó kifizetések összege 520,2 millió forint volt.
- Szintén a Vidékfejlesztési Program terhére 783,4 millió forintot vettek igénybe a gazdálkodók a tavaszi fagykár megelőzését szolgáló beruházásokra, 84,8 millió forintot a kertészetek időjárási kockázatok megelőzésére, további 66,6 millió forintot egyéb éghajlatváltozáshoz kapcsolódó és időjárási kockázatok megelőzését szolgáló beruházásokra.

1. táblázat: **Nemzeti agrárkárenyhítés keretében 2,8 milliárd forintot folyósítottak a károsult termelőknek 2024-ben**

millió HUF

Intézkedés	Uniós forrásból	Nemzeti forrásból	Összesen
Nemzeti agrárkárenyhítés	–	2 849,6	2 849,6
VP – Biztosítási díjtámogatás keretében nyújtott támogatás	1,2	519,1	520,2
VP – Tavaszi fagykár megelőzésére szolgáló beruházások támogatása	650,1	133,3	783,4
VP – Időjárás kockázatok megelőzése kertészetekben	72,1	12,7	84,8
Összesen	723,3	3 514,7	4 238,0

Forrás: PM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

Élelmiszeripar támogatása

- Az élelmiszeripari vállalkozások 9,9 milliárd forint támogatásban részesültek a Vidékfejlesztési Program forrásaiból. A kifizetések 93,2 százaléka nemzeti, 6,8 százaléka uniós költségvetésből teljesült (2. táblázat).
- A kifizetések csaknem 70 százaléka, 6,9 milliárd forint az élelmiszer-feldolgozó üzemek komplex fejlesztését szolgálta nemzeti forrásból. Mezőgazdasági termékek értéknövelésére 377,2 millió forintot, élelmiszeripari üzemek fejlesztésére 303,5 millió forintot biztosítottak az ágazat szereplőinek.
- A borászati ágazat 1,0 milliárd forintot fordíthatott az üzemek fejlesztésére, termékfejlesztésre, a hatékonyság fokozására, ami csaknem teljes egészében a borászati tevékenységhez kapcsolódó komplex, akár stratégiai jelentőségű fejlesztések végrehajtására szolgált.
- A takarmány-előállító üzemek a fejlesztésükre irányuló beruházásokhoz közel egy milliárd forint támogatásban részesültek.

2. táblázat: **Az élelmiszeripar fejlesztéseit a Vidékfejlesztési Program 9,9 milliárd forinttal támogatta 2024 első negyedében**

millió HUF

Intézkedés	Uniós forrásból	Nemzeti forrásból	Összesen
VP-M04.2.1 – Élelmiszeripari üzemek komplex fejlesztése 2021 – Élelmiszer-feldolgozó üzemek	0,0	6 861,3	6 861,3
VP-M04.2.2 – Élelmiszeripari üzemek komplex fejlesztése 2021 – Borászati üzemek	0,0	900,1	900,1
VP-M04.2.1 – Takarmány-előállító üzemek fejlesztése 2021	0,0	965,4	965,4
VP-M04.2.1 – Mezőgazdasági termékek értéknövelése – Élelmiszer-feldolgozó üzemek	351,8	25,5	377,2
VP-M04.2.1 – Élelmiszeripari üzemek fejlesztése 2021 – Élelmiszer-feldolgozó üzemek	0,0	303,5	303,5
VP-M04.2.1 – Mezőgazdasági termékek értéknövelése	229,7	70,6	300,3
VP-M04.2.2 – Mezőgazdasági termékek értéknövelése – Borászati üzemek	25,0	4,6	29,6
VP-M04.2.2 – Borászat	31,1	5,8	37,0
VP-M04.2.2 – Élelmiszeripari üzemek fejlesztése 2021 – Borászati üzemek	0,0	67,7	67,7
VP-M04.2.3 – Energiahatékonyság javítása – Feldolgozó üzemek	37,7	12,6	50,2
Összesen	675,2	9 217,0	9 892,3

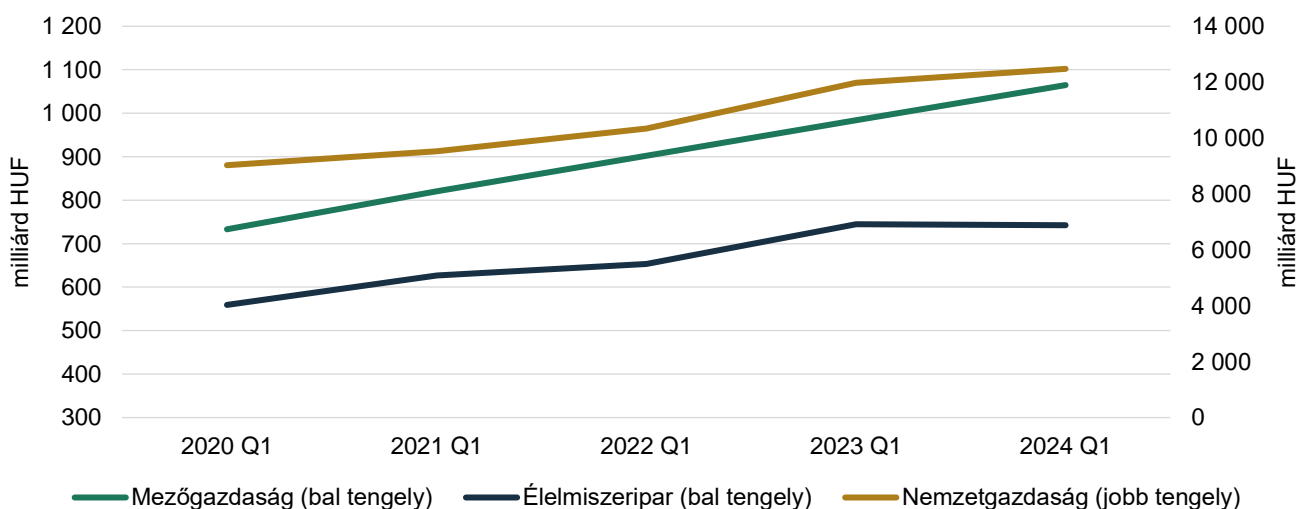
Megjegyzés: Az élelmiszeripari támogatások között csak a Vidékfejlesztési Program keretében folyósított támogatások szerepelnek.

Forrás: PM-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

A mezőgazdaság és az élelmiszeripar vállalkozásainak hitelgazdálkodása

- A nemzetgazdaság társas vállalkozásainak hitelállománya 4,2 százalékkal haladta meg az előző év azonos időszak értékét, ezáltal a hitelek állománya 12 478,1 milliárd forintra emelkedett 2024 első negyedévének végére (21. ábra).
- A hitelállományon belül a forintalapú hitelek értéke 7,7 százalékkal 6478,3 milliárd forintra csökkent, miközben arányuk 6,7 százalékponttal 51,9 százalékra mérséklődött. A devizaalapú hitelek értéke 21,0 százalékkal 5999,0 milliárd forintra nőtt.

21. ábra: **A mezőgazdaság hitelállománya növekedett, az élelmiszeriparé kismértékben csökkent 2024 első negyedében**

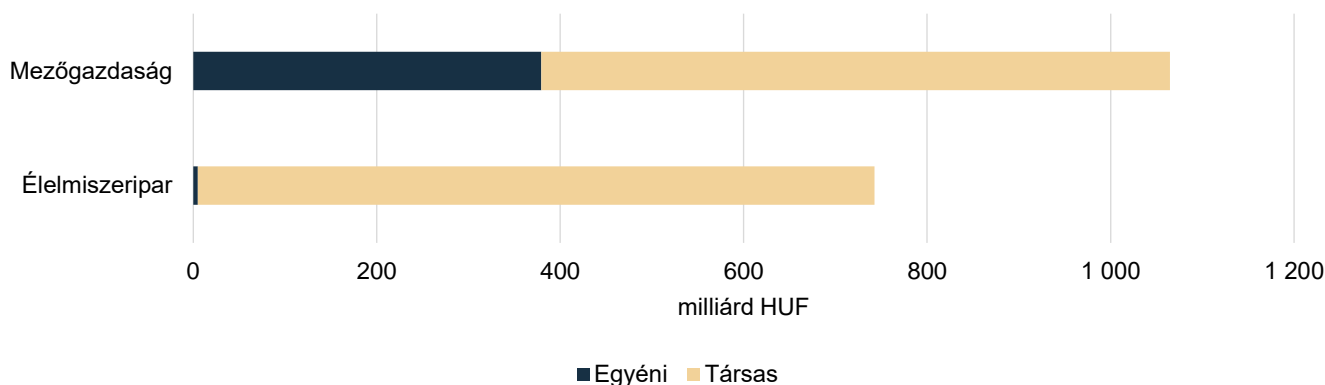
Forrás: AM-, MNB- és MNB HITREG-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- Nemzetgazdasági szinten továbbra is az éven túli hitelek képezték a hitelek több mint háromnegyedét. A teljes hitelállományon belül a rövid lejáratú hitelek értéke 2,7 százalékkal 2828,3 milliárd forintra, a hosszú lejáratúaké 4,6 százalékkal 9649,8 milliárd forintra emelkedett.
- Az agrárágazatok hitelállománya az előző év azonos időszakához viszonyítva a mezőgazdaság esetében 8,2 százalékkal növekedett, az élelmiszeripar esetében 0,3 százalékkal mérséklődött. A mezőgazdaság hitelállománya 81,0 milliárd forinttal gyarapodott, az élelmiszeriparé 2,2 milliárd forinttal csökkent. Mindezek eredményeképpen a mezőgazdaság hitelállománya 1064,8 milliárd forintot, az élelmiszeriparé pedig 742,5 milliárd forintot ért el 2024 első negyedévének végére. Az agrárágazatok együttes hitelállományának aránya a nemzetgazdasági értékhez képest 14,5 százalék volt.
- A mezőgazdaság hitelállományának több mint felét a társas vállalkozások tudhatták magukénak, ami 685,3 milliárd forintot jelentett. Az egyéni gazdaságok 35,6 százalékos részesedése 379,5 milliárd forintnak felelt meg.

- Az élelmiszeripari vállalkozások hitelállományának szinte teljes egésze (737,7 milliárd forint) a társas vállalkozásokat finanszírozta. Az egyéni vállalkozások 4,8 milliárd forintos hitelállománya a társasokéhoz képest elenyésző volt (22. ábra).

22. ábra: **A mezőgazdaság hitelállományának nagyobb részét, az élelmiszeriparénak pedig a túlnyomó többségét a társas vállalkozások adták 2024 első negyedében**

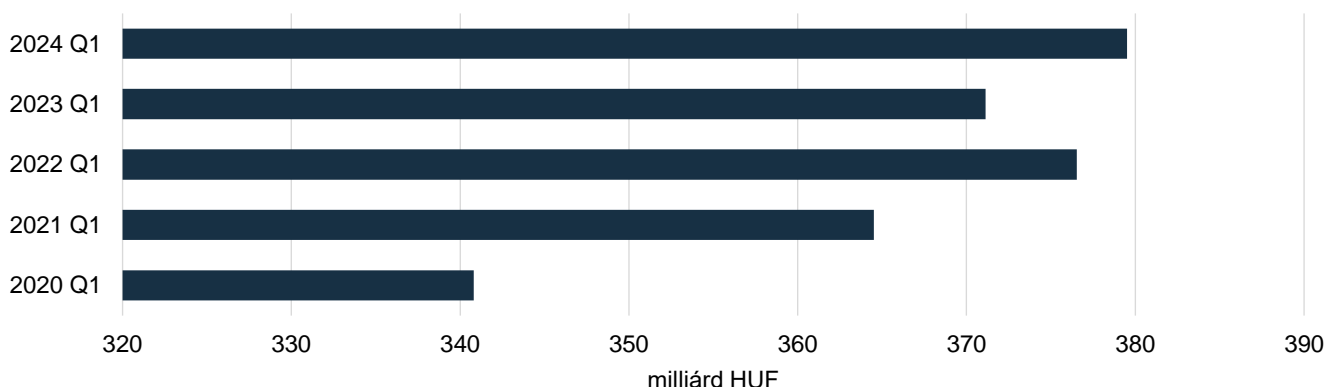

Megjegyzés: Az adatok a 2024. március 31-i állapotot tükrözik.
 Forrás: MNB HITREG-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

A mezőgazdaságban tevékenykedő egyéni gazdaságok hitelállománya

- A mezőgazdaságban tevékenykedő egyéni gazdaságok hitelállományát az előző év azonos időszakához képest 2,3 százalékos növekedés jellemezte. Hitelállományuk 379,5 milliárd forintra emelkedett 2024 első negyedévére (23. ábra).

23. ábra: **A mezőgazdaságban az egyéni gazdaságok hitelállománya nőtt 2024 első negyedében**

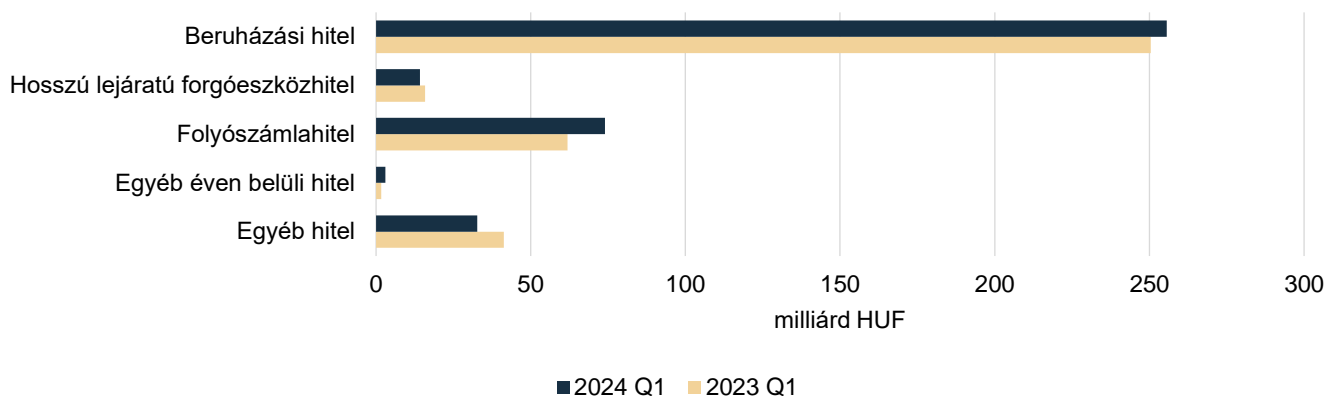
Forrás: AM- és MNB HITREG-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- Az egyéni gazdaságok részesedése a mezőgazdaság teljes hitelállományából a vizsgált időszakban folyamatosan csökkent (46,5 százalékról 35,6 százalékra). Az előző év azonos negyedévéhez képest 2,1 százalékponttal mérséklődött az állomány.

A csökkenő részesedés háttérében az áll többek között, hogy a társas vállalkozások hitelállománya az egyéni gazdaságokéhoz képest nagyobb ütemben nőtt, állományuk 2024 első negyedévében (az előző év azonos időszakához képest) 11,8 százalékkal bővült.

- A mezőgazdaságban az egyéni gazdaságok hitelei közül a beruházási hitelek voltak továbbra is túlsúlyban, állományuk 2,1 százalékkal 255,6 milliárd forintra bővült, ami az előző év első negyedévéhez viszonyítva 5,1 milliárd forinttal nagyobb összeget jelentett, és értékben az egyéni gazdaságok teljes hitelállományának 67,3 százalékát tette ki (24. ábra).

24. ábra: **A mezőgazdaságban tevékenykedő egyéni gazdaságok folyószámlahitelei nőttek legnagyobb mértékben 2024 első negyedévében**

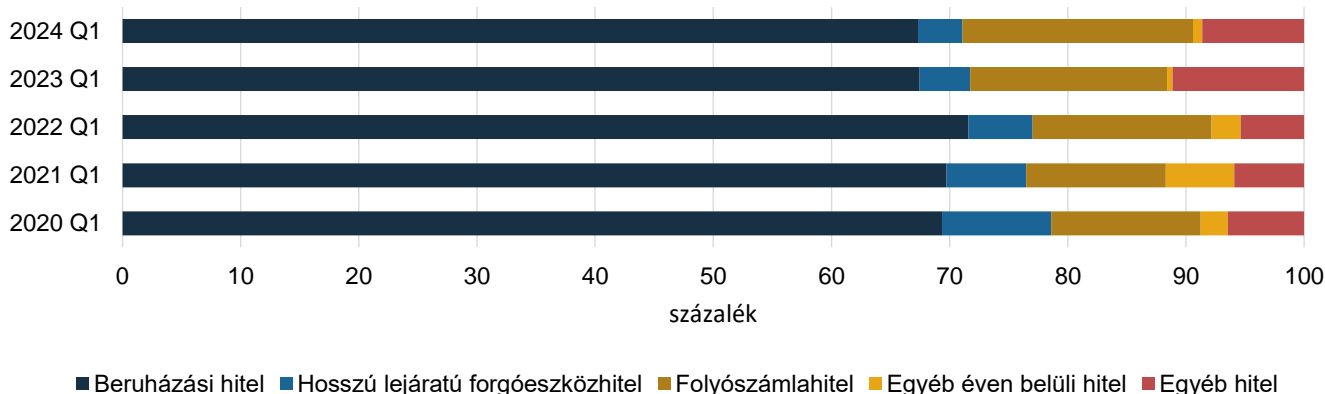

Forrás: MNB HITREG-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- Az éven belüli hitelállomány 21,3 százalékkal (63,5 milliárd forintról 77,0 milliárd forintra) emelkedett, amely növekedés közel 90 százalékát a folyószámlahitelek 12,1 milliárd forintos állománygyarapodása tette ki.
- A hosszú lejáratú forgóeszközhitel 10,3 százalékkal csökkentek, 15,8 milliárd forintról 14,2 milliárd forintra. Az egyéb hitelek állománya ennél is nagyobb mértékben, 20,9 százalékkal, 41,3 milliárd forintról 32,7 milliárd forintra esett vissza.
- A korábbi tendenciának megfelelően a devizahitelek aránya továbbra is elenyésző volt a mezőgazdasági egyéni gazdaságok hitelállományában.
- A hosszú lejáratú hitelek (beruházási és hosszú lejáratú forgóeszközhitel) aránya lényegében változatlanul 77,1 százalék maradt az előző év azonos időszakához viszonyítva. A beruházási hitelek részesedése gyakorlatilag nem változott (0,1 százalékponttal tért el az előző évi azonos időszaki szinttől), míg a hosszú lejáratú forgóeszközhitel aránya 0,5 százalékponttal mérséklődött. Az éven túli hitelek legnagyobb részét (94,7 százalékát) továbbra is a beruházási hitelek képezték 2024 első negyedévében.
- Az elmúlt öt évet tekintve megállapítható, hogy a beruházási hitelek súlya 2020-tól kis ingadozással a 70 százalékos szint közelében mozgott. A hosszú lejáratú forgóeszközhitel terén az arány évről évre csökkent, 9,2 százalékról 2024 első negyedévének végére 3,7 százalékot ért el, amelyet a folyamatos állománycsökkenés (a vizsgált időszak alatt összesen –17,3 milliárd forint) okozott. Az éven belüli hitelállomány részesedése 2021–2023 között a 18 százalékos szint közelében ingadozott, 2024 első negyedévének végére azonban 22,6 százalékot tett ki, melynek oka a folyószámlahitelek – mind értékben, mind százalékban elért – jelentős emelkedése volt. Ez a hiteltípus az elemzett periódusban az éven belüli hiteleknek átlagosan 86,2 százalékát képviselte, 2024 első negyedévében

96,1 százalékát jelenítette meg. A folyószámlahitelek értéke és aránya minden évben nőtt, a vizsgált időszakban összesen 30,9 milliárd forinttal, 2024 első negyedévében az előző év azonos időszakához képest 12,1 milliárd forinttal, ami 2,8 százalékos emelkedést jelentett (és ezáltal a folyószámlahitelek a teljes hitelállomány 19,5 százalékát tették ki 2024 első negyedévében). Az egyéb hitelek aránya 8,6 százalékra csökkent, elsősorban az állomány 8,7 milliárd forintos visszaesése miatt (25. ábra).

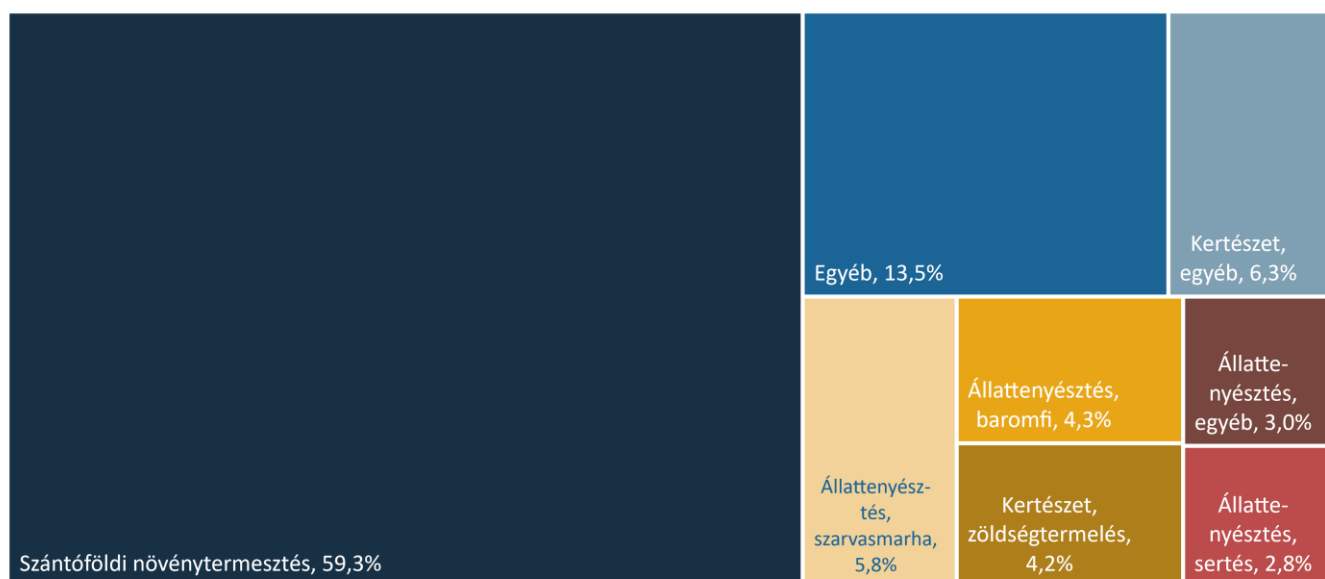
25. ábra: **A mezőgazdaságban az egyéni gazdaságok hitelállományában a folyószámlahitelek részesedése nőtt 2024 első negyedévében**

Forrás: AM- és MNB HITREG-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- A mezőgazdaságban tevékenykedő egyéni gazdaságokon belül a szántóföldi növénytermesztőkhöz köthető a hitelállomány legnagyobb része, 59,3 százaléka. Az állattartással és -tenyésztéssel foglalkozók a hitelállomány további 15,9 százalékát, a kertészeti ágazat pedig 10,5 százalékát adta 2024. március 31-én (26. ábra).

26. ábra: **A mezőgazdaságban az egyéni gazdaságok hiteleinek közel 60 százaléka a szántóföldi növénytermesztőket finanszírozta 2024. március 31-én**

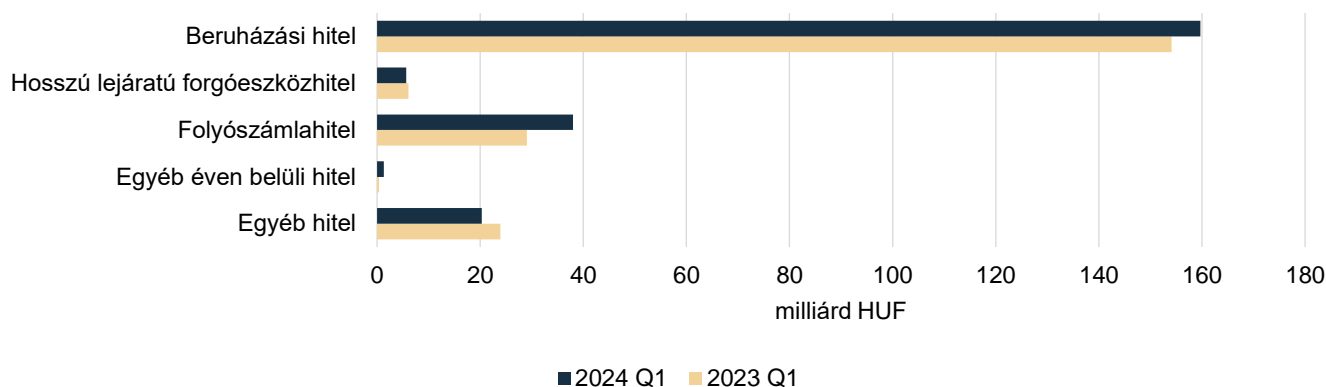

Megjegyzés: Az adatok a 2024. március 31-i állapotot tükrözik.

Forrás: MNB HITREG-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- A szántóföldi növénytermesztéssel foglalkozó egyéni gazdaságok hitelállománya 225,0 milliárd forint volt 2024 első negyedében, ami 11,4 milliárd forinttal haladta meg az egy évvel korábbi időszak értékét. A beruházási hitelek (+5,6 milliárd forint), a folyószámlahitelek (+8,9 milliárd forint) és az egyéb éven belüli hitelek (+0,9 milliárd forint) emelkedtek, miközben a hosszú lejáratú forgóeszközhitel (-0,4 milliárd forint) és az egyéb hitelek (-3,6 milliárd forint) azonban mérséklődtek (27. ábra).

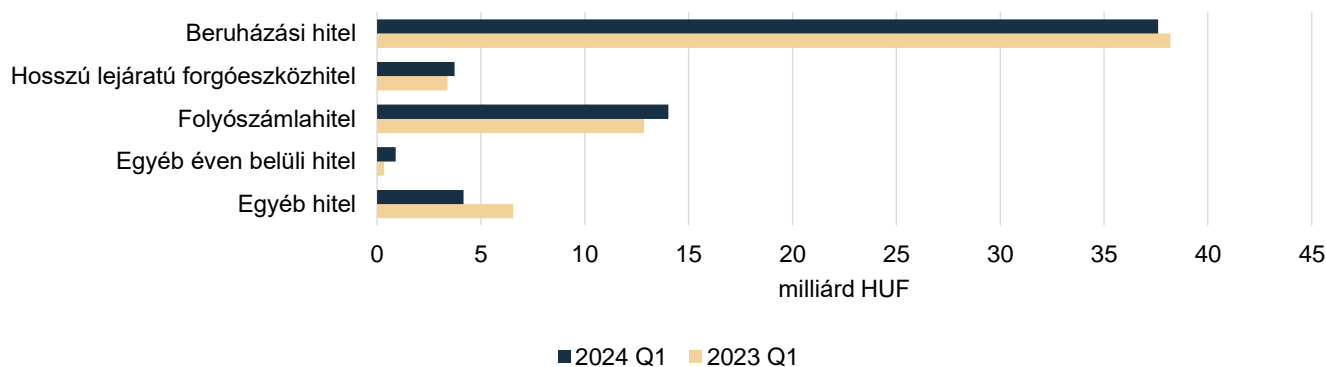
27. ábra: **A szántóföldi növénytermesztő egyéni gazdaságok beruházási és folyószámlahitelei emelkedtek 2024 első negyedében**

Forrás: MNB HITREG-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- Az állattenyésztés hitelállománya (60,4 milliárd forint) 1,5 százalékkal (0,9 milliárd forinttal) maradt el az elmúlt év azonos időszakának szintjétől. Az ágazaton belül a legnagyobb visszaesés a baromfi-szakágazatban volt, 1,5 milliárd forintos értékben. Ezt követte a sertésszakágazat, amelynek hitelállománya 0,3 milliárd forinttal volt kevesebb, mint az előző év azonos időszakában. A szarvasmarha-szakágazatban a hitelállomány 0,2 milliárd forinttal emelkedett.
- Az állattenyésztési hitelállomány csökkenését az egyéb hitelek (-2,4 milliárd forint) és a beruházási hitelek (-0,9 milliárd forint) együttes mérséklődése okozta. A folyószámlahitelek 1,2 milliárd forinttal, az egyéb éven belüli hitelek 0,6 milliárd forinttal, a hosszú lejáratú forgóeszközhitel 0,3 milliárd forinttal bővültek (28. ábra).

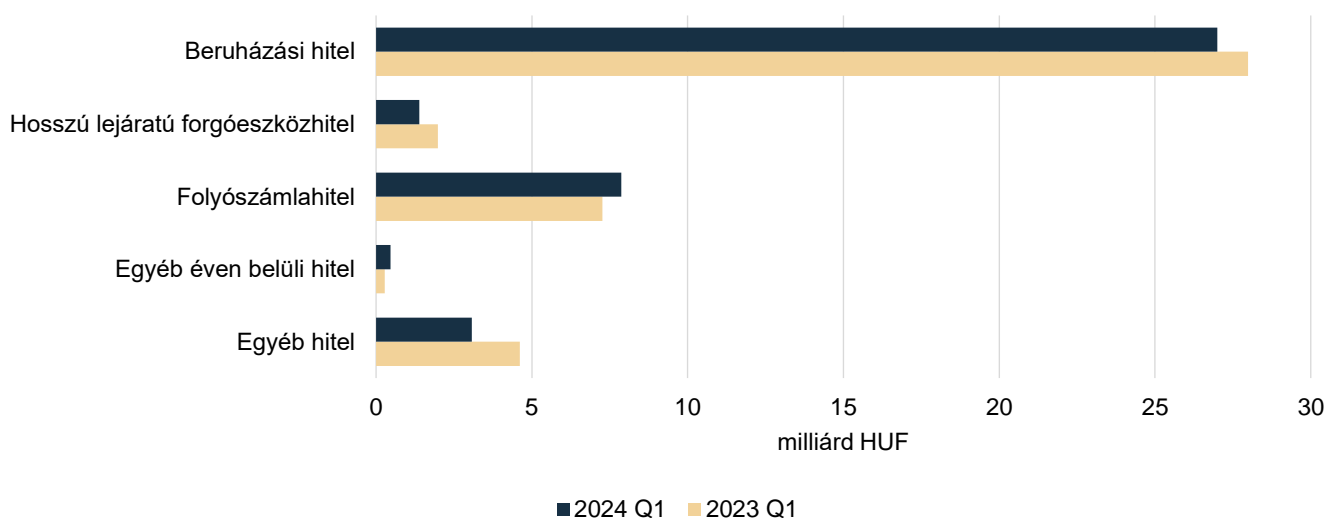
28. ábra: **Az állattartó egyéni gazdaságok hitelei közül a folyószámlahitelek nőttek, a beruházási hitelek továbbra is nagy arányt képviseltek 2024 első negyedében**

Forrás: MNB HITREG-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- A kertészet hitelállománya 5,5 százalékkal, 2,3 milliárd forinttal csökkent az előző év azonos időszakához képest. Azon belül is az egyéb hitelek, a beruházási és a hosszú lejáratú forgóeszközhitel mérséklődtek (sorrendben: –1,5, –1,0 és –0,6 milliárd forinttal). A folyószámlahitelek (+0,6 milliárd forinttal) és az egyéb éven belüli hitelek (+0,2 milliárd forinttal) kismértékben emelkedtek (29. ábra).
- Továbbra is a beruházási hitelek képezték a szegmens hitelállományának meghatározó részét, értékük alig változott, arányuk 66,4 százalékról 67,8 százalékra nőtt.
- A zöldségtermeléssel foglalkozók az ágazat hitelállományából 16,0 milliárd forintot tudhattak magukénak, és ez az érték 0,3 milliárd forintos emelkedést mutatott az előző év azonos időszakához képest.

29. ábra: **A kertészetben tevékenykedő egyéni gazdaságoknál az egyéb hitelek mellett a hosszú lejáratúak csökkentek 2024 első negyedében**

Forrás: MNB HITREG-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- Az egyéb szakágazatok vállalkozásai által felvett hitelállomány 2,7 százalékkal bővült, és 51,2 milliárd forintot ért el az egy évvel korábbi azonos negyedévhez képest.
- Az egyéni gazdaságok teljes hitelállományának 2,3 százalékos növekedése mellett az újonnan felvett hitelek értéke is nőtt. A szegmens összesen 20,9 milliárd forint új hitelt vett fel 2024 első negyedében, 2,8 milliárd forinttal többet, mint egy évvel korábban (3. táblázat).
- Az új hitelek legnagyobb része (62,0 százalék) a szántóföldi növénytermesztők tevékenységét finanszírozta. Az állattenyésztők részesedése 12,8 százalék volt. Az új hitelek 4,4 százaléka a szarvasmarha-, 2,6 százaléka a sertés-szakágazatba került, további 1,0 százalékát pedig a baromfitenyésztők tudhatták magukénak.
- A hitelek jellegét tekintve a beruházási hitelek összegében történt a legnagyobb változás: az új hitelkihelyezések értéke 3,1 milliárd forinttal volt több 2024 első negyedében, mint egy évvel korábban. A beruházási hitelek növekedésének döntő többsége a szántóföldi növénytermesztőkhöz és az állattenyésztéshez tartozott (+2,0 és +0,7 milliárd forinttal), de az egyéb szakágazat új hitelállománya is emelkedett 0,4 milliárd forinttal.
- A szántóföldi növénytermesztők újonnan felvett hitelei 2,2 milliárd forinttal nőttek az előző év azonos időszaki értékéhez képest, melynek zömét a beruházási hitelek 2,0 milliárd forintos bővülése tette ki. A rövid lejáratú hitelek (folyószámlahitelek és

egyéb éven belüli hitelek) összességében 0,5 milliárd forinttal emelkedtek, az egyéb hitelek pedig 0,4 milliárd forinttal mérséklődtek.

- Az újonnan felvett hitelek összege az állattenyésztésen belül 0,4 milliárd forinttal csökkent, melynek legfőbb oka a baromfi-szakágazat új hiteleinek 0,5 milliárd forintos mérséklődése volt. Az állattenyésztés új hitelein belül leginkább a folyószámlahitelek csökkentek (–1,0 milliárd forinttal), ugyanakkor a beruházási hitelek 0,7 milliárd forinttal nőttek.
- A kertészetben tevékenykedők által újonnan felvett hitelek értéke 0,9 milliárd forinttal volt több 2024 első negyedévében, mint egy évvel korábban. Az emelkedés szintén zömében a folyószámlahiteleknek (+0,7 milliárd forint) volt tulajdonítható.

3. táblázat: A mezőgazdaságban az egyéni gazdaságok új hiteleinek több mint 60 százaléka a szántóföldi növénytermesztő ágazatba érkezett 2024 első negyedévében

milliárd HUF

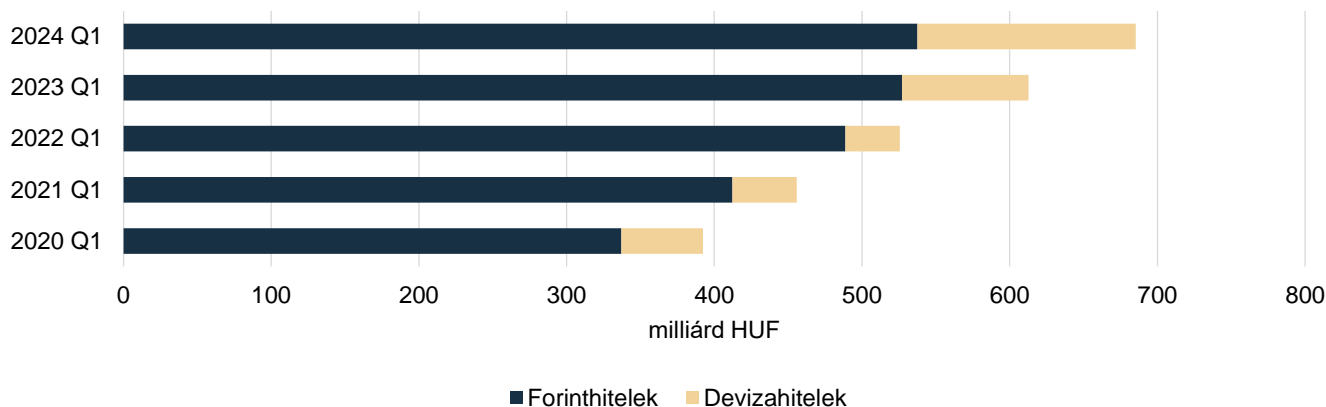
Szakágazat	Összesen	Beruházási hitelek	Hosszú lejáratú forgóeszköz-hitelek	Folyószámlahitelek	Egyéb éven belüli hitelek	Egyéb hitelek
Szántóföldi növénytermesztés	12,9	5,6	0,5	5,6	0,2	1,1
Állattenyésztés	2,7	1,4	0,1	0,9	0,1	0,2
ebből						
baromfi	0,2	0,0	0,1	0,0	0,0	
sertés	0,5	0,3	0,2	0,0	0,0	
szarvasmarha	0,9	0,3	0,1	0,4	0,0	0,2
Kertészet	2,1	0,3	0,0	1,3	0,1	0,3
ebből						
zöldségtermelés	1,0	0,1	0,8	0,1		
Egyéb	3,2	1,2	0,1	1,7	0,0	0,2
Összesen	20,9	8,4	0,7	9,5	0,4	1,8

Megjegyzés: Az adatok a 2024. március 31-i állapotot tükrözik.
Forrás: MNB HITREG-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

A mezőgazdasági társas vállalkozások hitelállománya

- Folytatódott a mezőgazdaságban tevékenykedő társas vállalkozások hitelállományának 2020-tól megfigyelhető dinamikus növekedése. Az állomány értéke 2024 első negyedévének végére 685,3 milliárd forintra gyarapodott, az előző év azonos időszakos értékét 11,8 százalékkal haladta meg (30. ábra).
- Hitelállományukban továbbra is a forinhitelek domináltak, bár részesedésük 7,6 százalékponttal csökkent, így 2024 első negyedévében az arányuk 78,4 százalékot ért el.

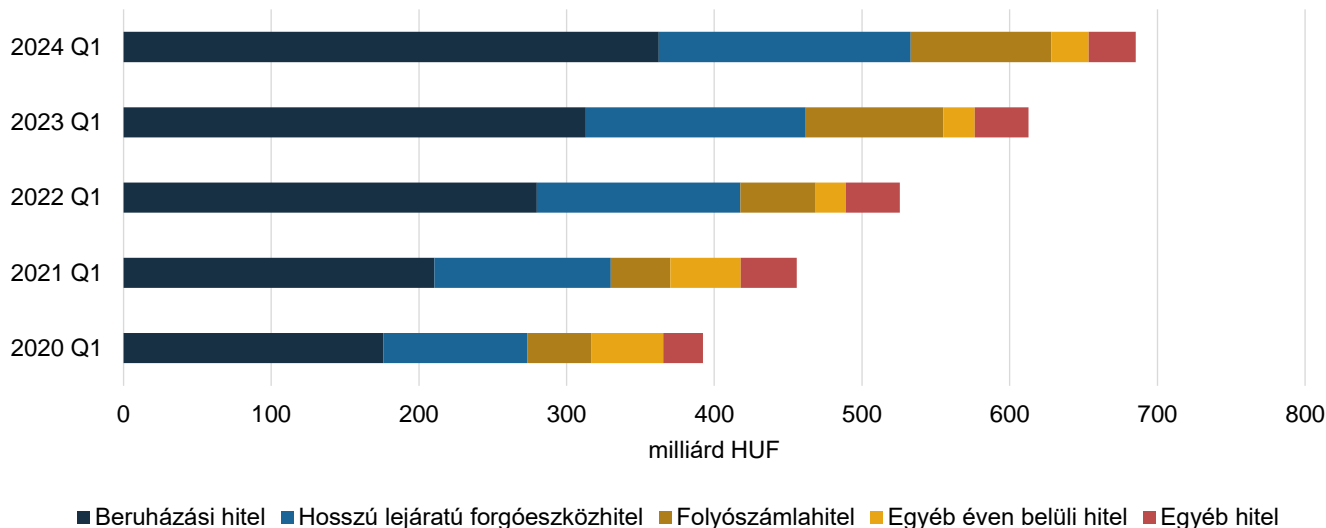
30. ábra: **A mezőgazdasági társas vállalkozások hiteleinek 11,8 százalékos növekedése elsősorban a devizahiteleknek volt tulajdonítható 2024 első negyedében**

Forrás: AM- és MNB HITREG-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- A hitelállományon belül az éven túli hitelállomány bővülése volt kiemelkedő, a hitelösszeg 15,4 százalékkal 533,0 milliárd forintra gyarapodott 2024 első negyedében. Az éven túli hitelek közül a beruházási hitelek 15,8 százalékkal 362,5 milliárd forintra, a hosszú lejáratú forgóeszközhitel 14,6 százalékkal 170,5 milliárd forintra emelkedtek (31. ábra).

31. ábra: **A mezőgazdasági társas vállalkozások éven túli hitelei növekedtek 2024 első negyedében**

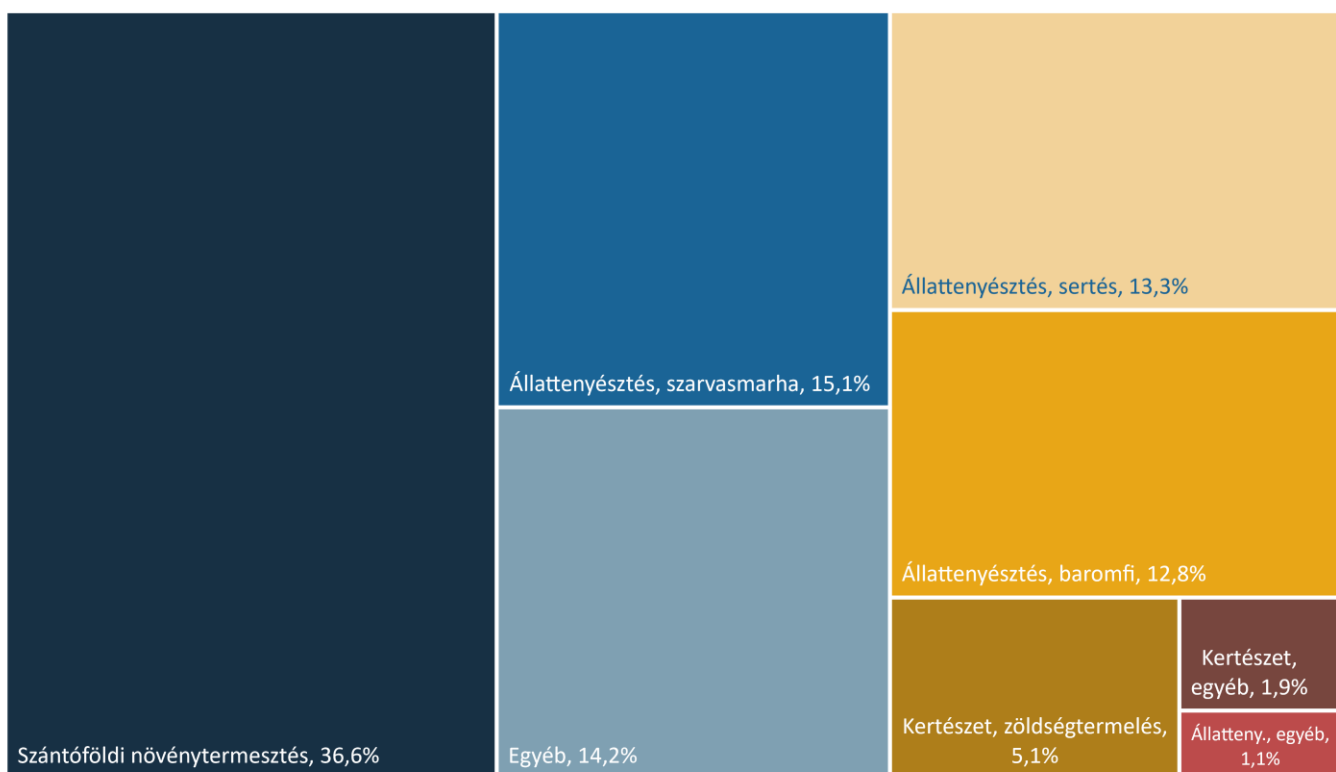
Forrás: AM- és MNB HITREG-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- Az éven túli hitelek aránya a társas vállalkozások teljes hitelállományán belül 77,8 százalék volt, a beruházási hitelek részesedése 52,9 százalékot tett ki.
- Az éven belüli hitelállomány 2020-tól 2024-ig változóan alakult. A folyószámlahitelek folyamatosan nőttek, míg az egyéb éven belüli hitelek csökkenő trendre illeszkedtek. A rövid lejáratú hitelállomány 2024 első negyedének végére 120,5 milliárd forintot (ezen belül a folyószámlahitelek 95,2 milliárd forintot, az egyéb éven belüli hitelek 25,3 milliárd forintot) ért el, ami 5,2 százalékos növekedésnek felel meg az előző év

azonos időszakához képest. Az éven belüli hitelállomány részesedése a mezőgazdasági társas vállalkozások teljes hitelállományából kismértékben (1,1 százalékponttal) csökkent, 2024 első negyedévének végére arányuk 17,6 százalék volt.

- A mezőgazdaságban tevékenykedő társas vállalkozások hitelállományának jelentős része, 42,3 százaléka az állattenyésztéssel foglalkozó társas vállalkozásokhoz, 36,6 százaléka pedig a szántóföldi növénytermesztőkhöz került. Az állattartók körében a szarvasmarhatartók részesedése volt a legmagasabb, 15,1 százalék. Ezt követte a sertéstartók, majd a baromfitartók részesedése, előbbi 13,3, utóbbi 12,8 százalékot ért el. A kertészeti ágazat kisebb, 7,0 százalékos részesedéssel bírt, azon belül a zöldségtermelés 5,1 százalékos arányt képviselt a teljes hitelállományhoz képest. Az egyéb ágazatokban tevékenykedők részesedése 14,2 százalékot tett ki (32. ábra).

32. ábra: **Az állattenyésztők részesedtek legnagyobb mértékben a mezőgazdasági társas vállalkozások hitelállományából 2024. március 31-én**

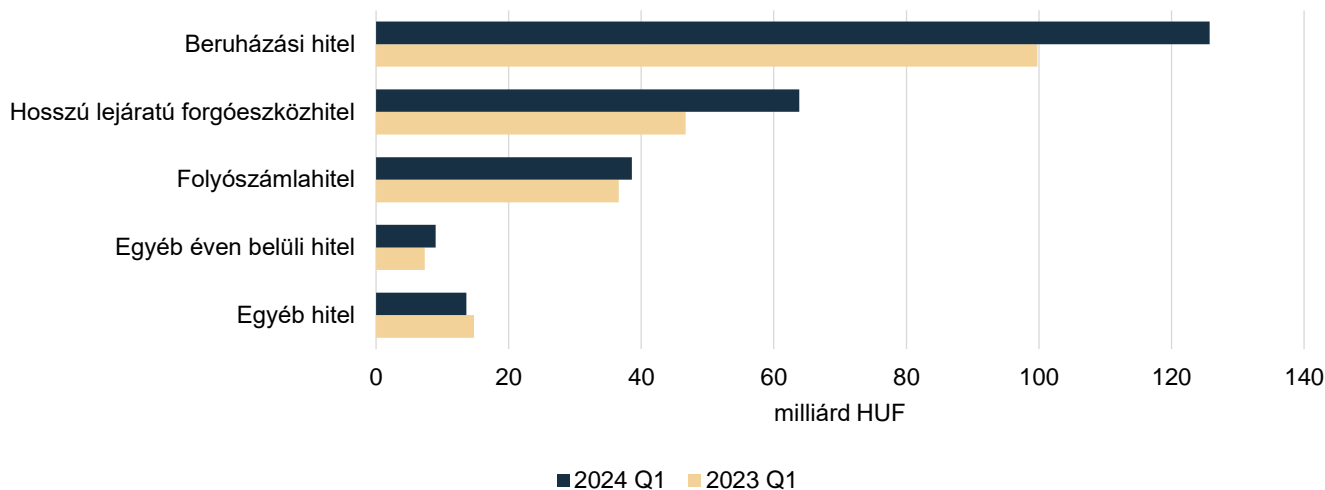

Megjegyzés: Az adatok a 2024. március 31-i állapotot tükrözik.
Forrás: MNB HITREG-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- A szántóföldi növénytermesztéssel foglalkozó társas gazdaságok hitelállománya 250,8 milliárd forintra bővült, ami 45,6 milliárd forinttal haladta meg az előző év azonos negyedévi értékét. Az éven túli hitelek tekintetében továbbra is növekedés volt megfigyelhető az ágazatban. A beruházási hitelek 26,0 milliárd forinttal, a hosszú lejáratú forgóeszközhiteltek 17,1 milliárd forinttal gyarapodtak. A rövid lejáratú hitelek is emelkedtek (+3,6 milliárd forinttal), míg az egyéb hitelek csökkentek (–1,1 milliárd forinttal) (33. ábra).

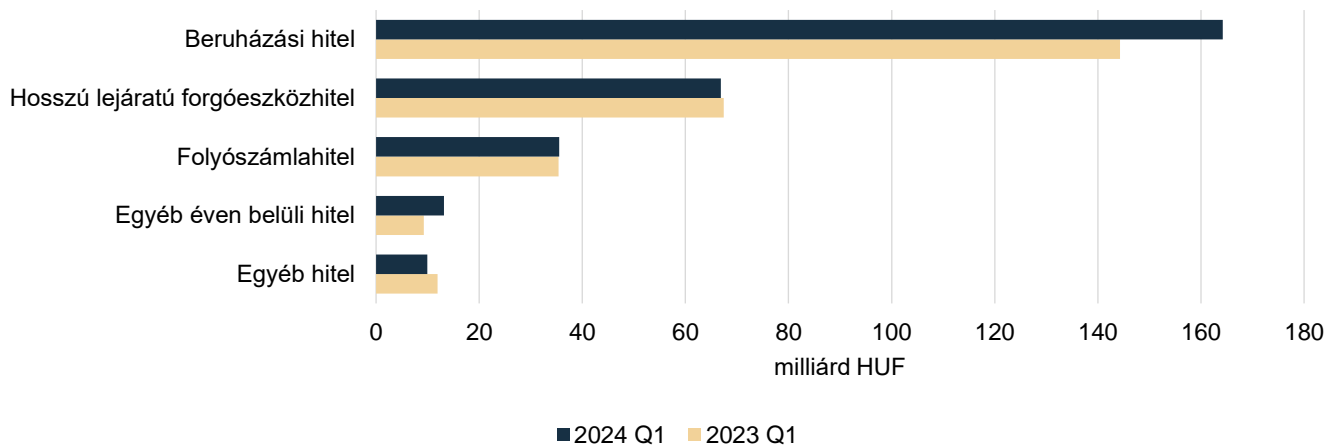
33. ábra: **A szántóföldi növénytermesztő társas vállalkozások éven túli hitelei növekedtek leginkább 2024 első negyedében**

Forrás: MNB HITREG-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- Az előző év azonos időszakához képest az állattenyésztésben tevékenykedő társas vállalkozások hitelállománya 8,0 százalékkal 289,8 milliárd forintra bővült.
- Az állattenyésztésen belül a szarvasmarha-szakágazatban volt a legnagyobb hitelállomány-növekedés 16,8 milliárd forinttal, ezt követte a baromfi-szakágazat 5,3 milliárd forinttal. A sertésszakágazat hitelállománya 1,2 milliárd forinttal csökkent.
- Az állattenyésztés hitelállományában továbbra is az éven túli hitelállomány gyarapodása volt számottevő. Azon belül is a beruházási hitelek növekedtek kiemelkedően, 13,8 százalékkal (20,0 milliárd forinttal) 164,2 milliárd forintra emelkedett az állomány értéke. A hosszú lejáratú forgóeszközhitelkismértékben csökkentek. Az éven belüli hitelek állománya (zömében az egyéb éven belüli hitelek növekedése miatt) felülmúlta az előző év első negyedévit, 9,1 százalékkal (4,1 milliárd forinttal). Az egyéb hitelek viszont 16,6 százalékkal (-2,0 milliárd forinttal) mérséklődtek (34. ábra).

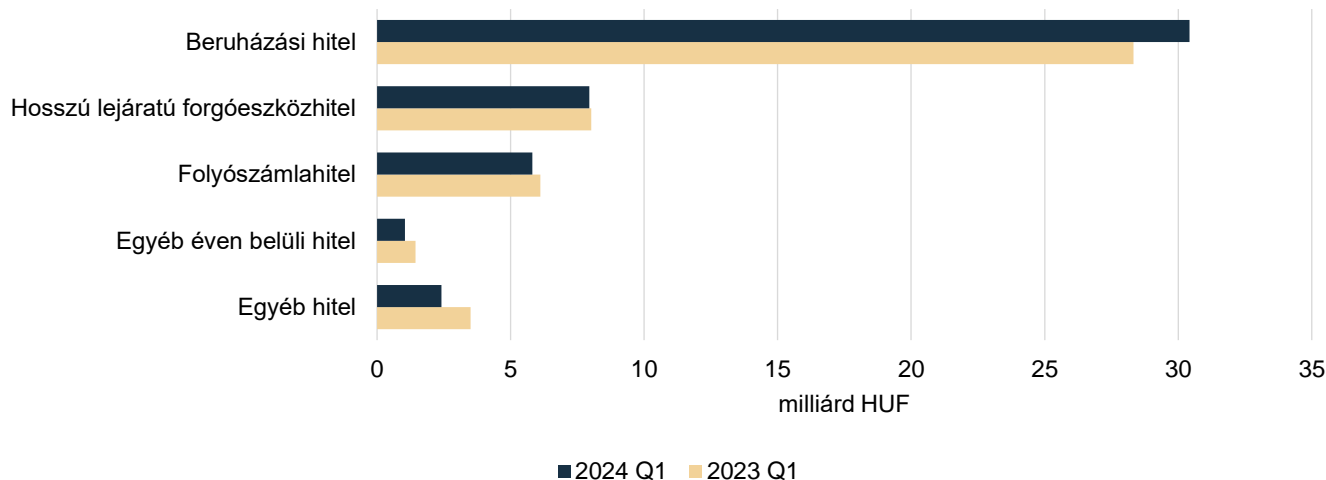
34. ábra: **Az állattenyésztő társas vállalkozások beruházási hitelei több mint 13 százalékkal bővültek 2024 első negyedében**

Forrás: MNB HITREG-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- A kertészetben tevékenykedő társas vállalkozások hitelállománya 0,2 százalékkal bővült az előző év azonos időszakához viszonyítva, ezáltal az állomány értéke 47,6 milliárd forintra módosult. Kizárólag a beruházási hitelek növekedtek 2,1 milliárd forinttal. A többi hiteltípus tekintetében kisebb visszaesések mutatkoztak. A kertészet társas vállalkozásaihoz rendelt hitelállomány továbbra is a legkisebbnek számított az alágazatok között (35. ábra).

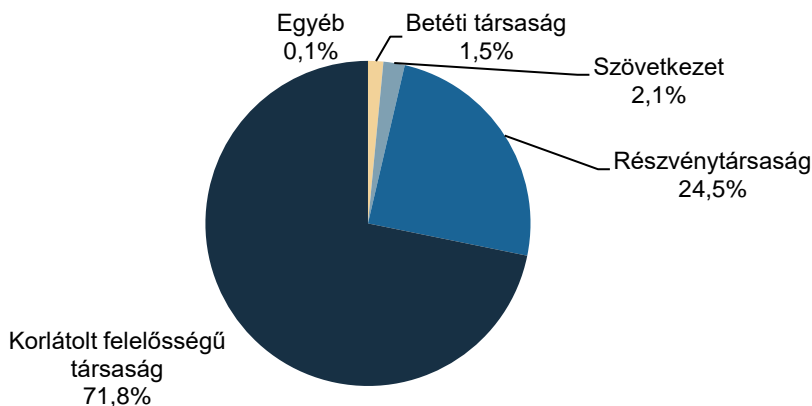
35. ábra: **A kertészetben tevékenykedő társas vállalkozások esetében kizárólag a beruházási hitelek nőttek 2024 első negyedében**

Forrás: MNB HITREG-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- A gazdálkodási formák szerinti bontást tekintve elmondható, hogy a fennálló hitelállomány túlnyomó többsége, 71,8 százaléka továbbra is korlátolt felelősségű társaságokhoz, valamint 24,5 százaléka részvénytársaságokhoz került 2024 első negyedében. A szövetkezetek részesedése 2,1 százalékot ért el a vizsgált időszakban. Ugyanekkor továbbra is 2,0 százalék alatt maradt a betéti társaságok és a közkereseti társaságok által felvett hitelek együttes aránya (36. ábra).

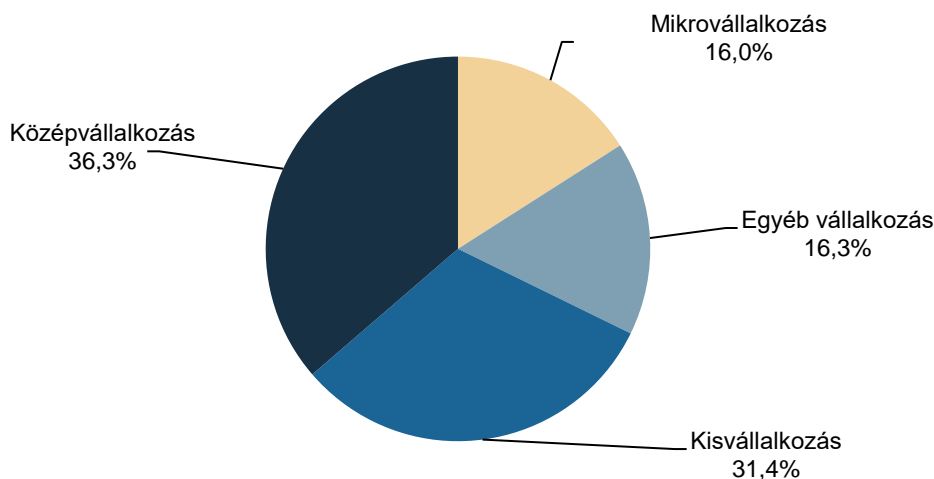
36. ábra: **A mezőgazdasági társas vállalkozások hiteleinek több mint 70 százaléka a korlátolt felelősségű társaságokat finanszírozta 2024 első negyedében**

Megjegyzés: Az adatok a 2024. március 31-i állapotot tükrözik.
Forrás: MNB HITREG-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- A mezőgazdasági társas vállalkozások teljes hitelállományának 83,7 százaléka (573,7 milliárd forint) mikro-, kis- és középvállalkozásokhoz tartozott 2024 első negyedévének végén. A középvállalkozások hitelállományból való részesedése volt a legnagyobb, 36,3 százalékot tett ki. Az egyéb vállalkozások hiteleinek összege a társas vállalkozások hitelállományának 16,3 százalékát adta 2024 első negyedévében (37. ábra).

37. ábra: **A mezőgazdasági társas vállalkozások hiteleinek több mint egyharmadát a középvállalkozások tudhatták magukénak 2024 első negyedévében**

Megjegyzés: Az adatok a 2024. március 31-i állapotot tükrözik.
 Forrás: MNB HITREG-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- A mezőgazdaságban a társas vállalkozások által felvett új hitelek összege kismértékben nőtt az előző év azonos időszakához képest, összesen 1,8 milliárd forinttal több, 35,4 milliárd forint hitelt vettek fel 2024 első negyedévében (4. táblázat).
- A hitelösszegeből a szántóföldi növénytermesztők részesedése 40,5 százalék volt szemben az egy évvel ezelőtti 34,5 százalékos aránnyal, az állattenyésztők részesedése pedig 38,8 százalékot ért el, míg egy évvel ezelőtt 43,8 százalékos aránnyal rendelkezett. Az állattenyésztésen belül a mezőgazdasági új hitelek 16,4 százaléka a szarvasmarha- szakágazatba került, további 15,8 százalékát a baromfi- és 6,3 százalékát a sertésszakágazat tudhatta magáénak.
- A szántóföldi növénytermesztés új hitelfelvétele 2,8 milliárd forinttal emelkedett az egy évvel korábbi értékhez viszonyítva. Legnagyobb mértékben az egyéb éven belüli hitelek változtak (+2,7 milliárd forinttal). A hosszú lejáratú forgóeszközhitelek is nőttek (+0,9 milliárd forinttal), míg a többi kategóriában enyhe mérséklődés következett be.
- Az állattenyésztési alágazatban 1,0 milliárd forintos csökkenés volt tapasztalható. A baromfi-szakágazat új hitelei 2,9 milliárd forinttal estek vissza, míg a szarvasmarha- és sertés-szakágazat növelte új hiteleit (előbbi 1,6, utóbbi 0,7 milliárd forinttal). Az állattenyésztési alágazat új hiteleinek belső szerkezetét tekintve az éven túli hitelek visszaesése (–3,8 milliárd forint) volt meghatározó, ugyanakkor az egyéb hitelek és az egyéb éven belüli hitelek kismértékben emelkedtek (+1,9 és +1,3 milliárd forinttal).
- A kertészetben tevékenykedők által újonnan felvett hitelállomány kismértékben (–0,6 milliárd forinttal) változott az egy évvel korábbi negyedévhez viszonyítva.

4. táblázat: **A mezőgazdasági társas vállalkozások új hiteleinek legnagyobb része a szántóföldi növénytermesztési és az állattenyésztési ágazatba érkezett 2024 első negyedében**

milliárd HUF

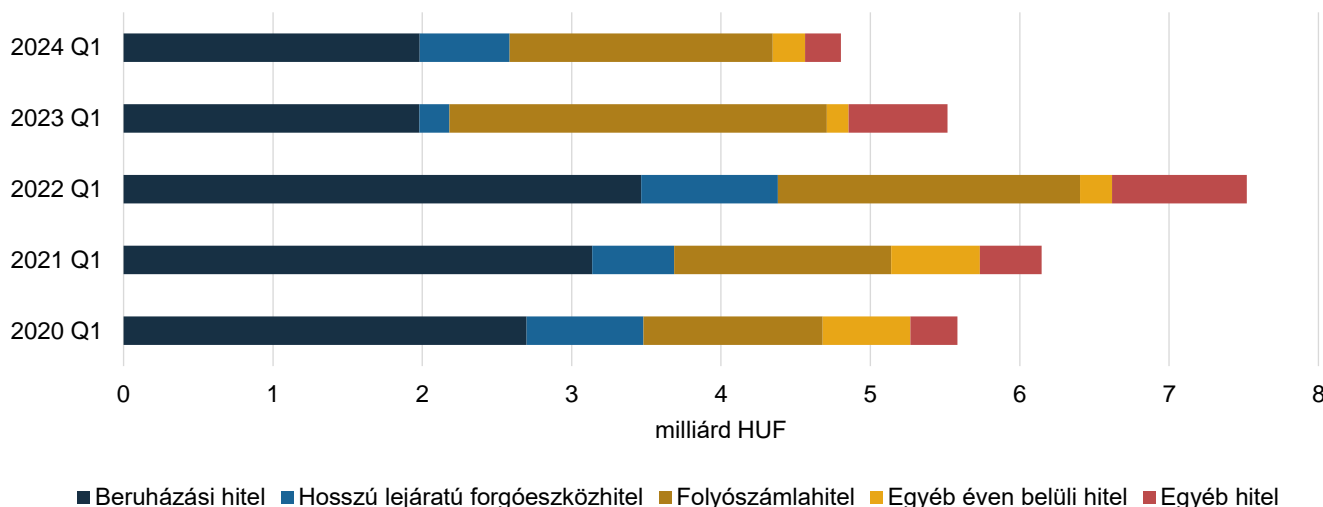
Szakágazat	Összesen	Beruházási hitelek	Hosszú lejáratú forgóeszköz-hitelek	Folyószámlahitelek	Egyéb éven belüli hitelek	Egyéb hitelek
Szántóföldi növénytermesztés	14,3	2,9	3,0	3,3	3,9	1,2
Állattenyésztés	13,7	3,0	2,2	1,2	5,2	2,1
ebből						
baromfi	5,6	0,6	1,9	0,3	2,7	0,0
sertés	2,2	0,6	0,1	0,3	0,1	1,1
szarvasmarha	5,8	1,7	0,1	0,6	2,4	1,0
Kertészet	1,9	0,3	0,2	0,8	0,4	0,1
ebből						
zöldségtermelés	0,8	0,2	0,2	0,4	0,0	
Egyéb	5,4	1,6	1,4	1,2	1,1	0,1
Összesen	35,4	7,8	6,9	6,5	10,6	3,5

Forrás: MNB HITREG-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

Az élelmiszeripari egyéni vállalkozások hitelállománya

- Az élelmiszeripari egyéni vállalkozásainak 4,8 milliárd forintos hitelállománya 13,0 százalékkal, 0,7 milliárd forinttal volt kevesebb az előző év azonos időszaki értékénél. A csökkenés a folyószámlahiteleknél és az egyéb hiteleknél jelentkezett. A hosszú lejáratú forgóeszköz-hitelek növekedése pontosan ellensúlyozta az egyéb hitelek mérséklődését.
- A piaci hitelek részesedése 36,9 százalékról 40,2 százalékra nőtt, ezáltal a kedvezményes hitelek kisebb arányt képviseltek az élelmiszeripari egyéni vállalkozások hitelállományában az egy évvel korábbi azonos negyedév értékéhez képest.
- A beruházási hitelek részesedése (az állomány változatlansága ellenére) emelkedett 5,4 százalékponttal, így 41,3 százalékra nőtt. A hosszú lejáratú forgóeszköz-hitelek aránya 8,9 százalékponttal 12,5 százalékra emelkedett. A folyószámlahitelek állománya és aránya is csökkent, részesedésük 9,1 százalékponttal 36,7 százalékra esett vissza. Az egyéb hitelek aránya 7,0 százalékponttal, 5,0 százalékos szintre mérséklődött. Az egyéb éven belüli hitelek változása nem volt számottevő (38. ábra).

38. ábra: **Az élelmiszeripari egyéni vállalkozások hitelei a folyószámla- és az egyéb hitelek mérséklődése miatt csökkentek 2024 első negyedében**

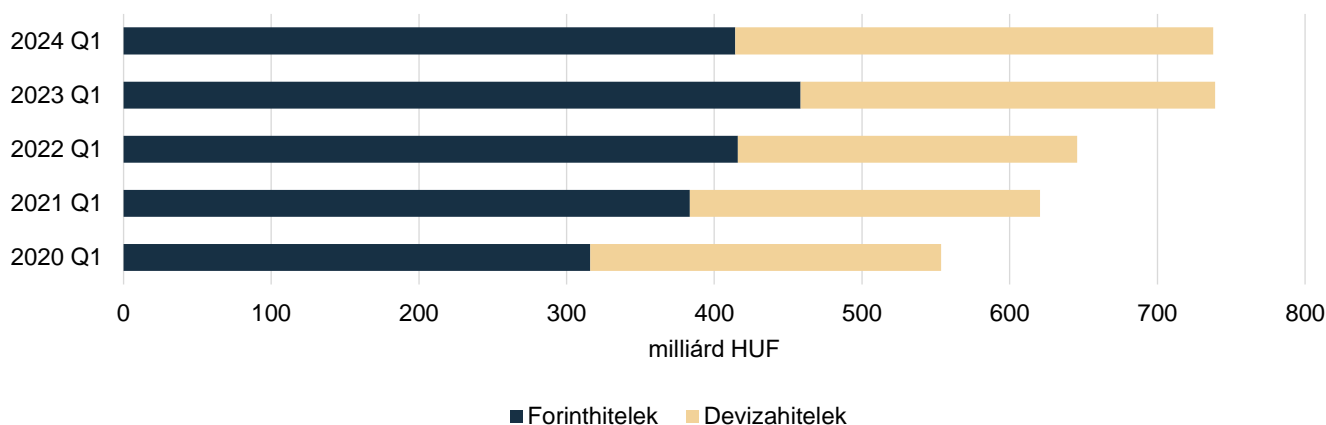
Forrás: AM- és MNB HITREG-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- Az élelmiszeripari egyéni vállalkozások újonnan felvett hiteleinek értéke 0,3 milliárd forintot tett ki 2024 első negyedévének végén. Ez az összeg 0,1 milliárd forinttal volt kevesebb, mint egy évvel korábban.

Az élelmiszeripari társas vállalkozások hitelállománya

- Az élelmiszeripari társas vállalkozások hitelállománya a vizsgált időszak első négy évében fokozatosan növekedett, 2024 első negyedévének végére azonban 737,7 milliárd forintot ért el, ami az előző év azonos időszakához képest 0,2 százalékos csökkenésnek felelt meg (39. ábra).

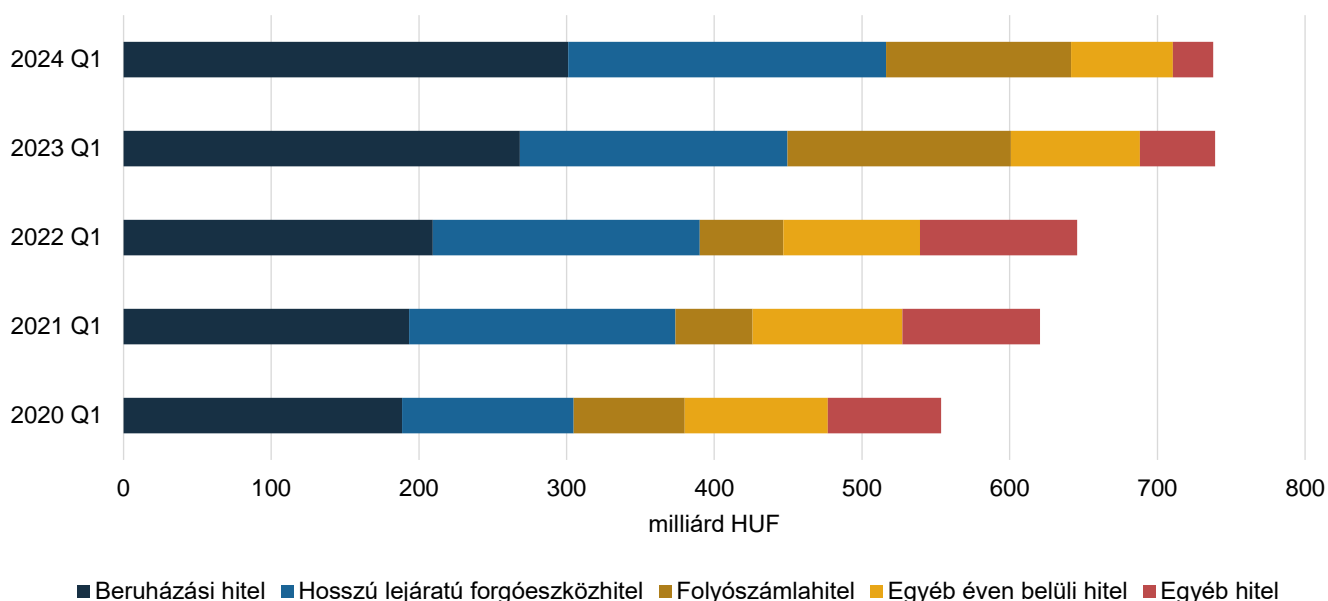
39. ábra: **Az élelmiszeripari társas vállalkozások hiteleinek kismértékű csökkenése a forinthiteleknek volt tulajdonítható 2024 első negyedében**

Forrás: AM- és MNB HITREG-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- Az élelmiszeriparban tevékenykedő társas vállalkozások hitelállományán belül ebben a negyedévben a forinthitelek csökkenését és a devizahitelek növekedését figyelhattuk meg, előbbi 9,6 százalékkal mérséklődött, míg utóbbi 15,2 százalékkal emelkedett. A forinthitelek állománya 44,1 milliárd forinttal maradt el a vizsgált időszakban az egy évvel korábbi értéktől, míg a devizahiteleknél 42,6 milliárd forintos bővülés következett be. Mindezek eredményeképpen a devizahitelek hitelállományból való részesedése 5,8 százalékponttal emelkedett.
- Az élelmiszeripari társas vállalkozások hitelállományának csökkenése az éven belüli és az egyéb hiteleknél jelentkezett. Az éven belüli hiteleken belül a folyószámlahiteleknél 17,2 százalékos, 26,1 milliárd forintos visszaesés volt, az egyéb éven belüli hitelek esetében 21,1 százalékos, 18,5 milliárd forintos csökkenés mutatkozott. Az egyéb hitelek állománya 46,6 százalékkal (–23,8 milliárd forint) mérséklődött. A hosszú lejáratú forgóeszközhitelek 18,9 százalékkal (+34,2 milliárd forint) nőttek, a beruházási hitelek 12,1 százalékkal (+32,6 milliárd forint) emelkedtek (40. ábra).
- Mindezek eredményeképpen a hosszú lejáratú hitelek részesedése 2024 első negyedévében a teljes hitelállományból 9,2 százalékponttal 70,0 százalékra emelkedett.

40. ábra: **Az élelmiszeripari társas vállalkozások hitelállományában az éven belüli és az egyéb hitelek csökkentek 2024 első negyedévében**

Forrás: AM- és MNB HITREG-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- Az élelmiszeripari társas vállalkozások hitelállományának legnagyobb részét, 28,1 százalékát az egyéb élelmiszeripar gyártása alágazatban tevékenykedők tudhatták magukénak. Ezt követte 15,0 százalékos részaránnyal az egyéb gyümölcs-, zöldségfeldolgozás, -tartósítás, majd 8,7 százalékkal a baromfihús-feldolgozás, -tartósítás szakágazat. Kiemelhető még az olaj gyártása terület jelentősége 7,7 százalékos részesedéssel, valamint a malomipari termék gyártása 6,9 százalékkal és a húsfeldolgozás, -tartósítás 6,5 százalékos részaránnyal.
- A szőlőbor termelése szakágazat az élelmiszeripar társas vállalkozásainak hitelállományában 4,7 százalékos részesedéssel bírt az első negyedév végén, ez az előző év ugyanezen időszakában 4,9 százalékos arányt ért el.

- Az élelmiszeripar társas vállalkozásainak hitelállománya 1,5 milliárd forinttal csökkent. Ezen belül a legnagyobb mértékben a malomipari termék gyártása alágazat hitelállománya esett vissza (–16,2 milliárd forinttal), ezt követte a tésztafélék gyártása (–5,9 milliárd forinttal) és a hobbiállat-eledel gyártása (–3,5 milliárd forinttal). Ugyanakkor, az egyéb gyümölcs-, zöldségfeldolgozás, -tartósítás szakágazat hitelállománya 14,9 milliárd forinttal növekedett.
- A malomipari termék gyártása alágazat hitelállományának jelentős visszaesését elsősorban a folyószámlahitelek csökkenése (–14,8 milliárd forint) okozta. A tésztafélék gyártása területen főleg az egyéb hitelek csökkenése (–5,1 milliárd forint), valamint az egyéb éven belüli hitelek visszaesése volt jelentős (–4,2 milliárd forint).
- Az egyéb gyümölcs-, zöldségfeldolgozás, -tartósítás szakágazat hitelállományának növekedésében a hosszú lejáratú forgóeszközhitel (+12,2 milliárd forint) és a beruházási hitelek (+3,6 milliárd forint) növekedése játszott a főszerepet (5. táblázat).

5. táblázat: **Az élelmiszeripari társas vállalkozások hiteleinek több mint 40 százalékát a beruházási hitelek adták 2024 első negyedében**

milliárd HUF

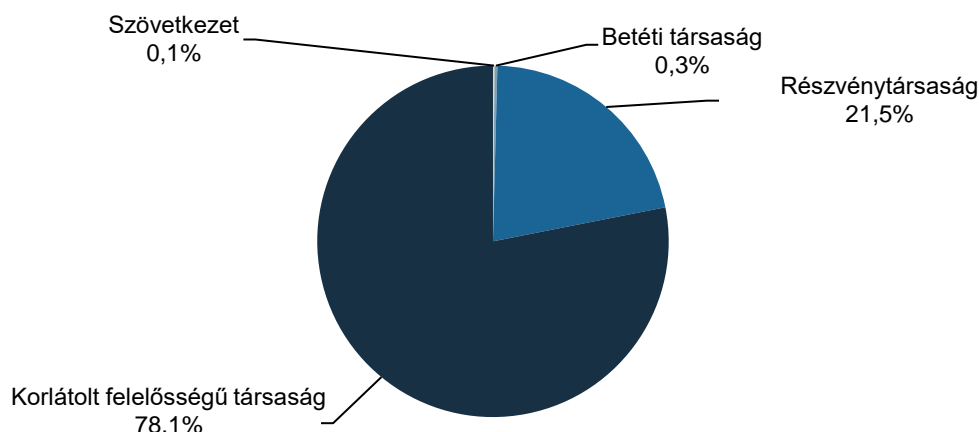
Szakágazat	Összesen	Beruházási hitelek	Hosszú lejáratú forgóeszközhitel	Folyószámla-hitelek	Egyéb éven belüli hitelek	Egyéb hitelek
Húsfeldolgozás, -tartósítás	47,7	23,4	12,6	7,0	4,4	0,2
Baromfi-húsfeldolgozás, -tartósítás	64,1	21,7	20,9	21,0	0,4	0,2
Hús-, baromfi-hús-készítmény gyártása	9,9	2,8	5,9	0,7	0,4	0,1
Gyümölcs-, zöldséglé gyártása	4,0	1,4	0,5	0,6	1,5	0,0
Egyéb gyümölcs-, zöldségfeldolgozás, -tartósítás	111,0	26,0	48,2	9,6	26,2	1,1
Olaj gyártása	56,8	29,1	7,0	19,5	1,3	0,0
Tejtermék gyártása	42,7	14,1	14,1	5,5	8,6	0,4
Malomipari termék gyártása	50,6	14,4	26,6	3,3	4,9	1,5
Kenyér, friss pékáru gyártása	34,6	23,0	4,0	6,3	0,9	0,4
Tésztafélék gyártása	16,8	6,5	5,0	1,4	0,7	3,3
Tartósított lisztésáru gyártása	11,2	6,9	1,9	2,0	0,3	0,1
Haszonállat-eledel gyártása	42,9	22,2	13,4	4,6	1,8	0,8
Hobbiállat-eledel gyártása	3,6	1,2	0,1	1,1	1,0	0,3
Szőlőbor termelése	34,4	12,7	11,7	5,2	3,4	1,3
Egyéb élelmiszeripar	207,5	95,5	43,7	37,5	13,3	17,6
Összesen	737,7	301,0	215,4	125,2	68,9	27,2

Megjegyzés: Az adatok a 2024. március 31-i állapotot tükrözik.

Forrás: MNB HITREG-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- Az élelmiszeripari társas vállalkozásoknál is a korlátolt felelősségű társaságok és a részvénytársaságok fennálló hitelállománya a legjelentősebb, részesedésük együttesen 99,6 százalék volt 2024. március 31-én. Legkisebb hitelállománnyal a közkereseti társaságok, a szövetkezetek, valamint a betéti társaságok rendelkeztek (41. ábra).

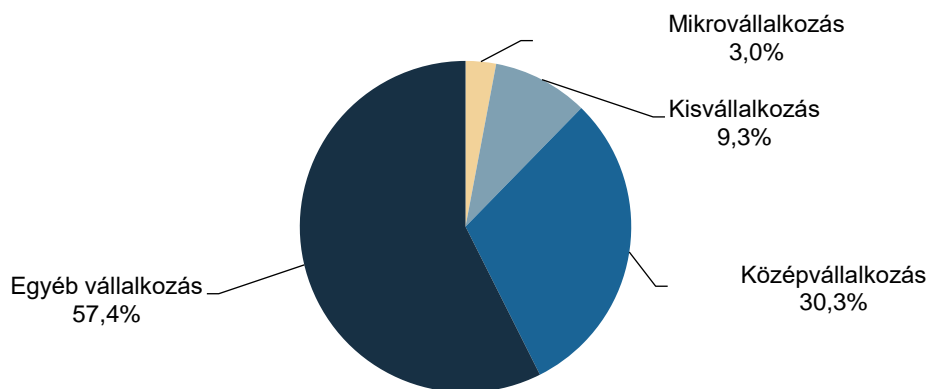
41. ábra: **Az élelmiszeripari társas vállalkozások hiteleinek több mint háromnegyedét a korlátolt felelősségű társaságok tudhatták magukénak 2024 első negyedében**

Megjegyzés: Az adatok a 2024. március 31-i állapotot tükrözik.
 Forrás: MNB HITREG-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- Az élelmiszeripari társas vállalkozások hitelállományának több mint felét az egyéb vállalkozások adták, a mikro-, kis- és középvállalkozások hiteleinek aránya a teljes állományból 42,6 százalékot képviselt, ami 314,2 milliárd forintnak felelt meg.
- A teljes hitelállomány 30,3 százalékát adták a középvállalkozások, emellett a kisvállalkozások részesedése 9,3 százalékot, a mikrovállalkozásoké pedig 3,0 százalékot tett ki 2024 első negyedében (42. ábra).

42. ábra: **Az élelmiszeripari társas vállalkozások hiteleinek több mint fele az egyéb vállalkozásokat finanszírozta 2024 első negyedében**

Megjegyzés: Az adatok a 2024. március 31-i állapotot tükrözik.
 Forrás: MNB HITREG-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- Az élelmiszeripari társas vállalkozások 2024 első negyedében 66,5 milliárd forintnyi új hitelt vettek fel, ami 11,4 milliárd forinttal volt több az egy évvel korábbi értéknél. A legnagyobb mértékű növekedés a beruházási hiteleknél történt (+9,7 milliárd forinttal), ezt követte az egyéb éven belüli hitelek változása (+4,3 milliárd forinttal), valamint a hosszú lejáratú forgóeszközhitel emelkedése (+14,0 milliárd forinttal). A hosszú lejáratú forgóeszközhitel is bővült (+1,3 milliárd forinttal), a folyószámlahitelek azonban mérséklődtek (-3,9 milliárd forinttal). Az új hitelösszeg legnagyobb része (39,0 százalék)

2024 első negyedében az egyéb éven belüli hitelek értéke volt, emellett a beruházási hitelek (29,7 százalék) és a hosszú lejáratú forgóeszközhitel (21,1 százalék) képviseltek még nagyobb hányadot. A hosszú lejáratú hitelek együttesen 50,8 százalékát tették ki az új hitelállománynak (6. táblázat).

- Az új hitelek legnagyobb része, 38,7 százaléka az egyéb élelmiszeripar szakágazatba került, döntően beruházási hitelek formájában. Jelentős volt még az egyéb gyümölcs-, zöldségfeldolgozás, -tartósítás terület 21,9 százalékkal, valamint a tejtermék gyártása szakágazat 12,1 százalékkal.
- A legkiemelkedőbb növekedés az egyéb élelmiszer gyártása területen volt megfigyelhető: az új hitelek értéke 7,6 milliárd forinttal volt több az előző év azonos negyedévi értékénél. Ezen belül a beruházási hitelek (+16,3 milliárd forint) változtak a legnagyobb mértékben, viszont az egyéb éven belüli hitelek, a folyószámlahitelek és a hosszú lejáratú forgóeszközhitel mérséklődtek (−6,7, −1,1 és −0,9 milliárd forinttal). Az egyéb gyümölcs-, zöldségfeldolgozás, -tartósítás terület új hitelei 3,1 milliárd forinttal emelkedtek, elsősorban az egyéb éven belüli hitelek (+7,9 milliárd forint), és a beruházási hitelek (−4,0 milliárd forint), valamint a hosszú lejáratú forgóeszközhitel (−1,0 milliárd forint) változásának köszönhetően.
- A többi szakágazatnál nem történt jelentős változás, az új hitelek az előző év azonos időszakához képest alig módosultak (−2,4 milliárd forint és 2,9 milliárd forint közé esett a különbség tizenhárom szakágazat 2023. és a 2024. első negyedévi értékei esetében).

6. táblázat: **Az élelmiszeripari társas vállalkozások új hiteleinek zöme egyéb éven belüli hitel volt 2024 első negyedében**

milliárd HUF

Szakágazat	Összesen	Beruházási hitelek	Hosszú lejáratú forgóeszközhitel	Folyószámla-hitelek	Egyéb éven belüli hitelek	Egyéb hitelek
Húsfeldolgozás, -tartósítás	3,7	0,4	1,1	0,4	1,9	0,0
Baromfihús-feldolgozás, -tartósítás	2,3	0,6	1,2	0,2	0,4	0,0
Hús-, baromfihús-készítmény gyártása	0,4	0,0	0,4	0,0		
Gyümölcs-, zöldséglé gyártása	0,0	0,0				
Egyéb gyümölcs-, zöldségfeldolgozás, -tartósítás	14,6	0,4	4,2	0,5	9,5	0,0
Olaj gyártása	1,5	0,0	0,2	1,3	0,0	
Tejtermék gyártása	8,0	0,3	2,1	0,1	5,5	0,0
Malomipari termék gyártása	4,2	0,5	0,5	0,0	3,3	0,0
Kenyér, friss pékáru gyártása	1,9	0,5	0,2	0,3	0,9	0,0
Tésztafélék gyártása	0,2	0,1	0,1	0,0	0,0	
Tartósított lisztesáru gyártása	0,3	0,0	0,0	0,2	0,0	
Haszonállat-eledel gyártása	1,7	0,3	0,5	0,4	0,6	0,0
Hobbiállat-eledel gyártása	1,0	0,0	1,0	0,0		
Szőlőbor termelése	0,9	0,1	0,1	0,2	0,5	0,0
Egyéb élelmiszeripar	25,7	16,6	2,6	3,0	3,5	0,0
Összesen	66,5	19,8	14,0	6,7	26,0	0,1

Megjegyzés: Az adatok a 2024. március 31-i állapotot tükrözik.

Forrás: MNB HITREG-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutatói Osztályán

Kedvezményes finanszírozási programok az agrárgazdaságban

A kedvezményes hitelezést az Agrár Széchenyi Kártya folyószámlahitel (ASZK) mellett alapvetően két hitelprogram, az Agrár Széchenyi Beruházási Hitel MAX+ (ASZB MAX+), valamint a Baross Gábor Újraiparosítási Hitelprogram alakította 2024 első negyedévében is. Előbbi már 2022-ben is elérhető volt az agrárvállalkozások számára, utóbbi 2023-ban újonnan került a repertoárba, ebben az évben Baross Gábor Újraiparosítási Hitelprogram 2024 néven. A szóban forgó hitelprogramokon túl az agrárvállalkozások kedvezményes finanszírozását szolgálta továbbá a Gyármentő Beruházási Hitelprogram, valamint a Jövő Exportőrei Beruházási és Forgóeszközhitel, illetve az Exportélénkítő Beruházási és Forgóeszközhitel. Emellett továbbra is igénybe vehették az MFB Refinanszírozási Programját¹, de a Forgóeszköz Hitelprogramoknál a szerződések megkötése 2023. december 31-ig volt lehetséges (7. táblázat). A felsorolt programok többségéhez az állam jellemzően kamat-, illetve kezességdíj-támogatást nyújtott, továbbá állami kezesség vagy viszontgarancia vállalásával is segítette a forráshoz jutást.

7. táblázat: Főbb állami szerepvállalással egybekötött, agrár érintettségű finanszírozási programok és intézkedések

MFB Zrt. hitelprogramja
MFB Széchenyi Mikrohitel Refinanszírozási Program 2.0
EXIM hitelprogramjai
Baross Gábor Újraiparosítási Hitelprogram
Beruházási hitel
Forgóeszközhitel
Zöldhitel
Gyármentő Beruházási Hitelprogram
Jövő Exportőrei Beruházási Hitelek
Exportélénkítő Beruházási Hitel
Jövő Exportőrei Forgóeszközhitel
Exportélénkítő Forgóeszközhitel
Kárenyhítő/Fordulat Hitelprogram
KAVOSZ Zrt. hitelprogramjai
Agrár Széchenyi Kártya folyószámlahitel
Agrár Széchenyi Beruházási Hitel MAX+
Kezességvállalás a meglévő hitelkonstrukciók mellé

Forrás: Az AKI Pénzügykutató Osztályán készült saját szerkesztés

Magyar Nemzeti Bank

- Az MNB által 2020. április 20-án elindított mikro-, kis- és középvállalkozások megsegítését célzó Növekedési Hitelprogram Hajrá! (NHP Hajrá!) konstrukció 2021. szeptember 30-án lezárult, ezáltal 2024 első negyedévében a vállalkozásoknak már nem volt lehetőségük hitelfelvételre a szóban forgó kedvezményes konstrukció keretében, viszont az

¹ <https://www.mfb.hu/vallalkozasok/agrarium/hitel>

aktuális hitelállomány mértékében továbbra is nagy szerepe van az említett hitelprogramnak, így az nem hagyható figyelmen kívül².

Magyar Fejlesztési Bank

- Az MFB Zrt. és az Agrárminisztérium (AM) által indított hitelprogramok keretében – MFB Agrár Forgóeszköz Hitelprogram 2020, MFB TÉSZ Forgóeszköz Hitelprogram 2020, MFB Élelmiszeripari Forgóeszköz Hitelprogram 2020 – 2023 végéig igényelhettek forrást a gazdálkodók³. A hitelprogramokhoz kapcsolódóan a termelők legfeljebb évi 4,0 százalékpontos mértékű kamattámogatásban részesülhettek. A hitelszerződés megkötésére 2023. december 31-ig volt lehetőségük az agrárvállalkozásoknak⁴.
- Az MFB Zrt. az ágazat közvetlen hitelezésén túl pénzügyi vállalkozások részére refinanszírozási forrást biztosít a KAVOSZ Zrt. által koordinált Széchenyi Kártya Program részét képező Széchenyi Mikrohitel MAX és MAX+ konstrukciók keretében történő hitelkihelyezésekhez. A Széchenyi Mikrohitel Refinanszírozási Program 2.0-t 80 milliárd forintos keretösszeggel hirdették meg⁵.

KAVOSZ

- A KAVOSZ Zrt. által az agrárvállalkozások számára beruházási hitelcélok megvalósításához, illetve hozzá kapcsolódó forgóeszköz-beszerzéshez nyújtott Agrár Széchenyi Beruházási Hitel (ASZB) GO! hitelkonstrukciót az Agrár Széchenyi Beruházási Hitel MAX+ váltotta fel, ami széles körben felhasználható agrárberuházási hitelcélokra, illetve hozzá kapcsolódó forgóeszköz-beszerzésre. A hitel elősegíti az agrárvállalkozások fejlesztési elképzeléseinek megvalósítását, így különösen a meglévő kapacitások bővítését, új kapacitások kiépítésének, valamint energiahatékonyság javítását és technológiaváltást segítő „zöld” fejlesztések finanszírozását. A konstrukció keretében akár 1,4 milliárd forint hitelösszeg is igényelhető, legfeljebb 10 éves futamidőre, fix 5 százalékos éves nettó ügyleti kamattal. A hitelfelvételhez a vállalkozásnak a beruházási költség legalább 10 százaléka megfelelő saját erővel kell rendelkeznie. A hitel fő biztosítója az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány (AVHGA) készfizető kezességvállalása⁶.

Eximbank

- A Covid-járvány miatti, az állami intézkedések kereteit szabályozó átmeneti bizottsági közlemény alapján az Eximbank Zrt. még 2020-ban elindította a Kárenyhítő Hitelprogramot és Kárenyhítő Hitelfedezeti Programot, majd 2021 márciusában a magyar kkv-k számára a Covid-19-járvány kitörése következtében kialakult romló üzleti körülmények utáni újraindulás támogatása, az ehhez szükséges fejlesztési igények hitellel történő finanszírozása érdekében a Fordulat Beruházási Hitelprogramot. Végül az orosz–ukrán háború és az energiaválság következményeinek enyhítésére irányuló újabb bizottsági közlemény alapján elindult a Gyármentő Hitelprogram, majd annak folytatásaként 2023 elején a Baross Gábor Újraiparosítási Hitelprogram.⁷ A hitelprogram nem kifejezetten az agráriumot célozza, ugyanakkor az agrárvállalkozások részesedése így is jelentősnek bizonyult. A szóban forgó hitelprogram Baross Gábor Újraiparosítási Hitelprogram 2024 néven folytatódott.

² <https://www.mnb.hu/nhphajra#tuti>

³ <https://www.mfb.hu/mfb-agrar-forgoeszkoz-hitelprogram-2020-s2669>, <https://www.mfb.hu/mfb-tesz-forgoeszkoz-hitelprogram-2020-s2670>, <https://www.mfb.hu/mfb-elelmiszeripari-forgoeszkoz-hitelprogram-2020-s2674>

⁴ <https://www.mfb.hu/kozlemenyek/ujra-elerheto-agrarhitel-az-mfb-nel-n1387>

⁵ <https://www.mfb.hu/vallalkozasok/mukodo/hitel/mfb-szechenyi-mikrohitel-refinanszirozasi-program-20-t208-p208>

⁶ <https://www.kavosz.hu/hitelek/agrar-szechenyi-beruhazasi-hitel-max-plusz/>

⁷ Magyar Export-Import Bank Zártkörűen Működő Részvénytársaság és leányvállalata. Konszolidált pénzügyi kimutatások az EU által befogadott IFRS standardok alapján. 2023. december 31. Letöltés ideje: 2024.06.28.

- A vállalkozások kedvezményes finanszírozását továbbá a Jövő Exportőrei Beruházási Hitelek és az Exportélénkítési Beruházási Hitel⁸, valamint a Jövő Exportőrei Forgóeszközhitel és az Exportélénkítési Forgóeszközhitel⁹ segítették 2024 első negyedévében.
- A 2021-ben lezárt, a pandémia kedvezőtlen gazdasági hatásai miatt súlyos átmeneti likviditási nehézséggel küzdő vállalatoknak nyújtott Kárenyhítő hitelkonstrukció folyósítása 2023-ban folytatódott, emellett a vállalkozások a Fordulat Hitelprogramhoz kapcsolódóan is igényelhettek forrást a tavalyi évben¹⁰. A szóban forgó hitelprogramokra 2024-ben már nem volt lehetőség hitelfelvételre, azonban a kedvezményes hitelállomány értékét jelentősen befolyásolják.

Kezességvállalás

- Az orosz–ukrán háború által a gabona-, olajosnövény-, takarmány-, energia- és műtrágyapiacra világszerte előidézett extrém áremelkedés hatásainak és negatív következményeinek tompítása érdekében a vállalkozások likviditásának fenntartása, versenyképességük erősítése, ennél fogva a beruházások megvalósításában való segítségnyújtás fontos feladattá vált. A hitelfelvétel lehetőségének fenntartását kiemelten segíti a kezességvállalás biztosítása, valamint a kamat- és kezességdíj-támogatás. Mindezek következtében tovább erősödött a kezességvállalás szerepe. Az AVHGA és a Garantiqa Zrt. továbbra is készfizető kezességet vállalt a főbb kedvezményes hitelprogramok, úgymint például az Agrár Széchenyi Beruházási Hitel MAX+ mellé. A Garantiqa Zrt. 2024-től az eddigi állami viszontgarancia mellett nagyságrendileg 600 milliárd forint összegű új hitelportfólióhoz tud kezességet vállalni közvetlen uniós viszontgaranciával biztosított kezességvállalással, ezzel elősegítve a kkv-k hitelfelvételén keresztül a működőtőke-beáramlást és a beruházások volumenének emelkedését, ezáltal is támogatva a gazdaság növekedését¹¹.

Egyéb intézkedések

- Miközben az új hitelek iránti keresletre a támogatott hitelprogramok alacsony kamatlába „élénkítő” hatással volt, a hitelállomány törlesztését a pandémia kezdetén az első intézkedések között bevezetett fizetési **moratórium**¹² 2023-ban is lassította. A moratórium időszakának fenntartását a legtöbb vállalkozás esetében 2022. december 31-ig tartották indokoltnak¹³, ugyanakkor a Magyar Közlönyben 2022. augusztus 8-án megjelent hiteltörlesztési moratórium veszélyhelyzettel kapcsolatos különös szabályainak bevezetéséről szóló 292/2022. (VIII. 8.) Kormányrendelet¹⁴, valamint a hiteltörlesztési moratórium igénybevételéhez alkalmazandó kérelemről szóló 23/2022. (VIII. 8.) AM rendelet¹⁵ az aszálykárosult termelők számára 2023. december 31-ig lehetővé tette a fizetési moratórium igénybevételét a 2022. augusztus 31. napján fennálló hitel- vagy kölcsönszerződés alapján folyósított kölcsönökre, ezáltal érdemben befolyásolva a hitelállomány alakulását.
- A szóban forgó hiteltörlesztési moratóriummal 1853 mezőgazdasági ügyfél összesen 4602 hitelügylete, azaz az ágazat hiteleinek 10,7 százaléka volt érintett 2023 első negyedévében. A moratórium alá eső hitelek állománya ebben az időszakban

⁸ <https://exim.hu/beruhazasfinanszirozasa/>

⁹ <https://exim.hu/forgoeszkozhitel/>

¹⁰ <https://www.vg.hu/vilaggazdasag-magyar-gazdasag/2023/06/sosem-helyezett-meg-ki-annyi-hitelt-az-eximbank-mint-tavaly>

¹¹ <https://garantiqa.hu/tovabbra-is-megkerulhetetlen-a-garantiqa-a-kkv-szektor-finanszirozasan/>

¹² A fizetési moratórium mind a lakosság, mind a vállalatok körében a 2020. március 18. napján huszonnégy órákor fennálló szerződések alapján már folyósított kölcsönökre terjedt ki, azaz a veszélyhelyzet fennállása alatt az adós a hitelező által üzletszerűen nyújtott hitel- és kölcsönszerződésből, illetve pénzügyi lízingszerződésből eredő tőke-, kamat-, illetve díjfizetési kötelezettsége teljesítésére fizetési haladékokat kapott.

¹³ <https://kormany.hu/hirek/2023-ban-megszunik-a-fizetesi-moratorium>

¹⁴ 292/2022. (VIII. 8.) Korm. rendelet a hiteltörlesztési moratórium veszélyhelyzettel kapcsolatos különös szabályainak bevezetéséről

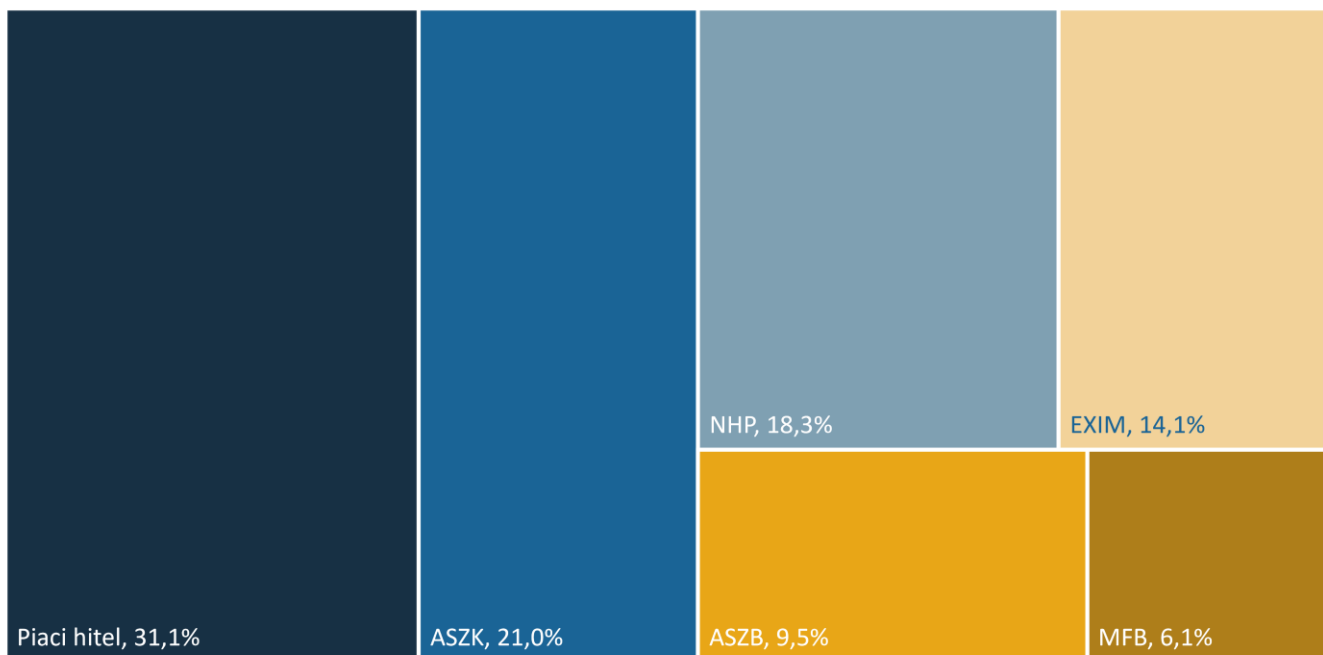
¹⁵ 23/2022. (VIII. 8.) AM rendelet a hiteltörlesztési moratórium igénybevételéhez alkalmazandó kérelemről

208,0 milliárd forintot tett ki, ami a mezőgazdaság hitelállományának 21,1 százalékát jelentette. A moratóriumi érintettség fokozatosan csökkent, 2023 végére a hitelügyletek 7,1 százaléka, a hitelállomány 17,6 százaléka esett moratórium alá. A fizetési moratóriumot 2024 első negyedévében már nem lehetett igénybe venni, így az a hitelállomány törlesztésére nem gyakorolt hatást.

Kedvezményes finanszírozás a mezőgazdaságban

- A mezőgazdaságban tevékenykedő egyéni gazdaságok és társas vállalkozások hitelállományának 68,9 százaléka kedvezményes hitel volt 2024 első negyedévében, azon belül is az ASZK folyószámla-hitelkeret összege és az NHP volt meghatározó (43. ábra).

43. ábra: **A mezőgazdasági ágazatban tevékenykedők hitelállományának közel 70 százalékát a kedvezményes hitelek adták 2024 első negyedévében**

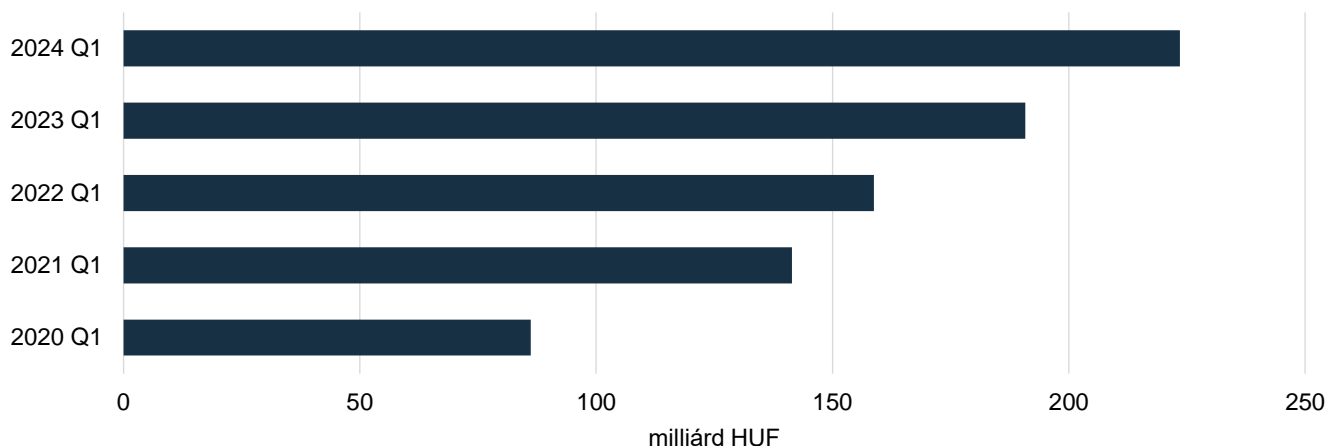
Megjegyzés: Az adatok a 2024. március 31-i állapotot tükrözik.

Forrás: MNB-, MNB HITREG-, MFB-, KAVOSZ- és Eximbank-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

Agrár Széchenyi Kártya folyószámlahitel

- Az előző évek tendenciájának megfelelően 2024 első negyedévében tovább nőtt a mezőgazdasági vállalkozások ASZK folyószámla-hitelkeret összege és a növekedés üteme magasabb volt, mint az előző év azonos időszakában. A szerződések száma 19,7 százalékkal 40 741 darabra, a leszerződött összeg 33,2 százalékkal 639,7 milliárd forintra emelkedett az előző év azonos időszakához képest.
- Az ASZK folyószámla-hitelkeret összege 17,1 százalékkal növekedett, és 2024 első negyedévének végére elérte a 223,5 milliárd forintot (44. ábra).

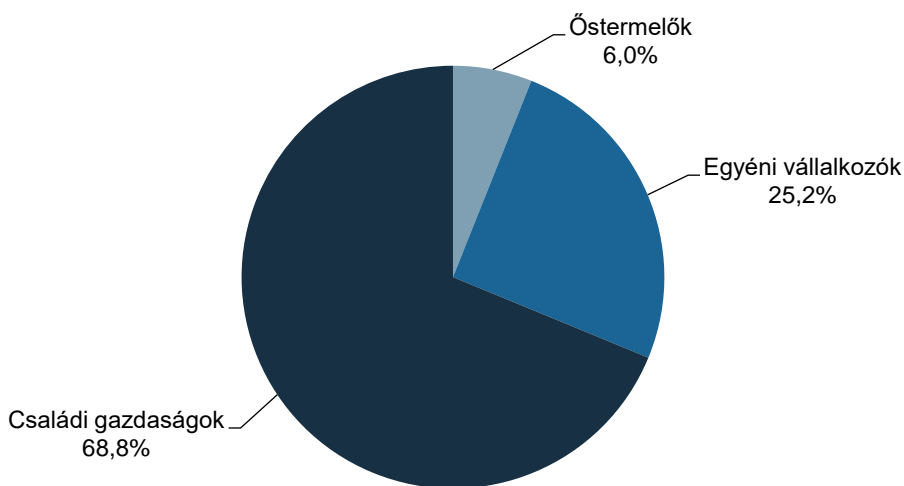
44. ábra: **A mezőgazdaság ASZK folyószámla-hitelkeretének összege több mint 17 százalékkal növekedett 2024 első negyedében**

Forrás: KAVOSZ-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- Az egyéni gazdaságokhoz volt köthető a mezőgazdasági ASZK folyószámla-hitelkeret összegéből 143,4 milliárd forint, a társas vállalkozások a fennálló hitelkeretből 80,1 milliárd forintot tudhattak magukénak 2024. március 31-én.
- A mezőgazdasági tevékenységet végző egyéni gazdaságok hitelkeretének kétharmada a családi gazdaságokhoz, 25,2 százaléka az egyéni vállalkozókhöz került (45. ábra).

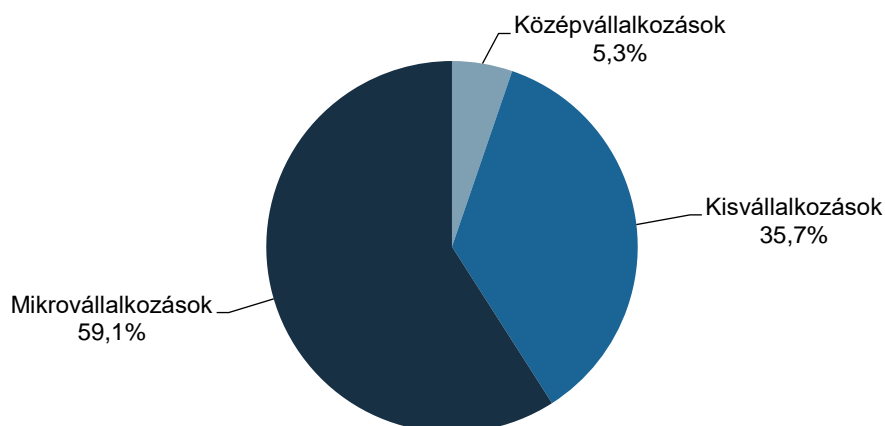
45. ábra: **A mezőgazdaságban az egyéni gazdaságok ASZK fennálló folyószámla-hitelkeretének több mint kétharmada a családi gazdaságokhoz tartozott 2024 első negyedében**

Megjegyzés: Az adatok a 2024. március 31-i állapotot tükrözik.
Forrás: KAVOSZ-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- A társas vállalkozások közül a legnagyobb fennálló hitelkerettel továbbra is a mikrovállalkozások rendelkeztek, részesedésük 59,1 százalékot tett ki, miközben a kisvállalkozások az ASZK fennálló hitelkeret egyharmadát tudhatták magukénak (46. ábra).

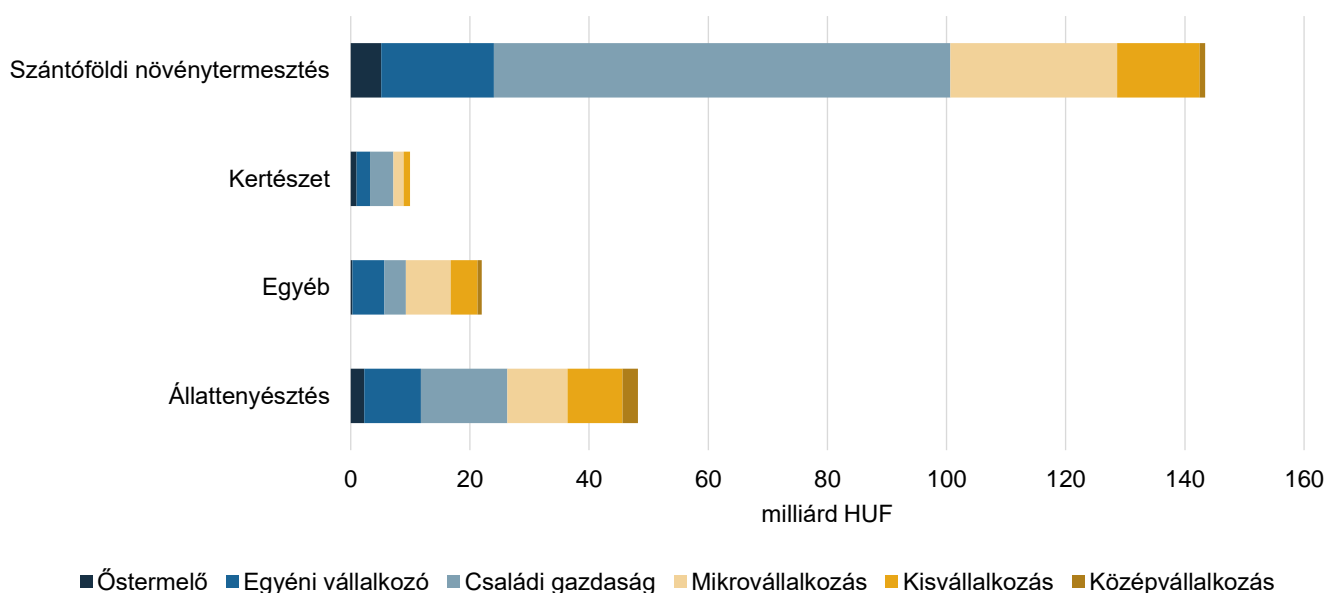
46. ábra: **A mezőgazdasági társas vállalkozások ASZK folyószámla-hitelkeretének közel 60 százalékát a mikrovállalkozások tudhatták magukénak 2024. március 31-én**

Megjegyzés: Az adatok a 2024. március 31-i állapotot tükrözik.
Forrás: KAVOSZ-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- A szántóföldi növénytermesztéssel foglalkozó vállalkozások ASZK fennálló folyószámla-hitelkeret összege emelkedett, 101,1 milliárd forintról 143,4 milliárd forintra, melynek fő oka a családi gazdaságok hiteleinek 15,8 milliárdos, valamint a mikrovállalkozások hiteleinek 11,5 milliárd forintos bővülése (47. ábra).

47. ábra: **Az ASZK folyószámla-hitelkeret összegének több mint 50 százaléka a szántóföldi növénytermesztő családi gazdaságokhoz tartozott 2024. március 31-én**

Megjegyzés: Az „Egyéb” kategóriába az alábbi ágazatok tartoznak: növényi szaporítóanyag termesztése; vegyes gazdálkodás; növénytermesztési szolgáltatás; állattenyésztési szolgáltatás; betakarítást követő szolgáltatás; vetési célú magfeldolgozás; vadgazdálkodás, vadgazdálkodási szolgáltatás; erdészeti, egyéb erdőgazdálkodási tevékenység; fakitermelés; vadon termő egyéb erdei termék gyűjtése; erdészeti szolgáltatás.

Az adatok a 2024. március 31-i állapotot tükrözik.
Forrás: KAVOSZ-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

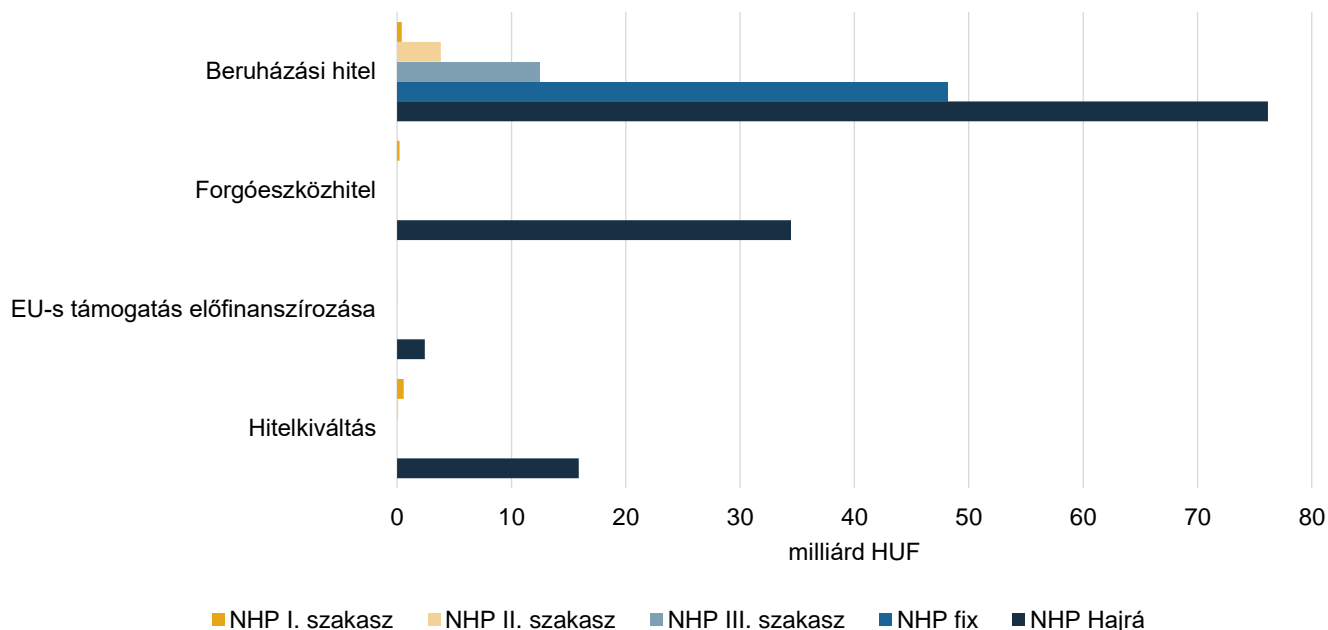
- Az Agrár Széchenyi Beruházási hitelkonstrukció keretében a mezőgazdaságban tevékenykedők fennálló hitelállománya 101,3 milliárd forint volt 2024. március 31-én.

Növekedési Hitelprogram

- A Növekedési Hitelprogram I–III. szakaszához kapcsolódóan a mezőgazdaság (őstermelőkkel együtt számított) fennálló hitelállománya 17,6 milliárd forintot tett ki 2024 első negyedévének végén, amelynek zöme, 94,5 százaléka beruházási hitelnek minősült (48. ábra).
- Az NHP fix konstrukció esetében a hitelállományt teljes egészében beruházási céllal folyósították. A hitelprogram fennálló állománya 48,2 milliárd forintot tett ki 2024. március 31-én.
- A mezőgazdasági vállalkozások NHP Hajrá! konstrukció keretében fennálló hitelállománya 128,9 milliárd forint volt 2024 első negyedévének végén. Az NHP Hajrá! hitelprogram keretében elsősorban éven túli hiteleket folyósítottak, a szóban forgó hitelállomány 85,8 százaléka hosszú lejáratú hitelnek minősült. A beruházási hitelek aránya 59,1 százalék volt 2024 első negyedévében.

48. ábra: **Az NHP Hajrá! konstrukció fennálló állománya közel 130 milliárd forint volt 2024 első negyedévében**

Megjegyzés: Az adatok a 2024. március 31-i állapotot tükrözik.
Forrás: MNB-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- Az NHP keretében a garanciaszervezetek által biztosított, a mezőgazdaságba kihelyezett hitelállomány 28,6 milliárd forint volt 2024. március 31-én, ami 77,1 százalékát tette ki az egy évvel korábbi értéknek. Az NHP Hajrá! konstrukcióhoz kapcsolódóan 25,3 milliárd forintot folyósítottak (8. táblázat).

8. táblázat: **A Növekedési Hitelprogram garantált hitelállományának alakulása a mezőgazdaságban 2020 és 2024 első negyedéve között**

milliárd HUF

Időszak	Mezőgazdaság				
	I. pillér	II. pillér	NHP fix	NHP Hajrá!	
2020	Q1	8,4	0,5	11,0	–
	Q2	8,1	0,5	13,8	1,0
	Q3	7,9	0,5	–	8,0
	Q4	6,6	0,5	–	19,5
2021	Q1	6,7	0,4	–	28,8
	Q2	6,6	0,4	–	38,5
	Q3	6,4	0,4	–	43,0
	Q4	5,8	0,4	–	42,0
2022	Q1	5,2	0,3	–	40,6
	Q2	4,9	0,3	–	38,3
	Q3	4,6	0,3	–	36,3
	Q4	4,3	0,2	–	34,4
2023	Q1	4,0	0,2	–	33,0
	Q2	3,7	0,1	–	31,9
	Q3	3,8	0,1	0,0	30,1
	Q4	3,5	0,1	0,0	28,4
2024	Q1	3,3	0,1	0,0	25,3

Megjegyzés: Az NHP II. szakaszában hitelkiváltásra a II. pillér ad lehetőséget.

Forrás: Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány (AVHGA) és Garantiqa-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

MFB-hitelprogramok

- A mezőgazdasági ágazatba kihelyezett kedvezményes MFB-hitelek fennálló állománya 64,7 milliárd forintot tett ki 2024. március 31-én, ami 3,5 százalékkal volt kevesebb, mint egy évvel korábban (9. táblázat).

9. táblázat: **Az MFB-hitelek több mint 60 százaléka a szántóföldi növénytermesztőket finanszírozta 2024. március 31-ig**

milliárd HUF

Megnevezés	Szántóföldi növénytermesztés	Kertészet	Állattenyésztés	Egyéb	Összesen
Egyéni gazdaságok	0,1				0,1
Társas vállalkozások	41,1	6,6	9,5	6,9	64,0
ebből					
mikrovállalkozás	35,7	6,4	6,2	2,8	51,2
kisvállalkozás	0,7	0,0	1,9	0,4	3,0
középvállalkozás	0,3		0,0	3,4	3,7
nagyvállalkozás	4,4	0,2	1,4	0,2	6,2
Nem besorolható	0,2	0,2	0,1	0,1	0,7
Összesen	41,3	6,8	9,6	7,0	64,7

Megjegyzés: Az adatok a 2024. március 31-i állapotot tükrözik.

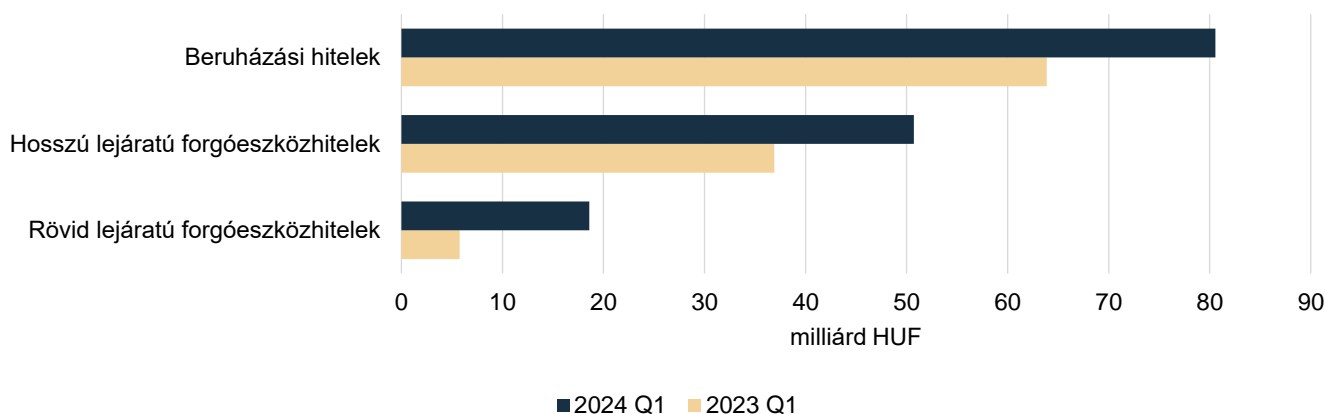
Forrás: MFB-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- A mezőgazdaság kedvezményes MFB-hitelállományából továbbra is a szántóföldi növénytermesztők részesedése volt kiemelkedő, 63,9 százalék, azon belül is a mikro-vállalkozások tudhatták magukénak a hitelösszeg zömét, 86,3 százalékát. A kedvezményes hitelállományból az állattenyésztési ágazat 14,8 százalékkal, a kertészeti ágazat 10,5 százalékkal részesedett.

EXIM-konstrukciók

- Az Eximbank által a mezőgazdasági ágazat részére nyújtott exportösztönző hitelek összege 40,7 százalékkal nőtt, ezáltal az állomány 106,5 milliárd forintról 149,9 milliárd forintra emelkedett egy év alatt (49. ábra).
- A növekedés a beruházási hiteleknél volt a legnagyobb mértékű, az állomány 63,9 milliárd forintról 80,6 milliárd forintra bővült 2024 első negyedévére.
- A hosszú lejáratú forgóeszközhitel állománya is dinamikus emelkedett, összege 36,9 milliárd forintról 50,7 milliárd forintra nőtt az előző év azonos időszakához képest. A rövid lejáratú forgóeszközhitel 12,8 milliárd forinttal bővültek.

49. ábra: **Az Eximbank által finanszírozott exportösztönző hitelek állománya több mint 40 százalékkal nőtt a mezőgazdaságban 2024 első negyedében**

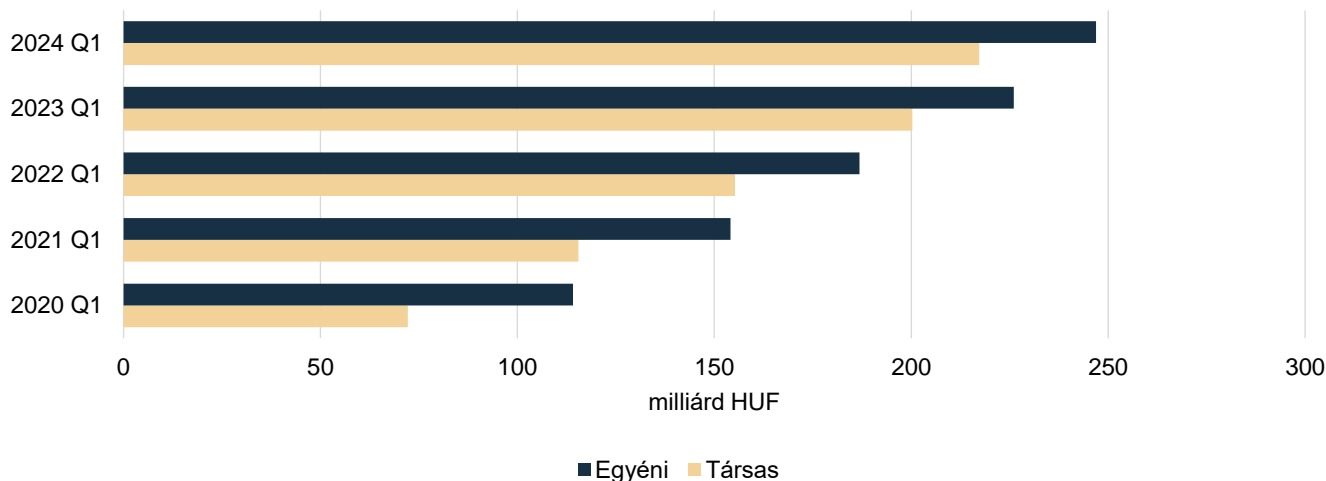

Forrás: Az Eximbank adatai alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

Garantált hitelek állománya a mezőgazdaságban

- A mezőgazdaság garantált hitelállományában az elmúlt öt évben dinamikus emelkedés volt megfigyelhető, ami 2024 első negyedévében tovább folytatódott: a garantált hitelek összege 8,9 százalékkal, 37,9 milliárd forinttal haladta meg az előző évit, ezáltal 464,1 milliárd forintra nőtt. Az egyéni és társas gazdaságok garantált hitelállományának növekedési üteme hasonló volt, előbbi 9,2 százalékkal (+20,9 milliárd forint), utóbbi 8,5 százalékkal (+17,0 milliárd forint) bővült.
- A mezőgazdaságban tevékenykedő egyéni és társas gazdaságok hitelállományon belüli részesedése alig változott, mindkét esetben 2,0 százalékponttal módosult, előbbi esetben mérséklődött, utóbbi esetben emelkedett (50. ábra).

50. ábra: **A mezőgazdasági társas vállalkozások garantált hitelei tovább növekedtek 2024 első negyedévében**

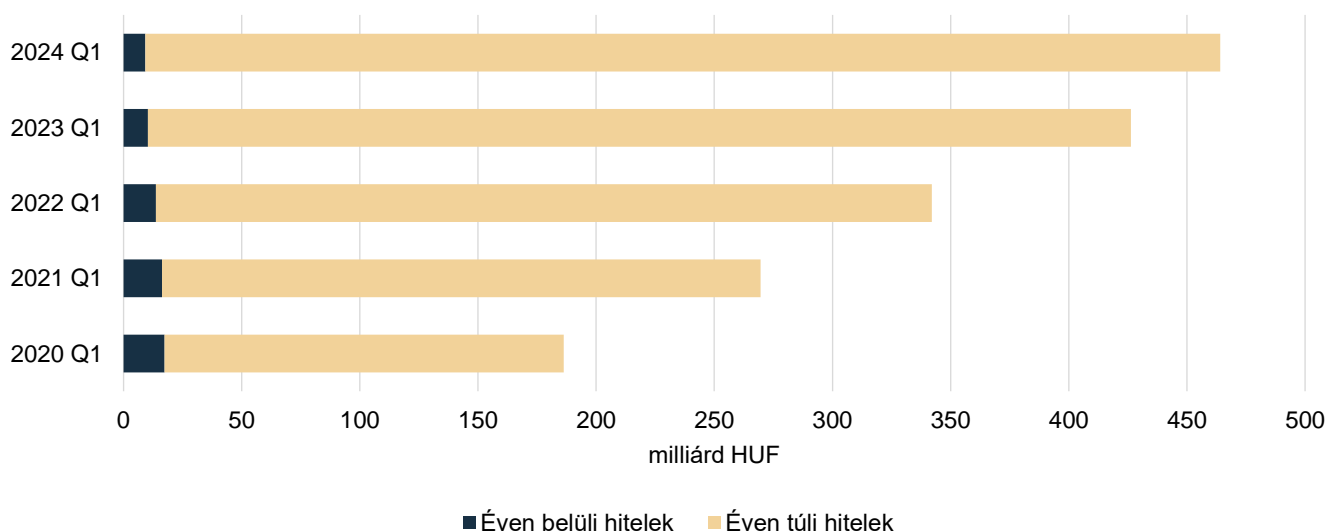

Megjegyzés: A feltüntetett adatok a teljes hitelállományt szemléltetik, nem csak a garantált részt. A garanciavállalás mértéke 74,1–76,3 százalék volt 2024 első negyedévének végén.

Forrás: AVHGA- és Garantiqa-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- A mezőgazdasági vállalkozások hosszú távú finanszírozási igénye tovább erősödött: az éven túli hitelek állománya 9,3 százalékkal 454,8 milliárd forintra nőtt. Azon belül is a hosszú lejáratú forgóeszközhitel összeg 10,9 százalékkal (28,6 milliárd forinttal) 290,1 milliárd forintra emelkedett, a beruházási hitelek 6,7 százalékkal (10,3 milliárd forinttal) 164,7 milliárd forintra bővültek.
- Az éven belüli garantált hitelek értéke az előző évi értékhez képest 9,7 százalékkal (–1,0 milliárd forinttal) visszaesett (51. ábra).

51. ábra: **A mezőgazdaságban az éven túli garantált hitelek aránya tovább nőtt 2024 első negyedévében**

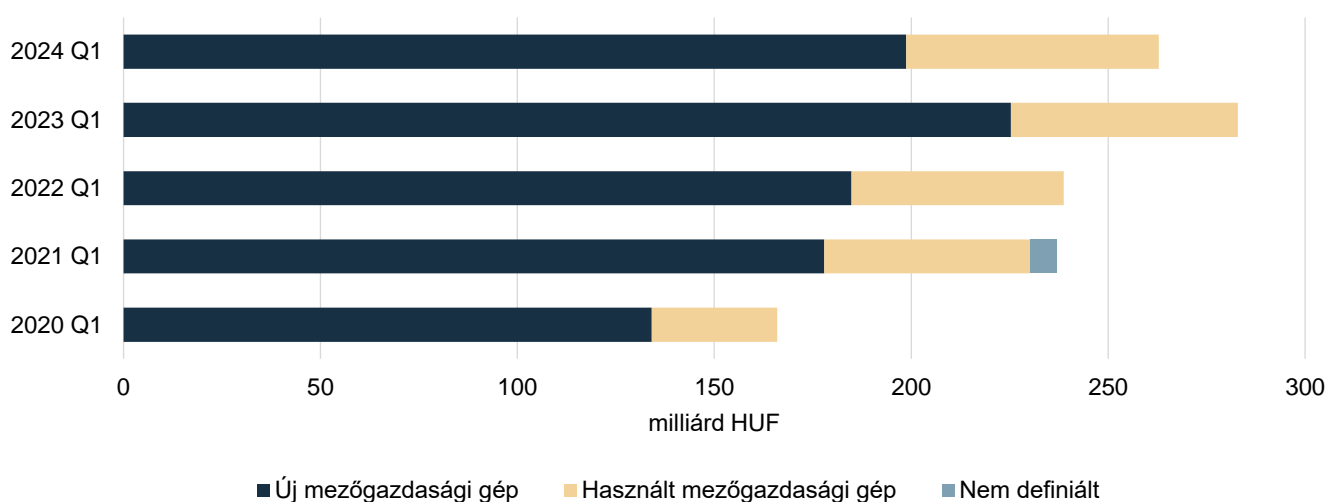
Megjegyzés: A feltüntetett adatok a teljes hitelállományt szemléltetik, nem csak a garantált részt. A garanciavállalás mértéke 74,1–76,3 százalék volt 2024 első negyedévének végén.

Forrás: AVHGA- és Garantiqa-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

Lízingcégek mezőgazdasági kihelyezései

- A lízingcégek mezőgazdasági tőkeintlévősége 2020 és 2023 között, az első negyedéveket összehasonlítva fokozatosan bővült, azonban 2024 első negyedévének végére 7,1 százalékkal (–20,1 milliárd forinttal) csökkent, és 262,8 milliárd forintot ért el.
- Növekedés a használt mezőgazdasági gépek lízingelt állományában volt megfigyelhető, amely 11,1 százalékkal nőtt egy év alatt, ez értékben 6,4 milliárd forintot jelentett. Az új gépeknél 26,5 milliárd forintos állománycsökkenés következett be.
- A mezőgazdasági gépek körében továbbra is az új gépek részesedése volt kiemelkedő – a teljes vizsgált időszakban 75,0 százalék feletti –, és arányuk egy év alatt 4,0 százalékponttal, 75,6 százalékra csökkent (52. ábra).

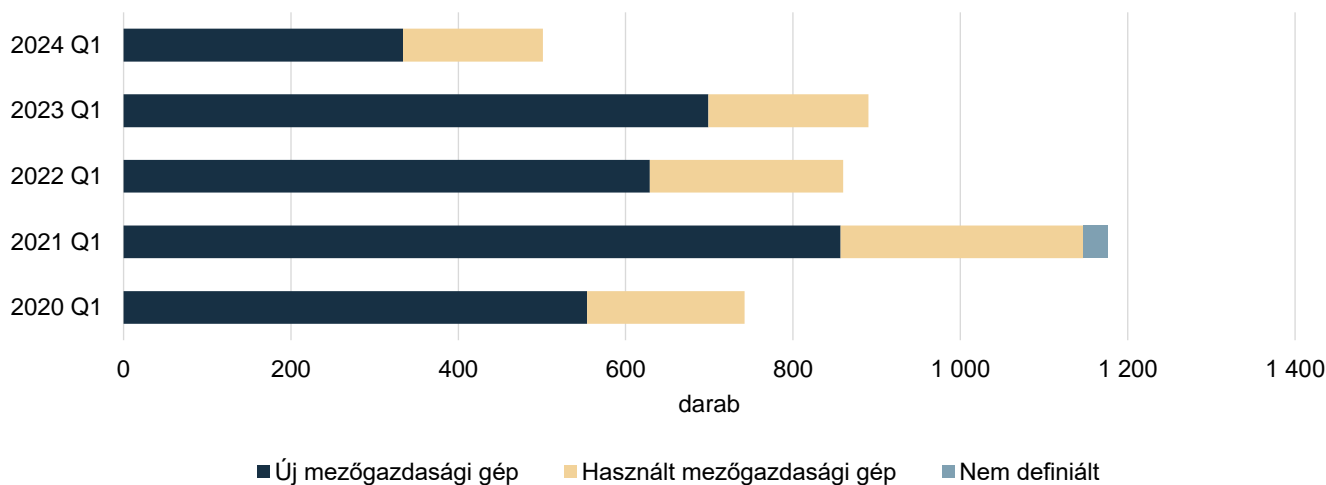
52. ábra: **Az új mezőgazdasági gépek állománya csökkent, a használt gépek állománya növekedett 2024 első negyedévében**

Forrás: A Magyar Lízingszövetség adatai alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- A tőkeintlévőségekhez hasonlóan a lízingszerződések száma is csökkent az előző év azonos időszaki értékéhez képest (–43,7 százalékkal), ezáltal 501 darabra mérséklődött 2024 első negyedévének végére. Az új mezőgazdasági gépre vonatkozó szerződések számában is csökkenés volt tapasztalható, 52,2 százalékkal esett vissza az állomány, összesen 334 szerződést kötöttek a vizsgált időszak végére. A használt mezőgazdasági gépeknél is visszaesés jelentkezett, mert ezekre 12,6 százalékkal kevesebb, összesen 167 szerződést kötöttek.
- Az új gépekre kötött lízingszerződések aránya a korábbi évi 78,5 százalékról 66,7 százalékra csökkent, a használt gépeké 21,5 százalékról 33,3 százalékra nőtt (53. ábra).

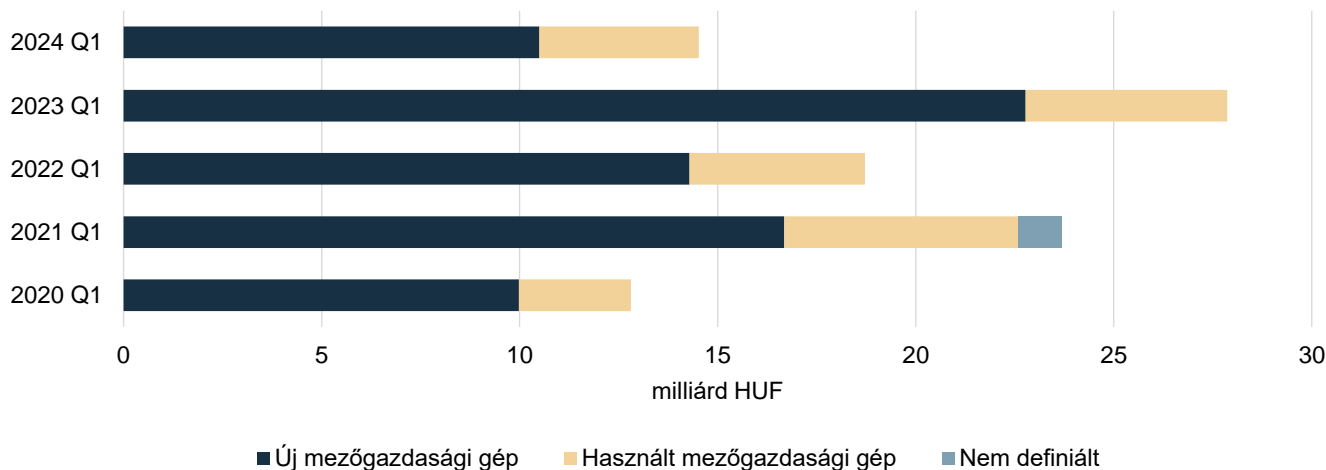
53. ábra: **A lízingcégek új gépekre kötött mezőgazdasági szerződéseinek aránya számottevően csökkent 2024 első negyedében**

Forrás: A Magyar Lízingszövetség adatai alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- Az előző év azonos időszakához képest a lízingcégek által finanszírozott összeg 47,9 százalékkal mérséklődött, értékben 27,9 milliárd forintról 14,5 milliárd forintra változott. Az új gépek esetében a visszaesés 53,9 százalékos volt, 10,5 milliárd forintra csökkentek a kihelyezések, a használt mezőgazdasági gépek esetében pedig 21,1 százalékos csökkenés jelentkezett, 5,1 milliárd forintról 4,0 milliárd forintra (54. ábra).

54. ábra: **A lízingcégek mezőgazdasági kihelyezései csökkentek 2024 első negyedében**

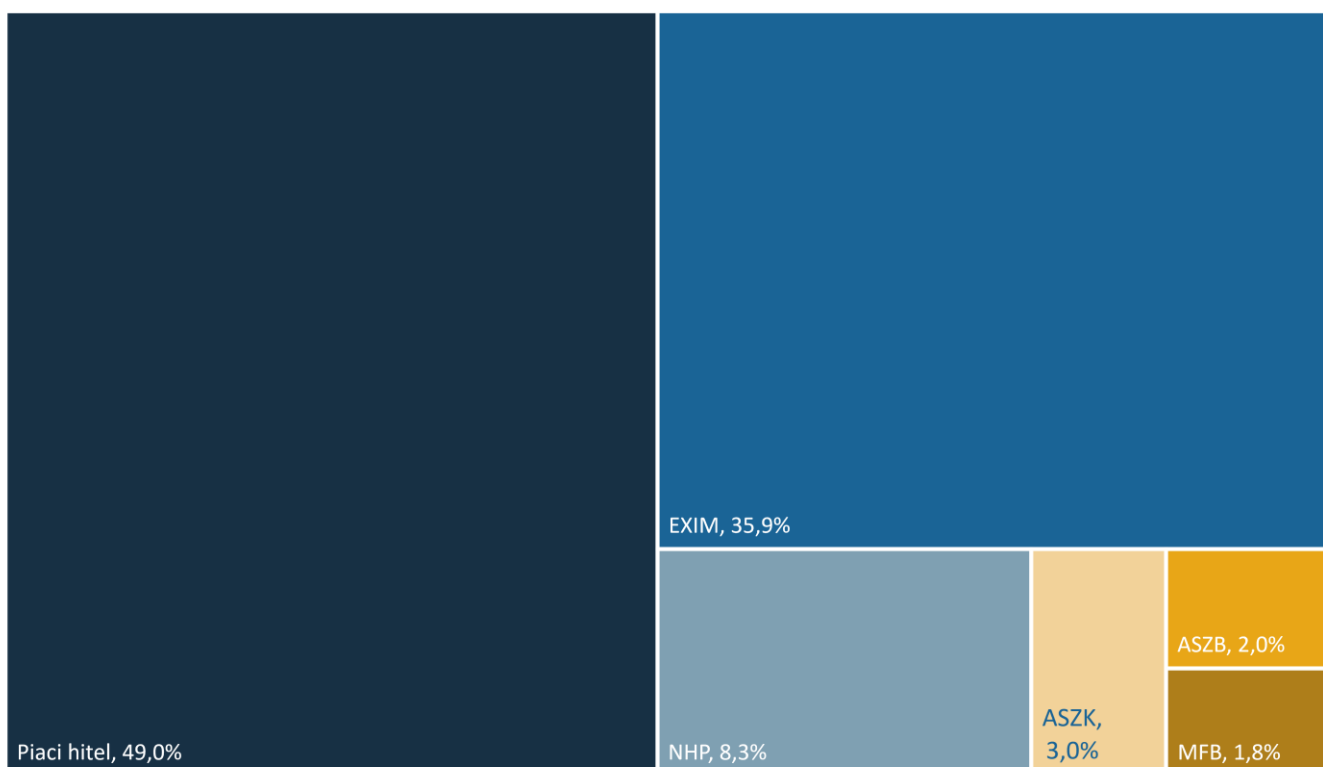

Forrás: A Magyar Lízingszövetség adatai alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

Kedvezményes finanszírozás az élelmiszeriparban

- Az élelmiszeriparban tevékenykedő vállalkozások hitelállományának több mint fele, 51,0 százaléka kedvezményes hitel volt 2024 első negyedévében, azon belül is az Eximbank által finanszírozott hitelek fennálló állománya volt meghatározó (55. ábra).

55. ábra: **Az élelmiszeripari hitelek több mint 50 százaléka kedvezményes hitel volt 2024. március 31-én**

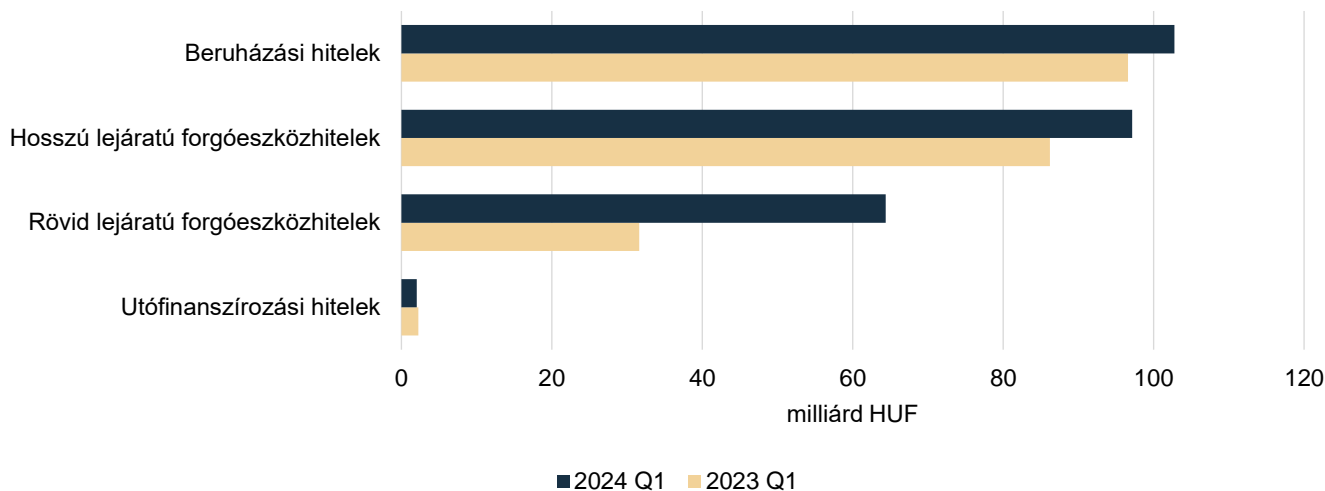
Megjegyzés: Az adatok a 2024. március 31-i állapotot tükrözik.

Forrás: MNB-, MNB HITREG-, MFB-, KAVOSZ--adatok és Eximbank adatai alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

EXIM-konstrukciók

- Az Eximbank által az élelmiszeripar részére nyújtott exportösztönző hitelek összege 22,9 százalékkal nőtt, 216,7 milliárd forintról 266,3 milliárd forintra bővült az egy évvel korábbi azonos negyedévhez viszonyítva (56. ábra). A változáshoz a rövid és a hosszú lejáratú forgóeszközhitel járultak hozzá legnagyobb mértékben: előbbi állománya több mint duplájára, 103,5 százalékkal (+32,7 milliárd forinttal), utóbbi állománya 12,6 százalékkal (+10,9 milliárd forinttal) emelkedett egy év alatt. A beruházási hitelek 6,4 százalékkal (+6,2 milliárd forinttal) bővültek.

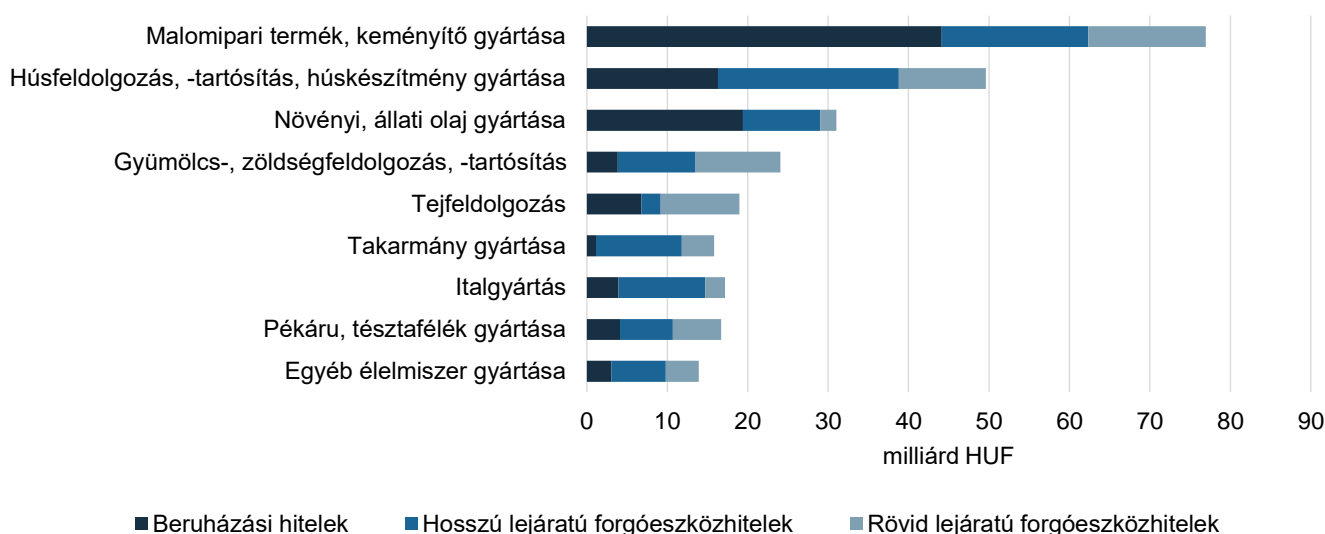
56. ábra: **Az Eximbank élelmiszeripari hitelei közül a forgóeszközhitel, azon belül is a rövid lejáratúak növekedtek leginkább 2024 első negyedében**

Forrás: Az Eximbank adatai alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- Az élelmiszeripar exportösztönző hiteleinek mintegy felét, 47,5 százalékát továbbra is a malomipari termék, keményítő gyártása, valamint a húsfeldolgozással foglalkozó alágazatok tudhatták magukénak. Ez az arány az előző év azonos időszakában 2,1 százalékponttal volt magasabb. A szegmensek közül a malomipari termék, keményítő gyártása alágazat önmagában az összes felvett hitel 28,9 százalékát adta, a húsfeldolgozással foglalkozó alágazatok pedig összesen a hitelállomány 18,6 százalékát képviselték. A többi al- és szakágazat hiteleinek értéke együttesen 139,8 milliárd forint volt a vizsgált időszakban (57. ábra).

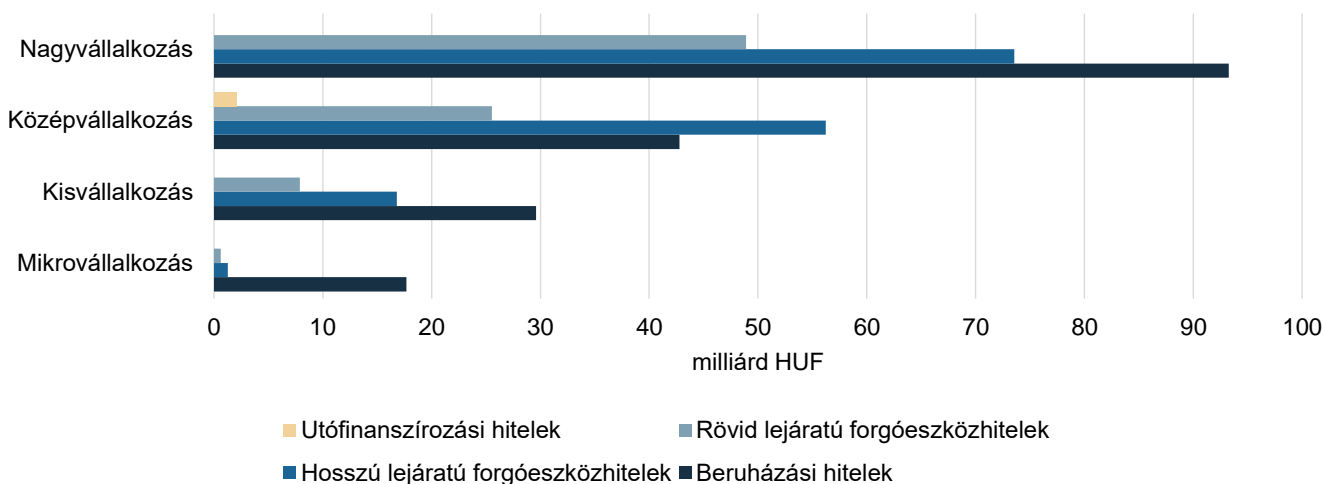
57. ábra: **Az Eximbank élelmiszeripari hiteleit főként a malomipar és a húsfeldolgozás szereplői vették igénybe 2024 első negyedében is**

Megjegyzés: Az adatok a 2023. március 31-i állapotot tükrözik.
Forrás: Az Eximbank adatai alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- Az EXIM exportösztönző hiteleinek túlnyomó többségét (82,3 százalékát) továbbra is a nagy- és középvállalkozások vették igénybe, ami együttesen 342,3 milliárd forintot jelentett (58. ábra).

58. ábra: **Az Eximbank exportösztönző hiteleit főként a nagyvállalkozások vették igénybe beruházási és hosszú lejáratú forgóeszközhitel formájában 2024 első negyedében**

Megjegyzés: Az Eximbank által finanszírozott exportösztönző hitelek állománya a mezőgazdasági ágazat hitelállományát is tartalmazza. Az adatok a 2024. március 31-i állapotot tükrözik.

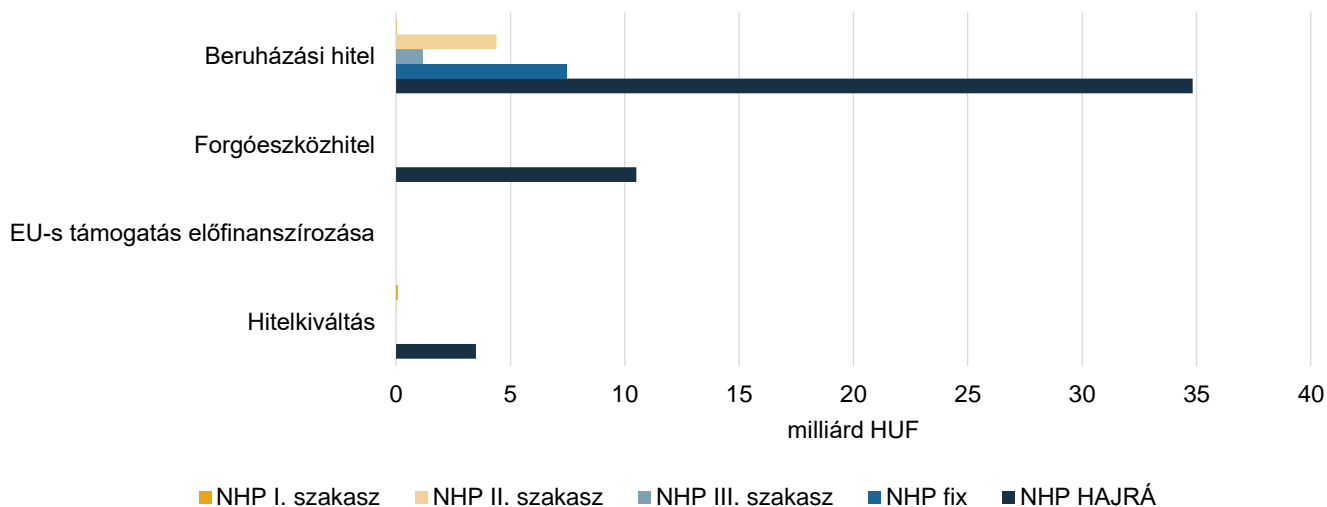
Forrás: Az Eximbank adatai alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- Lejárati idő szerint hasonló struktúra figyelhető meg a nagy- és középvállalkozások hitelállományában. A hosszú lejáratú (éven túli) hitelek továbbra is 75 százalék feletti részarányt képviseltek mindkét esetben. A nagyvállalkozások exportösztönző hitelein belül a rövid lejáratú forgóeszközhitel (+31,2 milliárd forinttal), a beruházási hitelek (+12,7 milliárd forinttal), a hosszú lejáratú forgóeszközhitel (+10,1 milliárd forinttal) nőttek. A beruházási hitelek és a hosszú lejáratú hitelek összege és aránya (előbbi esetben 93,3 milliárd forint, 43,2 százalék, utóbbi esetben 73,5 milliárd forint, 34,1 százalék) továbbra is meghatározó maradt. A nagyvállalkozások esetében a rövid lejáratú forgóeszközhitel aránya 22,7 százalékra emelkedett. A középvállalkozások esetében a hosszú lejáratú forgóeszközhitel állománya bővült a legnagyobb mértékben (+10,5 milliárd forinttal), és így a hosszú lejáratú forgóeszközhitel értéke és aránya (56,2 milliárd forint, 44,4 százalék) kiemelkedővé vált 2024 első negyedében.
- Az éven túli hitelek domináltak a mikro- és kisvállalkozásoknál is, ezen belül a beruházási hitelek aránya volt magas. A mikrovállalkozások esetében a hosszú lejáratú hitelek aránya 96,9 százalékot, a kisvállalkozások esetében 85,5 százalékot tett ki a hitelállomány egészéből.

Növekedési Hitelprogram

- Az élelmiszeripar fennálló hitelállománya az NHP-konstrukciókhoz kapcsolódóan 61,9 milliárd forint volt 2024 első negyedében, és ez 47,4 százalékos csökkenést jelentett az egy évvel korábbi helyzethez képest. A hitelállomány 78,8 százalékát, 48,8 milliárd forintot az NHP Hajrá! keretében folyósították, javarészt (71,3 százalékban) beruházási hitel formájában. Ezen kívül jelentős volt még a forgóeszközhitel részesedése, 21,5 százalékban (59. ábra).

59. ábra: **Az NHP Hajrá! élelmiszeripari hitelei elsősorban beruházásokat finanszíroztak 2024 első negyedében**

Megjegyzés: Az ágazati adat nem tartalmazza az egyéni vállalkozókat. Az adatok a 2024. március 31-i állapotot tükrözik.
 Forrás: MNB-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- Az NHP keretében a garanciaszervezetek által biztosított, az élelmiszeriparba kihelyezett hitelállomány 44,0 százalékkal volt kevesebb az előző év azonos időszakánál, ezáltal 4,9 milliárd forintot tett ki 2024. március 31-én. Az állomány 92,1 százalékát az NHP Hajrá!-hoz kapcsolódóan folyósították az ágazatban tevékenykedők számára (10. táblázat).

10. táblázat: **A Növekedési Hitelprogram garantált hitelállományának alakulása az élelmiszeriparban 2020 és 2024 első negyedének vége között**

milliárd HUF

Év	Időszak	Élelmiszeripar			
		I. pillér	II. pillér	NHP fix	NHP Hajrá!
2020	Q1	3,9	0,1	1,6	–
	Q2	3,8	0,1	2,0	–
	Q3	3,8	0,4	–	1,1
	Q4	2,0	0,4	–	3,9
2021	Q1	1,5	0,3	–	6,0
	Q2	1,5	0,4	–	7,8
	Q3	1,5	0,3	–	8,8
	Q4	1,3	0,3	–	8,5
2022	Q1	1,3	0,3	–	8,7
	Q2	1,2	0,3	–	8,1
	Q3	1,0	0,3	–	8,3
	Q4	1,0	0,4	–	8,0

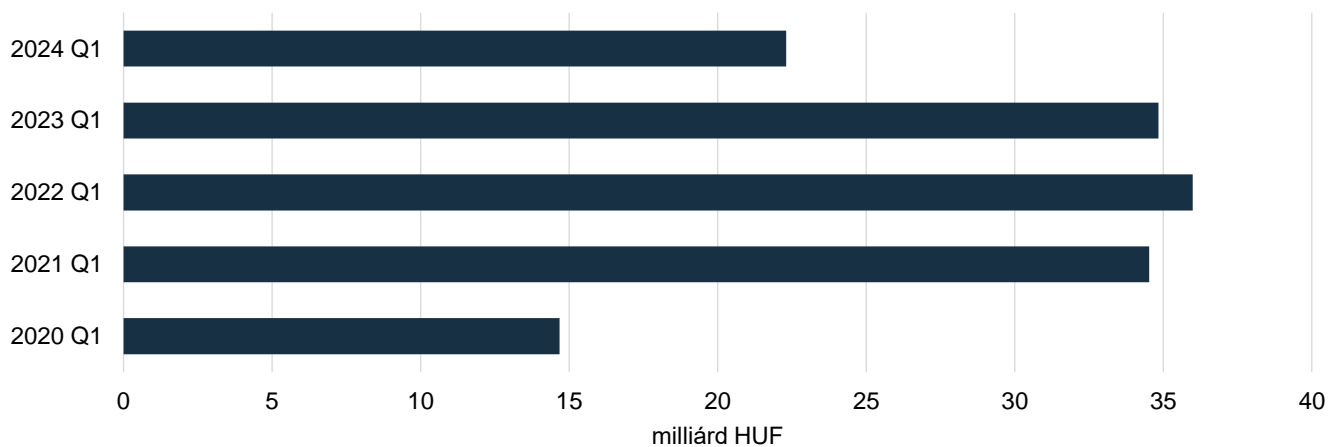
Időszak		Élelmiszeripar			
		I. pillér	II. pillér	NHP fix	NHP Hajrá!
2023	Q1	0,9	0,3	–	7,6
	Q2	0,7	0,2	–	6,1
	Q3	0,7	0,0	0,0	5,5
	Q4	0,4	0,1	0,0	5,2
2024	Q1	0,3	0,0	0,0	4,5

Megjegyzés: Az NHP II. szakaszában hitelkiváltásra a II. pillér ad lehetőséget.
 Forrás: AVHGA- és Garantiqa-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

Agrár Széchenyi Kártya folyószámlahitel

- Egy év alatt az élelmiszeripari vállalkozások ASZK folyószámla-hitelkeret összege 36,0 százalékkal mérséklődött, így a korábbi időszakokban megszokott dinamikus növekedés először lelassult, majd csökkenni kezdett: az ágazatban tevékenykedő vállalkozások fennálló hitelkerete 34,8 milliárd forintról 22,3 milliárd forintra változott 2024 első negyedévének végére (60. ábra).

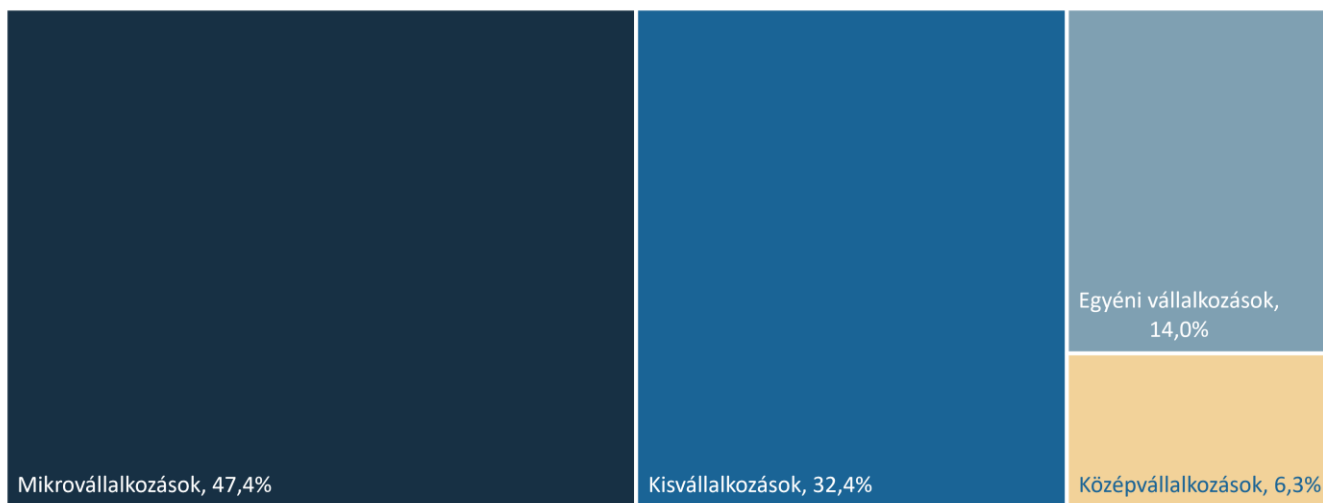
60. ábra: **Az élelmiszeripar ASZK folyószámla-hitelkeretének korábbi növekedése csökkenésbe váltott 2024 első negyedévében**

Forrás: KAVOSZ-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- Az élelmiszeripar ASZK folyószámla-hitelkeret összegének zöme a társas vállalkozásokhoz köthető, a 22,3 milliárd forintos hitelállományból 19,2 milliárd forintot tudhattak magukénak 2024. március 31-én. Azon belül is a mikrovállalkozások rendelkeztek a legnagyobb hitelállománnyal (61. ábra).

61. ábra: **Az élelmiszeripar ASZK folyószámla-hitelkeret összegének közel felét mikrovállalkozások igényelték 2024. március 31-ig**

Megjegyzés: Az adatok a 2024. március 31-i állapotot tükrözik.
 Forrás: KAVOSZ-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- Az ASZK folyószámla-hitelkeret mellett az Agrár Széchenyi Beruházási Hítel keretében is kedvezményes hitelhez juthattak az élelmiszeripari vállalkozások. Az ágazat fennálló állománya a szóban forgó hitelkonstrukció keretében 14,8 milliárd forint volt 2024. március 31-én.

MFB-hitelprogramok

- Az élelmiszeripari ágazatba kihelyezett kedvezményes MFB-hitelek fennálló állománya 2024. március 31-én 13,4 milliárd forintot tett ki, amely összeg 4,7 milliárd forinttal volt több az előző év azonos időszaki értékénél (11. táblázat). A hitelösszeget szinte teljes egészében a társas vállalkozások igényelték, amelyek körében a nagyvállalkozások bírtak meghatározó részesedéssel (92,2 százalék).

11. táblázat: **Az MFB élelmiszeripari hitelei elsősorban a nagyvállalkozásokat finanszírozták 2024 első negyedében**

milliárd HUF

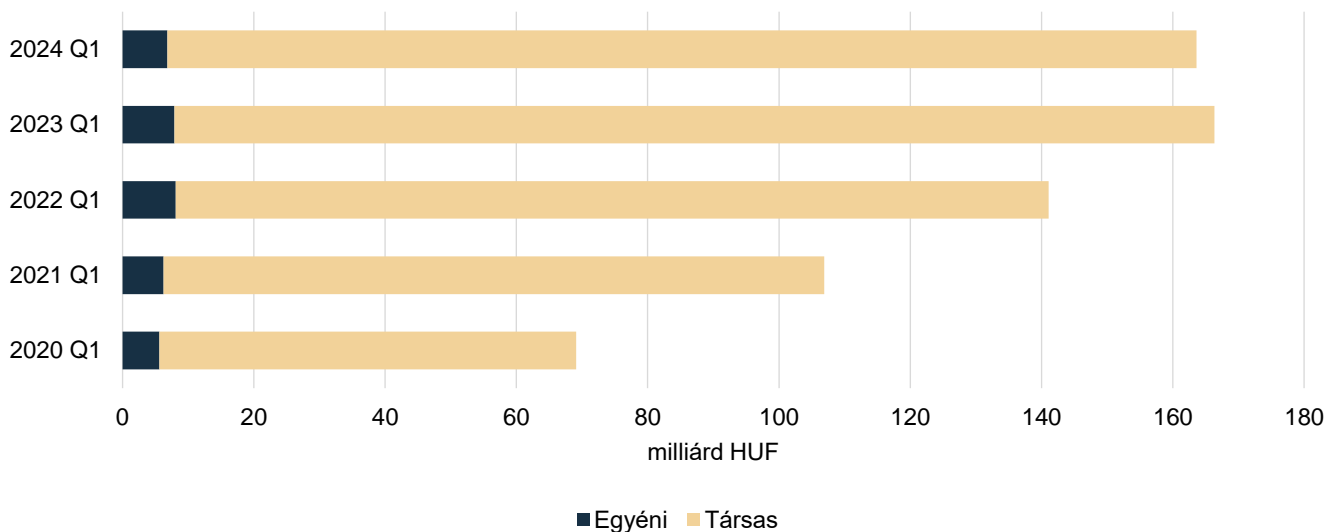
Megnevezés	Hitelek értéke
Egyéni gazdaságok	
Társas vállalkozások	10,8
ebből	
mikrovállalkozás	0,1
kisevállalkozás	0,1
középvállalkozás	0,6
nagyvállalkozás	9,9
nem ismert	2,6
Összesen	13,4

Megjegyzés: Az adatok a 2024. március 31-i állapotot tükrözik.
 Forrás: MFB-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

Garantált hitelek állománya az élelmiszeriparban

- A mezőgazdasághoz hasonlóan az élelmiszeripar garantált hitelállományában is dinamikus emelkedés volt megfigyelhető az elmúlt négy évben. A változás iránya 2024 első negyedévében megfordult: a garantált hitelek összege 1,6 százalékkal 163,6 milliárd forintra csökkent az egy évvel korábbi negyedévhez képest (62. ábra).
- A változás üteme az egyéni és társas vállalkozásoknál különböző volt, előbbinél 13,6 százalékos csökkenés, utóbbinál 1,0 százalékos mérséklődés következett be, ez értékben 1,1 milliárd forintos mérséklődésnek, illetve 1,6 milliárd forintos csökkenésnek felelt meg. Mindezek eredményeképpen az egyéni gazdaságok garantált hiteleinek értéke 6,8 milliárd forintra, a társas vállalkozásoké pedig 156,8 milliárd forintra változott egy év alatt.

62. ábra: **Az élelmiszeripari társas vállalkozások garantált hitelállománya mérséklődött 2024 első negyedévében**

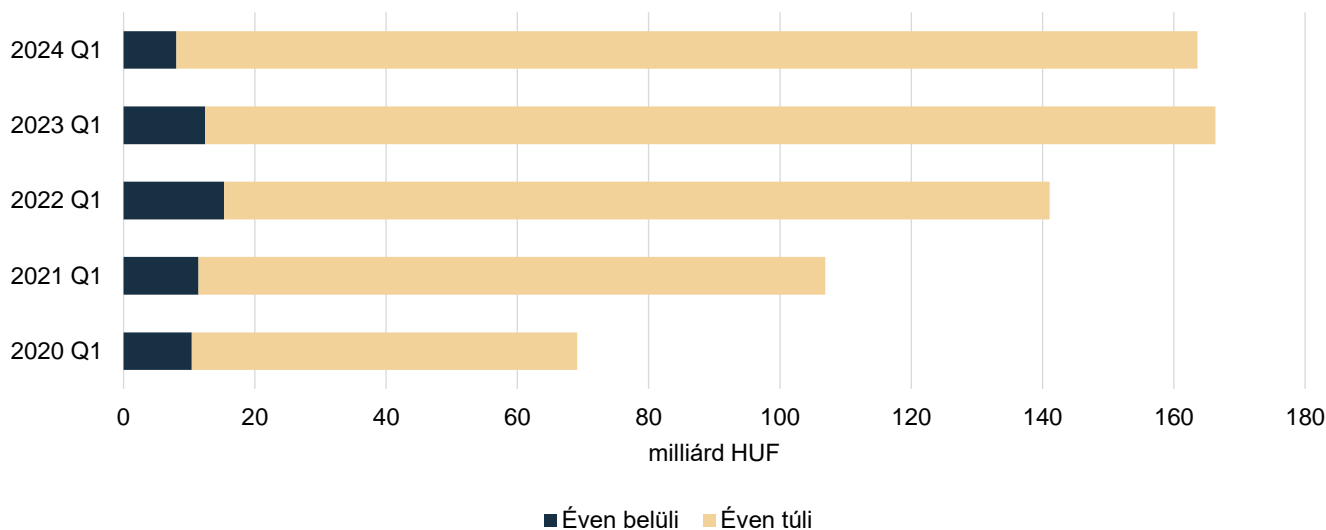

Megjegyzés: A feltüntetett adatok a teljes hitelállományt szemléltetik, nem csak a garantált részt. A garanciavállalás mértéke 74,1–76,3 százalék volt 2024 első negyedévének végén.

Forrás: AVHGA-, Garantiqa-adatok és az Eximbank adatai alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- Az élelmiszeripari vállalkozások garantált hitelállományában az éven belüli és éven túli hitelek eltérő mértékben és irányban változtak. Az éven belüli hitelek állománya 35,3 százalékkal 8,0 milliárd forintra mérséklődött. Az éven túli garantált hitelek értéke 1,1 százalékkal, 155,6 milliárd forintra bővült a vizsgált időszakban (63. ábra).

63. ábra: **Az élelmiszeripar garantált hiteleinek mérséklődése az éven belüli hiteleknek volt tulajdonítható 2024 első negyedében**

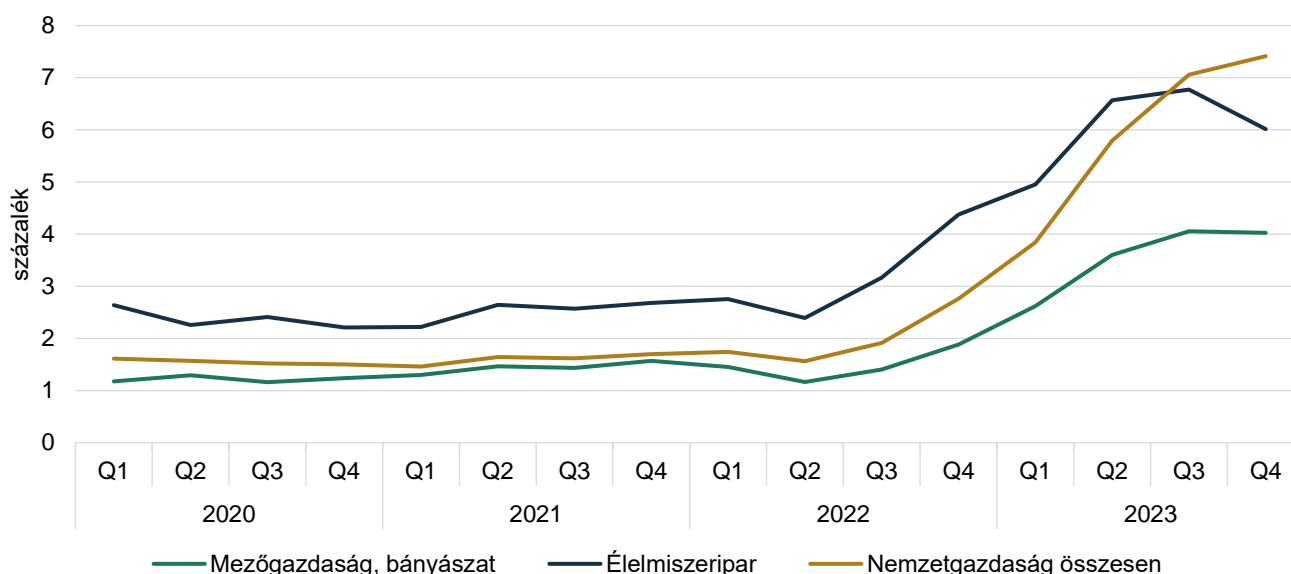

Megjegyzés: A feltüntetett adatok a teljes hitelállományt szemléltetik, nem csak a garantált részt. A garanciavállalás mértéke 74,1–76,3 százalék volt 2024 első negyedévének végén.

Forrás: AVHGA-, Garantiqa-adatok és az Eximbank adatai alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

Ágazati csődráták

- Az ágazati csődrátája egy adott ágazatban csődeljárás alatt lévő és az egy évvel korábban működő társas vállalkozások százalékos arányát mutatja. A mutató értékelésével képet kaphatunk egy adott ágazat pénzügyi stabilitásának helyzetéről, illetve annak tendenciájáról.
- A nemzetgazdaság összesített csődrátája 2020 első negyedévéől 2022 második negyedévéig kismértékben változott, 1,5 és 1,7 százalék között ingadozott. Ezt követően értéke meredeken emelkedett, 2023 negyedik negyedévének végére már 7,4 százalékot ért el (64. ábra).
- A mezőgazdaság csődrátája a nemzetgazdasáéhoz hasonlóan 2020 első negyedévéől 2022 második negyedévéig kismértékben változott, 1,2 és 1,6 százalék között ingadozott. Ezt követően, bár értéke kisebb ütemben emelkedett, szintén növekvő trendre illeszkedett, és 2023 negyedik negyedévének végére már 4,0 százalékot ért el.
- Az élelmiszeripar csődrátája hasonlóképpen alakult, 2020 első negyedévéől 2022 második negyedévéig kismértékben változott, bár értéke magasabb volt, 2,2 és 2,8 százalék között ingadozott. Ezt követően a nemzetgazdasági értékhez hasonló ütemben nőtt, 2,4 százalékról 6,8 százalékra, azonban 2023 negyedik negyedévének végére 6,0 százalékra csökkent.

64. ábra: **Az ágazati csődrátát emelkedő trend jellemezte**

Forrás: MNB Pénzügyi Stabilitási Jelentés, 2024. május alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

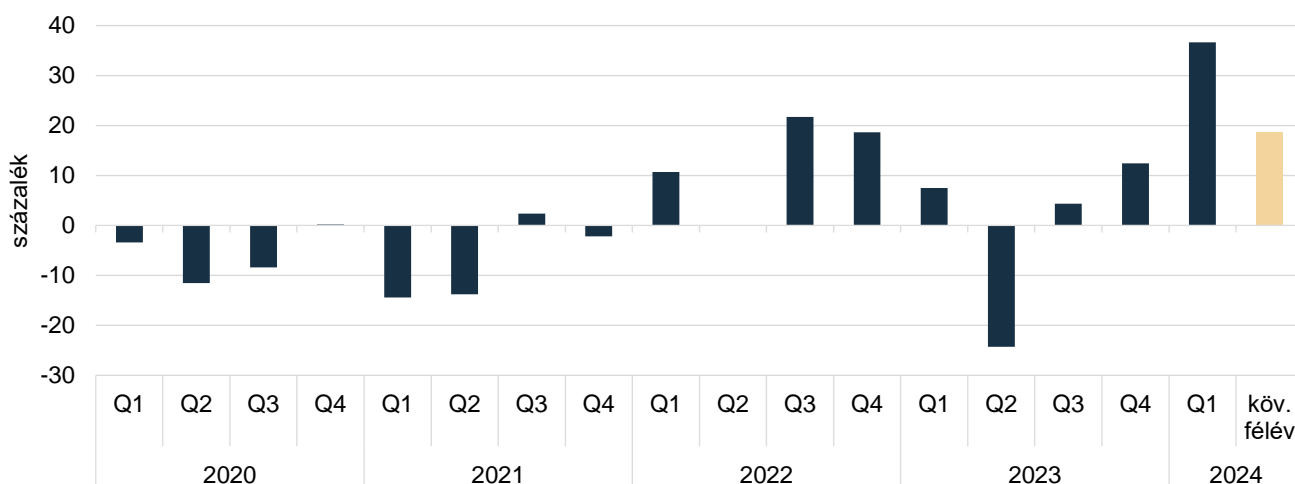
Hitelportfólió minősége és kockázati megítélése

- A mezőgazdasági és élelmiszeripari hitelportfóliók kockázati megítélése témájában az MNB HITREG-adatok alapján két fő szempont szerinti elemzéssel bővül a Pénzügyi Hírlevél 2024 első negyedévéétől. Az első szempont az értékvesztéssel való fedezettség, a második a nemteljesítő hitelek vizsgálata. Mindkét esetben negyedéves bontásban állnak rendelkezésre az adatok – jelen számban – 2023 első negyedévéétől kezdődően 2024 első negyedévének végéig.

Hitelezési felmérés

- Az MNB legfrissebb hitelezési felmérésében szereplő visszatekintő kérdések 2024 első negyedévére (2023 első negyedévéhez képest), az előre tekintő kérdések a következő féléves időszakokra vonatkoznak (2024 első negyedévéhez képest).¹⁶
- A portfólió változása 2024 első negyedévében a vizsgált időszakban kiemelkedő, 36,6 százalékos értéket vett fel, azaz a bankszektor képviselőinek jelentős része kedvezőtlen folyamatokat tapasztalt a mezőgazdasági ágazat hitelezési eljárásaiban (65. ábra).
- A legfrissebb felmérés szerint a bankok további kedvezőtlen folyamatokat prognosztizálnak a mezőgazdasági hitelportfóliók minőségét illetően, azonban a 2024 első negyedévi múltbeli változáshoz képest kisebb mértékű romlást várnak az elkövetkező félévben.

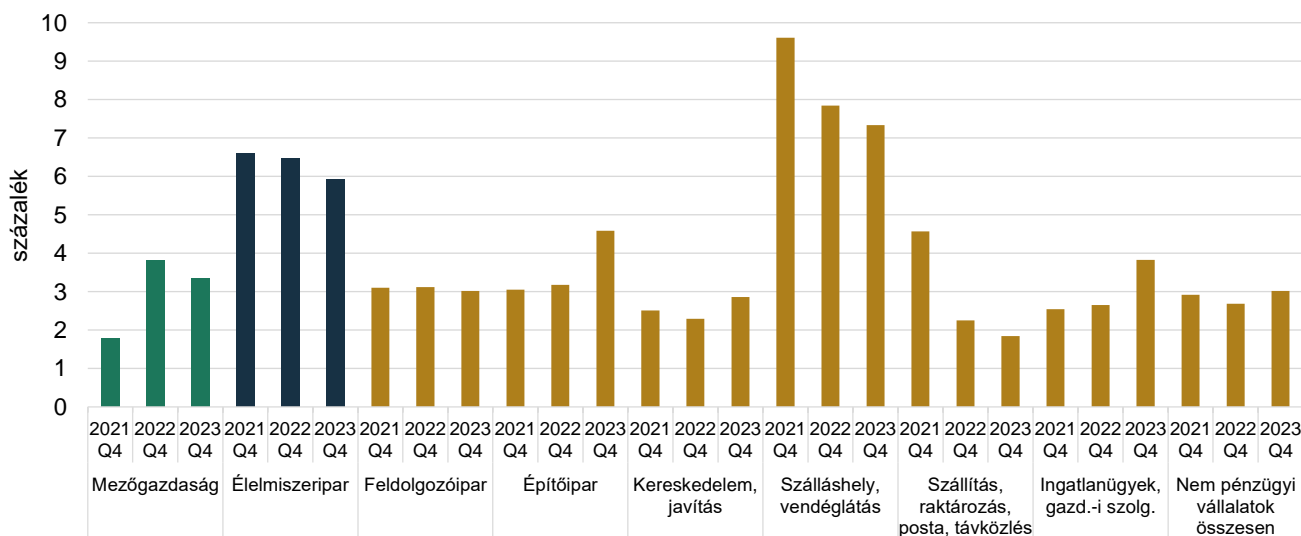
¹⁶ A változást a romlást és javulást jelző bankok piaci részesedéssel súlyozott arányának különbsége mutatja. Ha a mutató értéke negatív, akkor a bankszektor képviselői javulást, ha pozitív, akkor pedig romlást várnak az adott ágazat hitelezési folyamataiban.

65. ábra: **A mezőgazdasági hitelportfólió minőségének változása**

Forrás: MNB-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

Értékvesztéssel való fedezettség

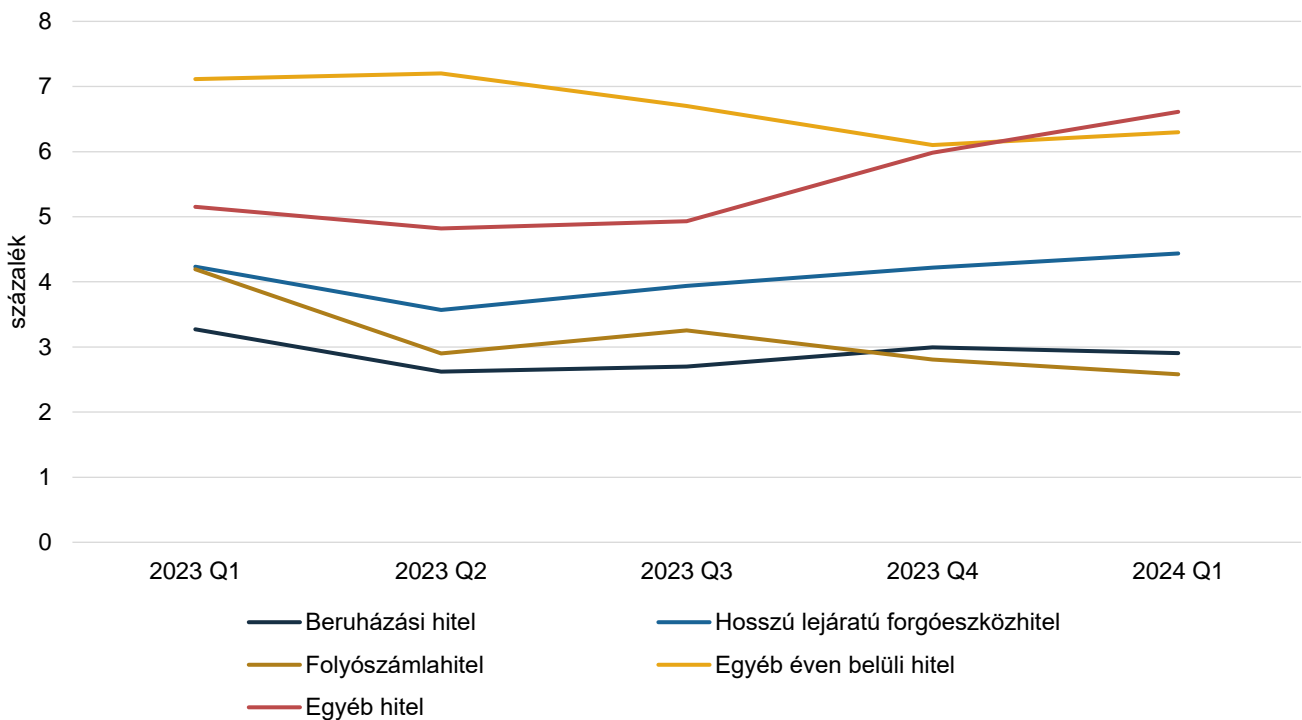
- Az értékvesztéssel való fedezettség értéke a mezőgazdasági társas vállalkozások esetében 0,5 százalékponttal visszaesett, így mindösszesen 3,3 százalék volt 2023 decemberében (66. ábra).
- Az értékvesztéssel való fedezettség az élelmiszeriparban is csökkent, 0,6 százalékponttal mérséklődött, és ezáltal az értéke 5,9 százalékot ért el 2023 végén, amely még így is jóval magasabb, mint a feldolgozóipar egészére jellemző 3,0 százalék.
- Hasonlóan mérséklődés volt megfigyelhető a szálláshely, vendéglátás ágazatban, valamint a szállítás, raktározás, posta, távközlés területen. A többi nemzetgazdasági ágazatban az értékvesztéssel való fedezettség vagy stagnált (feldolgozóipar), vagy növekedett (építőipar, valamint ingatlanügyek és gazdasági szolgáltatások).

66. ábra: **Az élelmiszeripar értékvesztéssel való hitelfedezettsége csaknem kétszerese a mezőgazdaságénak**

Forrás: MNB HITREG-adatok (mezőgazdaság, élelmiszeripar) és az MNB Pénzügyi Stabilitási Jelentésének (többi ágazat) adatai alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- A **mezőgazdaságban** a hitelek jellege szerinti bontásban a folyószámlahitelek értékvesztéssel való fedezettsége csökkent a legnagyobb mértékben (–1,6 százalékponttal) az előző év azonos időszakához viszonyítva, így 2,6 százalékot ért el 2024 első negyedévének végére. Az egyéb éven belüli hitelek és a beruházási hitelek hitelfedezettsége is mérséklődött (előbbi –0,8, utóbbi –0,4 százalékponttal). Az egyéb hitelek és a hosszú lejáratú forgóeszközhitel értékvesztéssel való fedezettsége javult (+1,5 és +0,2 százalékponttal) az előző év azonos időszakához képest. Az egyéb hitelek értékvesztéssel való fedezettsége volt a legmagasabb, 6,6 százalékot ért el 2024 március végén (67. ábra).

67. ábra: **A mezőgazdaságban a folyószámlahitelek értékvesztéssel való fedezettsége csökkent a legnagyobb mértékben az előző év azonos időszakához képest**

Forrás: MNB HITREG-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

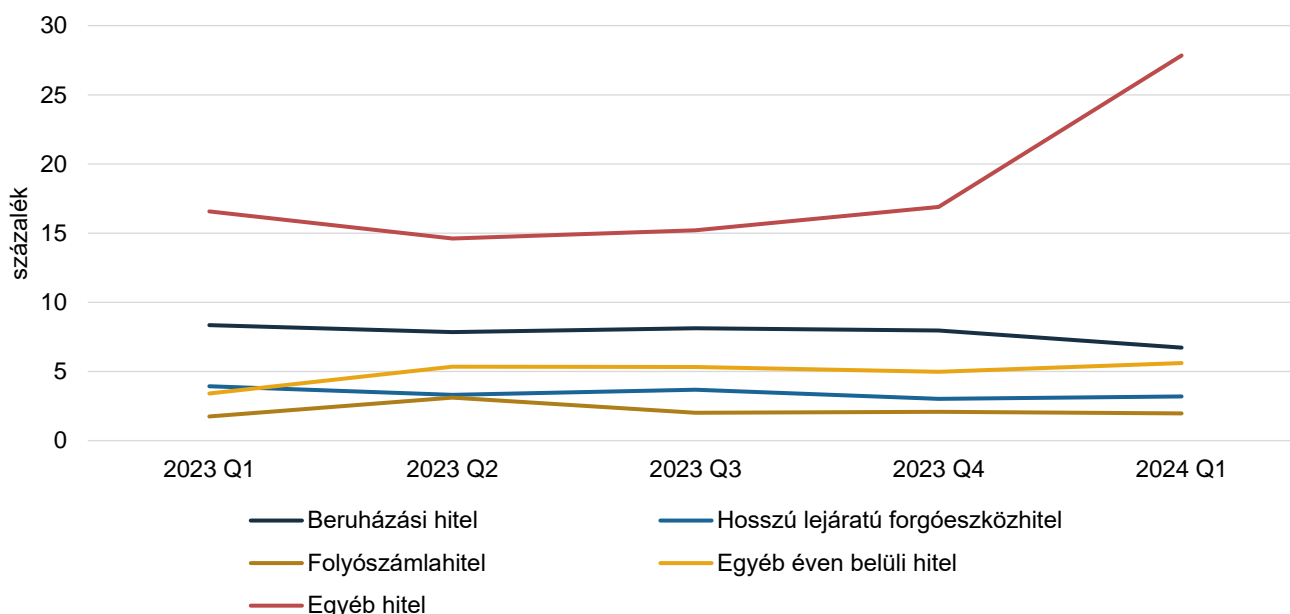
- A mezőgazdaságban tevékenykedő egyéni gazdaságok hitelfedezettsége nem változott az előző év azonos időszakához képest (3,7 százalék volt 2024 első negyedévében is). Ugyanakkor a társas vállalkozások esetében 0,6 százalékpontos visszaesés volt megfigyelhető (ráadásul ez az előző év második negyedévében mutatkozó jelentősebb visszaesést korrigálta), így az értékvesztéssel való hitelfedezettség 3,3 százalék volt 2024 első negyedévének végén, ami megegyezett a teljes mezőgazdasági ágazat 2023. decemberi értékével (1. melléklet).
- A mezőgazdasági alágazatok közül a legjelentősebb hitelfedzettségi visszaesés a kertészetben tevékenykedő vállalatok esetében volt megfigyelhető (–1,7 százalékpont), ráadásul erőteljes negyedévenkénti fluktuáció is jellemezte ezt az alágazatot. A szántóföldi növénytermesztők és az egyéb alágazatban tevékenykedők hitelfedezettsége is mérséklődött, előbbi –0,7, utóbbi –0,3 százalékponttal az előző év azonos időszakához viszonyítva. Az állattenyésztési alágazat értékvesztéssel való fedezettsége javult

(+0,4 százalékponttal), és ezáltal – a kertészetet követve – a második legjobb hitelfedezettségi értéket (3,9 százalékos) érte el 2024 március végén (2. melléklet).

- Az **élelmiszeriparban** a hitelek jellege szerinti bontásban a beruházási hitelek értékvesztéssel való fedezettsége csökkent a legnagyobb mértékben (–1,6 százalékponttal) az előző év azonos időszakához viszonyítva, így 6,7 százalékos fedezettséget ért el 2024 első negyedévének végére. Az egyéb hitelek hitelfedezettsége jelentősen nőtt (+11,3 százalékponttal), ezáltal 27,8 százalékos fedezettséget ért el 2024. március végén. A folyószámlahitelek, a hosszú lejáratú forgóeszközhitel és az egyéb éven belüli hitelek értékvesztéssel való fedezettsége nem változott jelentősen, értékük (sorrendben: 2,0; 3,2; 5,6 százalékos) is alacsonyabb volt az előző két hiteltípushoz viszonyítva 2024 első negyedévének végén (68. ábra).

68. ábra: **Az élelmiszeriparban az értékvesztéssel való fedezettség a hiteltípus szerinti kategóriák többségénél nem változott érdemben**

Forrás: MNB HITREG-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

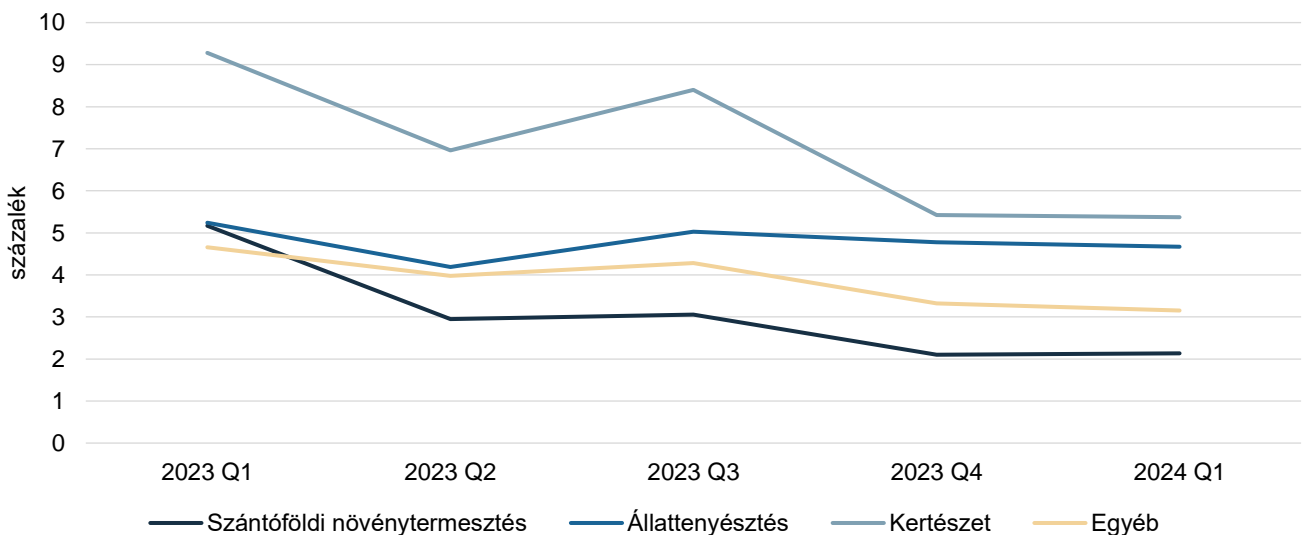
- Az élelmiszeriparban a középvállalkozások hitelfedezettsége csökkent a leginkább (–8,7 százalékponttal) az előző év azonos időszakához képest, de még így is a legmagasabb értéket, 7,6 százalékos fedezettséget érték el 2024 március végén. Bár ennél jóval kisebb mértékben csökkent (–0,5 százalékponttal) az egyéb vállalkozások hiteleinek értékvesztéssel való fedezettsége, de értéke a második legmagasabb volt, 7,0 százalék 2024 első negyedévének végén. A kisvállalkozások hitelfedezettsége kismértékben emelkedett, a mikrovállalkozásoké mérséklődött az előző év azonos időszakához képest (3. melléklet).
- Az élelmiszeripari alágazatok közül a legjelentősebb hitelfedezettségi visszaesés a húsfeldolgozás alágazatban volt megfigyelhető (–1,1 százalékpont) az előző év azonos időszakához képest, de még így is a második legmagasabb értéket, 3,9 százalékos fedezettséget ért el ez az alágazat 2024. március végén. Figyelemreméltó növekedést mutatott a malomipari termék, keményítő gyártása alágazat (+2,6 százalékpont), továbbá ez az alágazat rendelkezett a legmagasabb hitelfedezettséggel is, mely 18,7 százalék volt 2024 első negyedévének végén. Kiemelhető még az előző év azonos

időszakához viszonyítva a tejfeldolgozás alágazat hitelfedezettségének emelkedése (+1,7 százalékpont), és ezáltal a 3,3 százalékos fedezettségi érték elérése. A többi alágazat hiteleinek értékvesztéssel való fedezettsége érdemben nem változott (4. melléklet).

Nemteljesítő hitelek vizsgálata

- A **mezőgazdaságban** minden alágazatban csökkent a nemteljesítő hitelek aránya (non-performing loans, NPL-ráta). A kertészetben tevékenykedő vállalkozások NPL-rátája csökkent a leginkább (–3,9 százalékponttal) az előző év azonos időszakához képest, de még így is a legmagasabb értéket, 5,4 százalékot tett ki 2024 március végén. Az állattenyésztés nemteljesítő hiteleinek részesedése is mérséklődött (–0,6 százalékponttal), de értéke így is magas, 4,7 százalék volt a vizsgált időszak végén. A kiemelt alágazatokon kívül eső, egyéb ágazatok vállalkozásai 3,2 százalékos (–1,5 százalékpont), míg a szántóföldi növénytermesztés alágazat a legkedvezőbb, 2,1 százalékos (–3,0 százalékpont) NPL-rátával rendelkezett 2024. március végén (69. ábra).

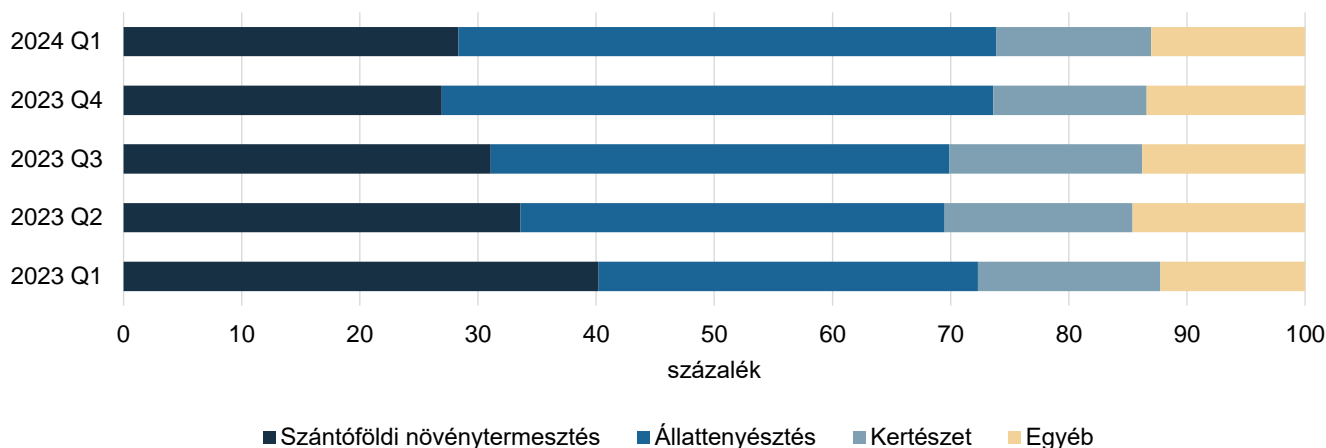
69. ábra: **Az NPL-ráta minden mezőgazdasági alágazatban csökkent**

Forrás: MNB HITREG-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- A mezőgazdaság nemteljesítő hiteleinek alágazati bontás szerinti megoszlását illetően megállapítható, hogy az előző év azonos időszakához képest a szántóföldi növénytermesztés alágazat részesedése csökkent a legnagyobb mértékben (–11,9 százalékkal), míg az állattenyésztés alágazat aránya emelkedett a leginkább (+13,5 százalékkal) (70. ábra).

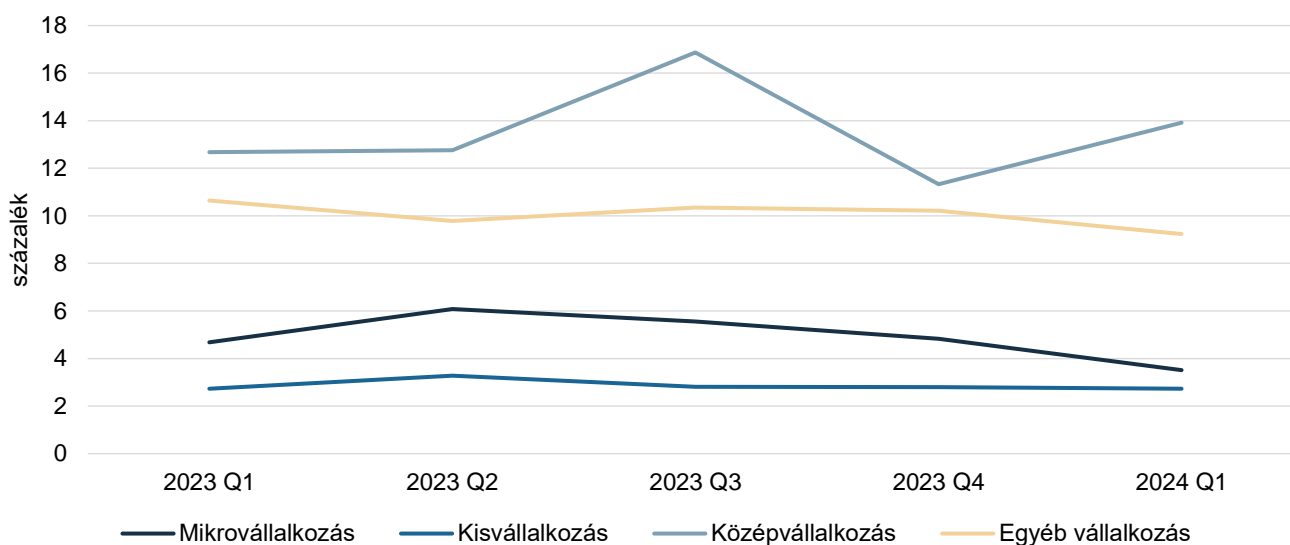
70. ábra: **A mezőgazdaság nemteljesítő hitelei esetében a szántóföldi növénytermesztés alágazat részesedése csökkent a legnagyobb mértékben**

Forrás: MNB HITREG-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- A mezőgazdaságban a nemteljesítő hitelek aránya mind az egyéni, mind a társas vállalkozásoknál csökkent az előző év azonos időszakához viszonyítva, előző esetben 1,3 százalékponttal, utóbbiban 2,6 százalékponttal. Ugyanakkor az egyéni gazdaságok nemteljesítő hiteleinek részesedése magasabb, 4,3 százalék volt, míg a társas vállalkozásoké 2,9 százalékos értéket vett fel 2024 első negyedévének végén (5. melléklet).
- Minden hiteltípus esetében javulás (csökkenés) volt megfigyelhető az előző év azonos időszakához képest. A nemteljesítő hitelek aránya az egyéb hiteleknél érte el a legmagasabb szintet 7,2 százalékkal, míg a beruházási hiteleknél alakult a legkedvezőbbben, 2,6 százalékkal 2024 első negyedévének végén (6. melléklet).
- Az egyéni gazdaságok NPL-rátája 6,5 százalékponttal nőtt a társas vállalkozások részesedésének rovására (7. melléklet).
- A hitelek jellegét tekintve az éven túli hitelek képviselték a legnagyobb arányt (összesen 66,9 százalékot), azon belül is a hosszú lejáratú forgóeszközhitel részesedése változott jelentősebben (+5,3 százalékponttal). Az éven belüli hiteleknél a folyószámlahitelek megoszlásában történt jelentősebb változás (–6,2 százalékpont) (8. melléklet).
- A mezőgazdaság nemteljesítő hitelszerződéseinek 43,1 százaléka volt érintett a fizetési moratóriummal 2023 első negyedévében, amelyekhez az állomány 42,9 százaléka tartozott. Ez az arány megfordult, 2023 végén a nemteljesítő hitelügyletek 18,5 százalékánál volt hiteltörlesztési moratóriummi érintettség, ami az NPL-állomány 49,0 százalékának felelt meg. Ez alapján megállapítható, hogy a moratórium időszakának utolsó negyedévében nagyobb összegű hitelek voltak részesei a moratóriumnak.
- A moratórium által érintett hitelszerződéseknek csak kisebb része, 2023 első negyedévében 22,2 százaléka volt nemteljesítő, amihez a hitelállománya 11,2 százaléka kapcsolódott. A szóban forgó év végére ez az arány 14,0, illetve 9,6 százalékra módosult.
- Az **élelmiszeriparban** a középvállalkozások NPL-rátája volt a legmagasabb 2024 márciusának végén, 13,9 százalék. Ezt követte az egyéb vállalkozások 9,2 százalékos értéke, míg a mikro- és kisvállalkozások ennél kedvezőbb arányt realizáltak (előbbi esetben 3,5 százalékot, utóbbi esetben 2,7 százalékot). Az előző év azonos időszakához képest – a középvállalkozások nagymértékű ingadozásai kivételével – nem történtek jelentős változások (71. ábra).

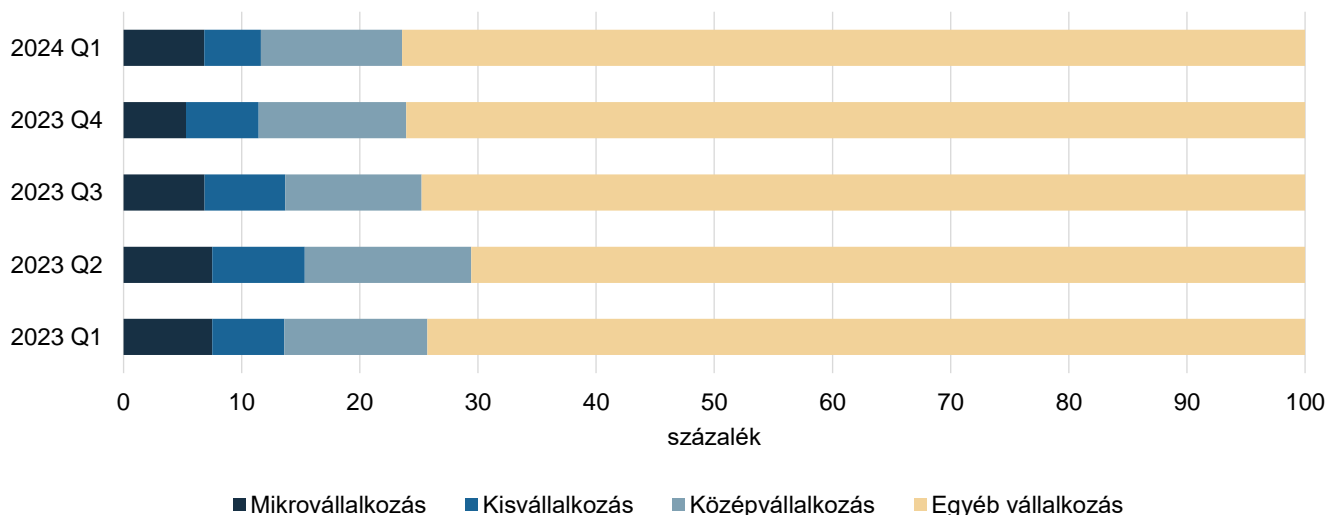
71. ábra: **Az élelmiszeriparban a középvállalkozások NPL-rátája volt a legmagasabb**

Forrás: MNB HITREG-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- Az élelmiszeriparban a nemteljesítő hitelek megoszlásáról megállapítható, hogy az egyéb vállalkozások részesedése volt a meghatározó (76,4 százalék) 2024 első negyed- évének végén. Az előző év azonos időszakához viszonyítva csak kisebb változások történtek (72. ábra).

72. ábra: **Az élelmiszeripar nemteljesítő hiteleinél az egyéb vállalkozások részesedése volt a meghatározó**

Forrás: MNB HITREG-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- Az élelmiszeriparban a nemteljesítő hitelek aránya az éven túli hitelek és az egyéb hitelek esetében csökkent, míg az éven belüli hitelekénél emelkedett az előző év azonos időszakához képest. Ugyanakkor az NPL-ráta a beruházási hitelek esetében volt a legnagyobb, 13,9 százalék 2024 első negyedévének végén (9. melléklet).

- Az élelmiszeripari alágazati bontás szerint megállapítható, hogy a nemteljesítő hitelek aránya a teljes vizsgált időszak alatt a malomipari termék, keményítő gyártása területen volt a legmagasabb, 25,8 százalékot ért el 2024 első negyedévének végére. Ezt követte a tejfeldolgozás alágazat, 6,1 százalékos aránnyal. Mindkét szóban forgó alágazat esetében emelkedés történt a nemteljesítőhitelek arányában, előbbi esetében +4,0 százalékponttal, utóbbi esetében +5,2 százalékponttal. A többi alágazat esetében alacsonyabb értékek és enyhe csökkenés (javulás) volt tapasztalható a vizsgált időszakban (10. melléklet).
- A hitelek jellegénél a beruházási hitelek képviselték a legnagyobb arányt (82,3 százalékot). A változások mértéke nem volt jelentős (11. melléklet).
- Az élelmiszeriparban a nemteljesítő hitelek alágazati megoszlása alapján a legnagyobb arányt a malomipari termék, keményítő gyártása alágazat képviselte (69,3 százalék) 2024 első negyedévének végén. Ezt követte a húsfeldolgozás terület 12,3 százalékos részesedéssel. A megoszlási arányokban csak a tejfeldolgozás alágazatban történt jelentősebb változás (+4,6 százalékpont) (12. melléklet).

Jegybanki kamat és a vállalati szektor kamatai

- A jegybanki alapkamat 2016 óta 0,90 százalékponton stagnált, amit az árstabilitás fenntartása és a gazdasági növekedés helyreállításának támogatása érdekében a Monetáris Tanács 2020 júniusában 0,75 százalékra mérsékelte, majd 2020 júliusában további 15 bázispontos csökkentéssel 0,60 százalékban állapított meg. Nem módosított ezen az értéken 2021 első negyedévében sem, azonban 2021. júliustól a Monetáris Tanács minden hónapban emelte a jegybanki alapkamatot, főként a növekvő inflációhoz igazítva.
- A 2022. február végén kirobbant orosz–ukrán háború alapvetően megváltoztatta a világgazdasági kilátásokat. A földrajzi közelség és az érintett felekkel folytatott külkereskedelem nagyobb súlya miatt a várható hatások Európában és különösen a kelet-közép-európai régióban erőteljesebbek voltak. Az infláció számos országban – több évtizedes csúcspontok elérése – tovább emelkedett. A háború a nyersanyag- és az energiaárak emelkedésén keresztül további inflációnövelő hatásokat okozott, amit az ellátási nehézségek újbóli erősödése is súlyosbított. Az inflációs kockázatok fokozódása a monetáris kondíciók további szigorítását indokolta. A Monetáris Tanács ezért a monetáris kondíciók általános, folytatódó szigorítását és az alapkamat-emelési ciklus korábbinál nagyobb lépéssel történő folytatását tartotta szükségesnek.¹⁷ Ebből következően a jegybanki alapkamat 2022 első negyedévében 4,4 százalékra emelkedett, majd 2022 második negyedévében 5,3 százalékra nőtt, és ezt követően 2022 harmadik negyedévében elérte a 10,5 százalékot. Végül a negyedik negyedévben az MNB – többek között – a rendkívüli aszályhelyzet, az energiapiaci árrobbanás és a hatósági energiaár-szabályozás változása miatt megemelkedő infláció kezelésére 13,0 százalékra emelte az alapkamatszintet.¹⁸ A jegybanki alapkamat 13,0 százalékos értéken maradt 2023. október 24-ig. Ezt követően 2023. december 31-ig fokozatos csökkentéssel 10,8 százalékra módosult, majd 2024 március 31-én 8,3 százalékot ért el.¹⁹
- Az MNB kamatlábakra vonatkozó adatai, valamint az MNB HITREG-adatbázisban szereplő hitelösszeggel súlyozott állományi kamatlábak alapján megállapítható, hogy az

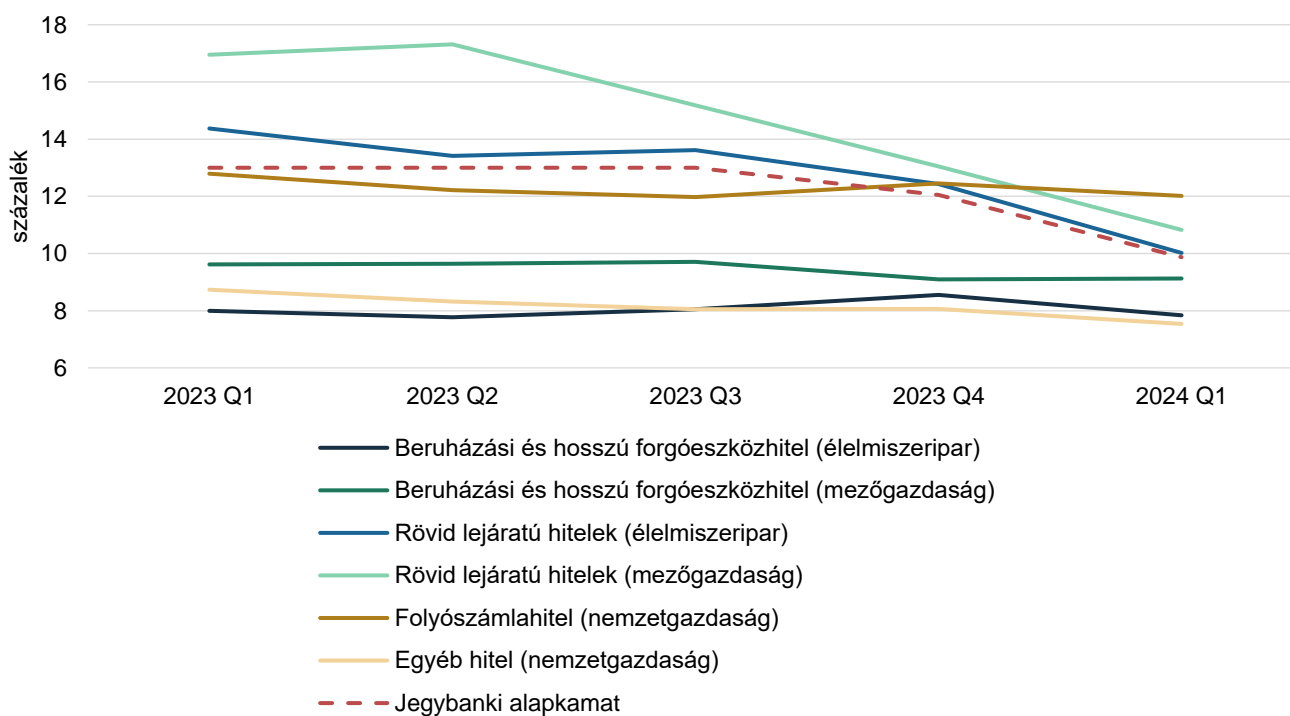
¹⁷ Forrás: MNB, Közlemény a Monetáris Tanács 2022. március 22-i üléséről. <https://www.mnb.hu/monetaris-politika/a-monetaris-tanacs/kozlemenyek/2021/kozlemeny-a-monetaris-tanacs-2022-marcius-22-i-uleserol>

¹⁸ Forrás: MNB, Közlemény a Monetáris Tanács 2022. szeptember 27-i üléséről. <https://www.mnb.hu/monetaris-politika/a-monetaris-tanacs/kozlemenyek/2022/kozlemeny-a-monetaris-tanacs-2022-szeptember-27-i-uleserol>

¹⁹ https://www.mnb.hu/Jegybanki_alapkamat_alakulasa

előző év azonos időszakához képest a jegybanki alapkamat szintjében bekövetkező 3,3 százalékpontos csökkenés (bár változó mértékben, de) kihatott a nemzetgazdasági egyéb és folyószámlahitelek, valamint a mezőgazdasági és az élelmiszeripari rövid és hosszú lejáratú forinthitelek mérséklődésére is. A nemzetgazdasági egyéb hitelek kamata 7,5 százalékot (–1,2 százalékpont), a folyószámlahiteleké 12,0 százalékot (–0,8 százalékpont) ért el 2024 első negyedévének végére az előző év azonos időszakához viszonyítva. A mezőgazdasági és élelmiszeripari rövid lejáratú forinthitelek a jegybanki alapkamat szintjét közelítették, előbbi 10,8 százalékot (–6,1 százalékpont), utóbbi 10,0 százalékot (–4,4 százalékpont) ért el, bár csökkenésük üteme meghaladta a jegybanki alapkamat mérséklődését. A mezőgazdasági és élelmiszeripari hosszú lejáratú forinthitelek kamata a jegybanki alapkamatnál alacsonyabb volt, előbbi 9,1 százalékot, utóbbi 7,8 százalékot ért el 2024 első negyedévének végére (73. ábra).

73. ábra: **A kamatlábak csökkentek 2024 első negyedévében az előző év azonos időszakához képest**

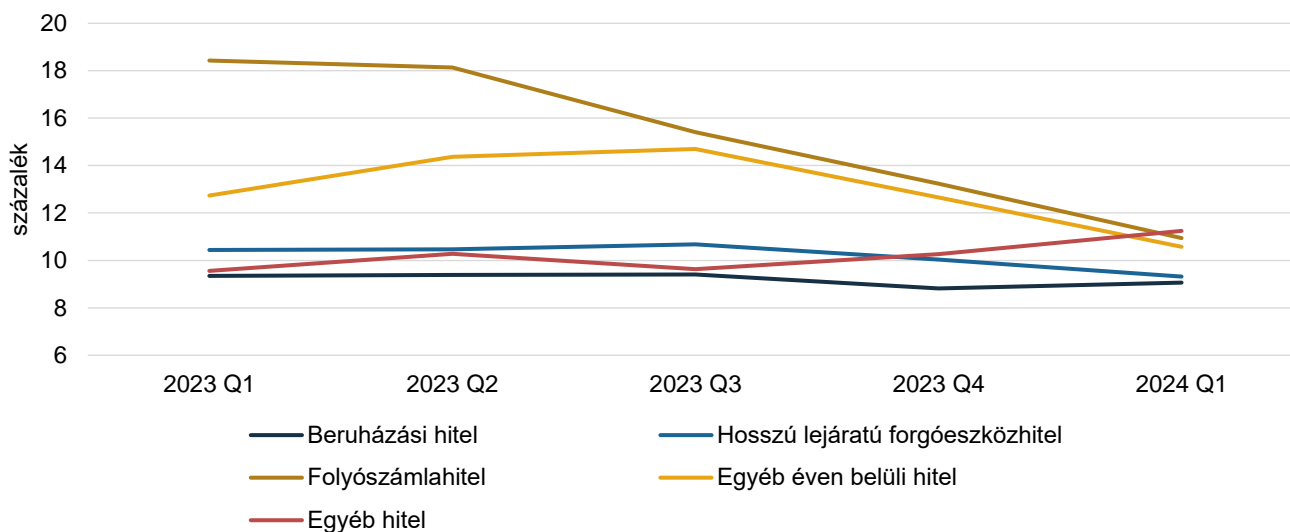

Megjegyzés: A jegybanki alapkamat értéke negyedéves időszakokkal súlyozott átlag.

Forrás: MNB- (nemzetgazdaság, jegybanki alapkamat), és MNB HITREG-adatok (mezőgazdaság és élelmiszeripar) alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- A **mezőgazdasági** piaci forinthitelek kamatai a különböző hiteltípusoknál jellemzően csökkentek az előző év azonos időszakához képest. Az éven belüli hiteleknél a folyószámlahitelek kamata 10,9 százalékra (–7,5 százalékpont), az egyéb éven belüli hitelek kamata 10,6 százalékra (–2,2 százalékpont) módosult 2024 első negyedévének végére. Mindkettő alacsonyabb volt a nemzetgazdasági folyószámlahitelek kamatánál. Az éven túli hiteleken belül a hosszú lejáratú forgóeszközhitel kamata 9,3 százalékot (–1,1 százalékpont), a beruházási hiteleké 9,1 százalékot (–0,3 százalékpont) értek el a vizsgált időszak végén. Egyedül az egyéb hitelek kamata emelkedett, amely 11,2 százalékot ért el 2024 első negyedévének végére (74. ábra).

74. ábra: **A mezőgazdasági piaci forinthitelek kamatai a hitelek jellege szerinti bontásban jellemzően csökkentek a vizsgált időszakban**

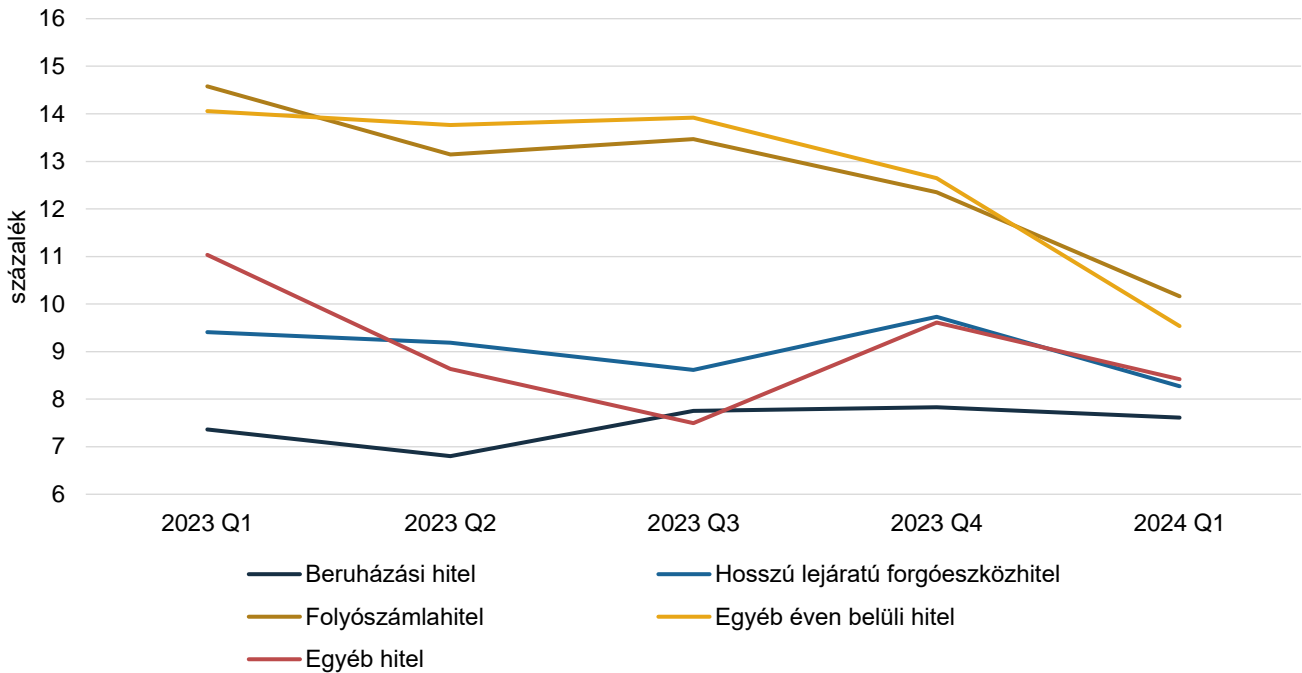
Forrás: MNB HITREG-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- A piaci devizahitelek kamatainak alakulása a hitelek jellege szerinti bontásban pont el-
lentétes volt a forinthitelek kamatainak változásával a vizsgált időszakban. A mezőgaz-
daságban minden hiteltípus esetében emelkedtek a devizahitelek kamatai, több mint
1,0 százalékponttal az előző év azonos időszakához képest. Így a beruházási és az
egyéb hiteleknél 5,9 százalék volt a devizahitelek kamata, míg az egyéb éven belüli
hiteleknél 5,4 százalék, a folyószámlahiteleknél és a hosszú lejáratú forgóeszközhitel-
eknél pedig egyaránt 5,1 százalékot ért el 2024 első negyedévének végén (13. melléklet).
- A mezőgazdasági piaci beruházási és hosszú lejáratú forgóeszköz forinthitelek kamatai
közül az állattenyésztés alágazatban történt jelentősebb változás (–1,2 százalékpont),
ugyanakkor ezen a területen volt a legalacsonyabb a kamat értéke, 7,5 százalék 2024
első negyedévének végén (14. melléklet)
- A mezőgazdasági piaci beruházási és hosszú lejáratú forgóeszköz devizahitelek kama-
tai alágazati bontásban is emelkedtek az előző év azonos időszakához képest. A leg-
magasabb devizahitel-kamat a szántóföldi növénytermesztés területen volt tapasztal-
ható, 6,2 százalék 2024 első negyedévének végén (15. melléklet).
- A mezőgazdasági piaci rövid forinthitelek kamatai alágazati bontásban is jelentősen
csökkentek (meghaladva a jegybanki alapkamat mérséklődésének mértékét is) az előző
év azonos időszakához viszonyítva. A legnagyobb csökkenés (–7,8 százalékpont) és a
legkedvezőbb kamatkondíció (10,5 százalék) is az állattenyésztés szereplőit jellemezte
(16. melléklet).
- A piaci rövid lejáratú devizahitelek kamatai alágazati bontásban is növekedtek a vizsgált
időszakban. A legkedvezőbb rövid devizahitel-kamatokat az állattenyésztők tudták
igénybe venni (5,1 százalék) 2024 első negyedévének végén (17. melléklet).
- Az élelmiszeripari piaci forinthitelek kamatai az egyes hiteltípusoknál is (hasonlóan a
mezőgazdasághoz) jellemzően csökkentek az előző év azonos időszakához képest.
Az éven belüli hiteleknél a folyószámlahitelek kamata 10,2 százalékra (–4,4 százalék-
pont), az egyéb éven belüli hitelek kamata 9,5 százalékra (–4,5 százalékpont) módosult
2024 első negyedévének végére. Mindkettő alacsonyabb volt a nemzetgazdasági folyó-
számlahitelek kamatánál. Az éven túli hiteleken belül a hosszú lejáratú forgóeszközhitel-
ek kamata 8,3 százalékot (–1,1 százalékpont) ért el a vizsgált időszak végén.

A beruházási hitelek kamata 7,6 százalékra (+0,3 százalékpont) emelkedett. Az élelmiszeriparban az egyéb hitelek kamata 8,4 százalékra (–2,2 százalékpont) mérséklődött (75. ábra).

75. ábra: **Az élelmiszeripari piaci forinthitelek kamatai az egyes hiteltípusokban jellemzően csökkentek a vizsgált időszakban**

Forrás: MNB HITREG-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

- Az élelmiszeriparban (hasonlóan a mezőgazdasághoz) a piaci devizahitelek kamatainak alakulása a hitelek jellege szerinti bontásban pont ellentétes volt a forinthitelek kamatainak változásával a vizsgált időszakban. Minden hiteltípus esetében emelkedtek a devizahitelek kamatai. A devizaalapú folyószámlahitelek esetében történt a legnagyobb változás (+3,6 százalékpont) az előző év azonos időszakához képest, és ezáltal 6,8 százalékra emelkedett a kamat 2024 első negyedévének végére (18. melléklet).
- A piaci beruházási és hosszú lejáratú forgóeszköz forinthitelek kamatai közül a tejfeldolgozásban és a növényi, állati olaj gyártása területén történt a legnagyobb változás az előző év azonos időszakához képest (előbbi esetben –5,1 százalékpont, utóbbiban +3,2 százalékpont). Ugyanakkor a legmagasabb kamatot a gyümölcs-, zöldségfeldolgozásban tevékenykedőknek kellett fizetniük (10,2 százalék), a legalacsonyabbat a növényi, állati olaj gyártása alágazat szereplőinek (5,8 százalék) 2024 első negyedévének végén (19. melléklet).
- Az élelmiszeripari piaci beruházási és forgóeszköz devizahitelek kamatai (hasonlóan a mezőgazdasághoz) alágazati bontásban is emelkedtek az előző év azonos időszakához képest. A legmagasabb devizahitel-kamat a takarmány gyártása területén volt tapasztalható, 6,2 százalék 2024 első negyedévének végén (20. melléklet).
- A piaci rövid forinthitelek kamatai (hasonlóan a mezőgazdasághoz) alágazati bontásban is jelentősen csökkentek (legtöbb esetben meghaladva a jegybanki alapkamat mérséklődésének mértékét is) az előző év azonos időszakához viszonyítva. A legnagyobb csökkenés (–9,1 százalékpont) a tejfeldolgozás területén jelentkezett, a legkedvezőbb

kamatkondíció (8,7 százalék) a növényi, állati olaj gyártása alágazat szereplőit érintette (21. melléklet).

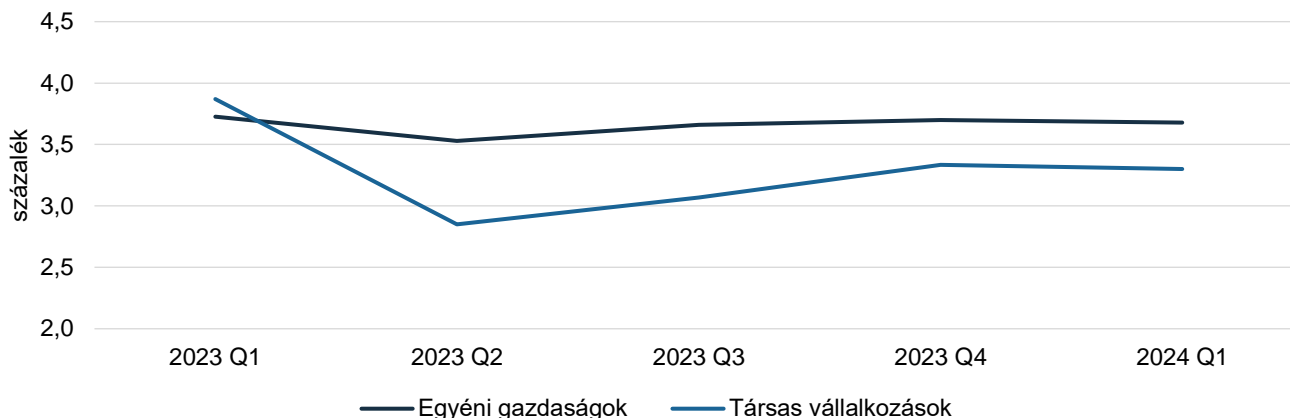
- A piaci rövid lejáratú devizahitelek kamatai alágazati bontásban is növekedtek a vizsgált időszakban. A legkedvezőbb rövid devizahitel kamatokat a húsfeldolgozás és az egyéb élelmiszeripar szereplői tudták igénybe venni (mindkét esetben 4,9 százalék) 2024 első negyedévének végén (22. melléklet).

Mellékletek

Mellékletek jegyzéke

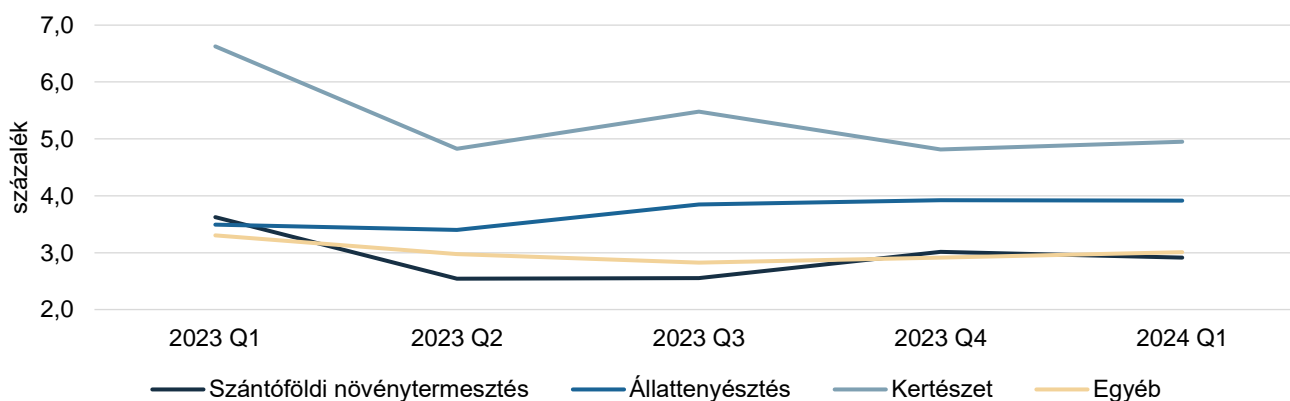
1. melléklet:	Az értékvesztéssel való fedezettség alakulása a mezőgazdaságban egyéni gazdaságok és társas vállalkozások bontásban	77
2. melléklet:	Az értékvesztéssel való fedezettség alakulása a mezőgazdaságban alágazati bontásban	77
3. melléklet:	Az értékvesztéssel való fedezettség alakulása az élelmiszeriparban kkv-bontásban	77
4. melléklet:	Az értékvesztéssel való fedezettség alakulása az élelmiszeriparban alágazati bontásban	78
5. melléklet:	NPL-ráta a mezőgazdaságban egyéni gazdaságok és társas vállalkozások bontásban.....	78
6. melléklet:	NPL-ráta a mezőgazdaságban a hitel jellege szerinti bontásban	78
7. melléklet:	A mezőgazdaság nemteljesítő hiteleinek megoszlása egyéni gazdaságok és társas vállalkozások bontásban	79
8. melléklet:	A mezőgazdaság nemteljesítő hiteleinek megoszlása a hitel jellege szerinti bontásban	79
9. melléklet:	NPL-ráta az élelmiszeriparban a hitel jellege szerinti bontásban	80
10. melléklet:	NPL-ráta az élelmiszeriparban alágazati bontásban	80
11. melléklet:	Az élelmiszeripar nemteljesítő hiteleinek megoszlása a hitel jellege szerinti bontásban	81
12. melléklet:	Az élelmiszeripar nemteljesítő hiteleinek megoszlása alágazati bontásban	81
13. melléklet:	A mezőgazdasági piaci devizahitelek kamatainak alakulása a hitel jellege szerinti bontásban	82
14. melléklet:	A mezőgazdasági piaci beruházási és hosszú lejáratú forgóeszköz forinthitelek kamatainak alakulása alágazati bontásban.....	82
15. melléklet:	A mezőgazdasági piaci beruházási és hosszú lejáratú forgóeszköz devizahitelek kamatainak alakulása alágazati bontásban.....	82
16. melléklet:	A mezőgazdasági piaci rövid lejáratú forinthitelek kamatainak alakulása alágazati bontásban.....	83
17. melléklet:	A mezőgazdasági piaci rövid lejáratú devizahitelek kamatainak alakulása alágazati bontásban.....	83
18. melléklet:	Az élelmiszeripari piaci devizahitelek kamatainak alakulása a hitel jellege szerinti bontásban.....	83
19. melléklet:	Az élelmiszeripari piaci beruházási és hosszú lejáratú forgóeszköz forinthitelek kamatainak alakulása alágazati bontásban.....	84
20. melléklet:	Az élelmiszeripari piaci beruházási és hosszú lejáratú forgóeszköz devizahitelek kamatainak alakulása alágazati bontásban.....	84
21. melléklet:	Az élelmiszeripari piaci rövid lejáratú forinthitelek kamatainak alakulása alágazati bontásban.....	85
22. melléklet:	Az élelmiszeripari piaci rövid lejáratú devizahitelek kamatainak alakulása alágazati bontásban.....	85

1. melléklet: Az értékvesztéssel való fedezettség alakulása a mezőgazdaságban egyéni gazdaságok és társas vállalkozások bontásában

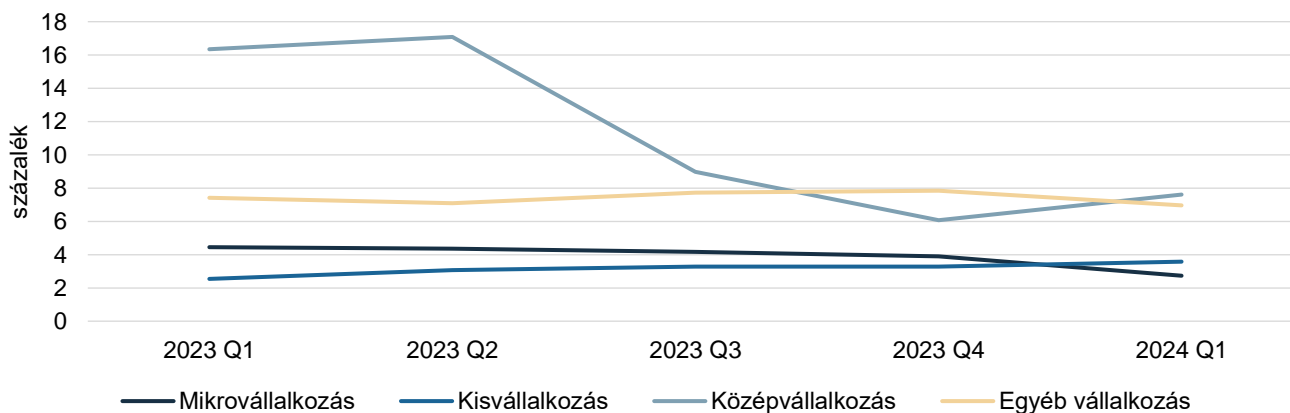
Forrás: MNB HITREG-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

2. melléklet: Az értékvesztéssel való fedezettség alakulása a mezőgazdaságban alágazati bontásban

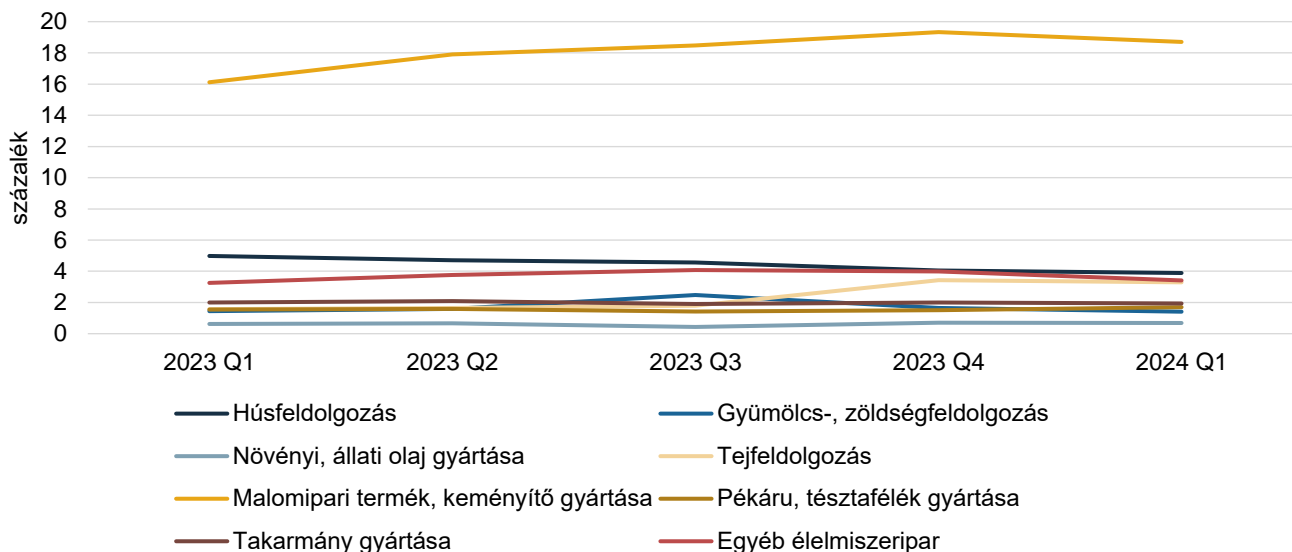
Forrás: MNB HITREG-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

3. melléklet: Az értékvesztéssel való fedezettség alakulása az élelmiszeriparban kkv-bontásban

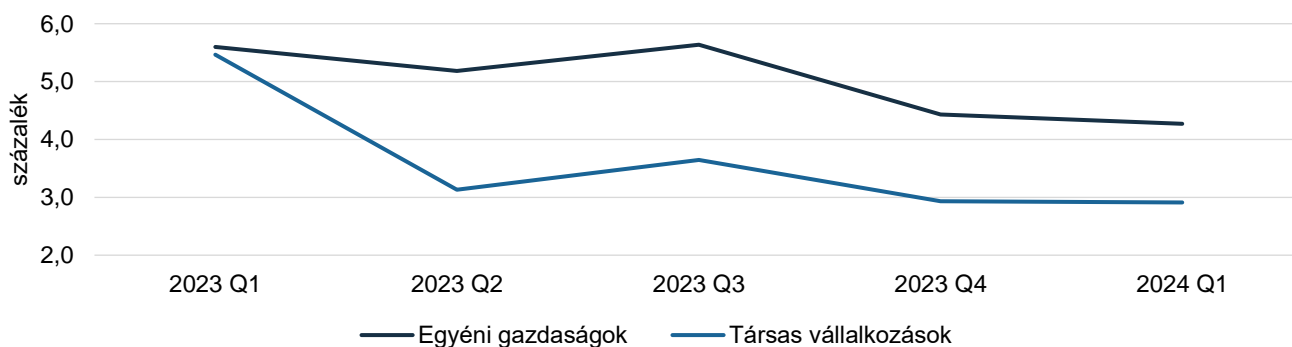
Forrás: MNB HITREG-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

4. melléklet: Az értékvesztéssel való fedezettség alakulása az élelmiszeriparban alágazati bontásban

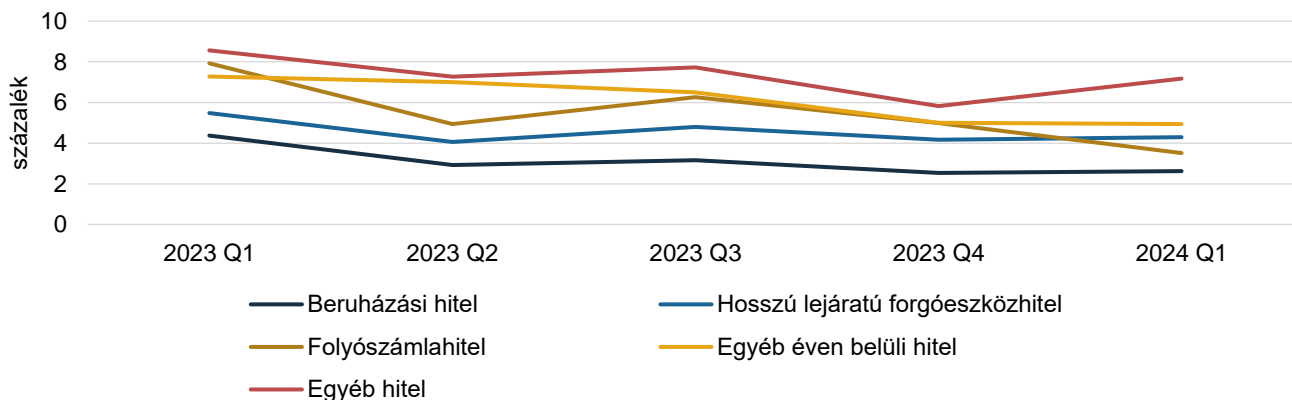
Forrás: MNB HITREG-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

5. melléklet: NPL-ráta a mezőgazdaságban egyéni gazdaságok és társas vállalkozások bontásban

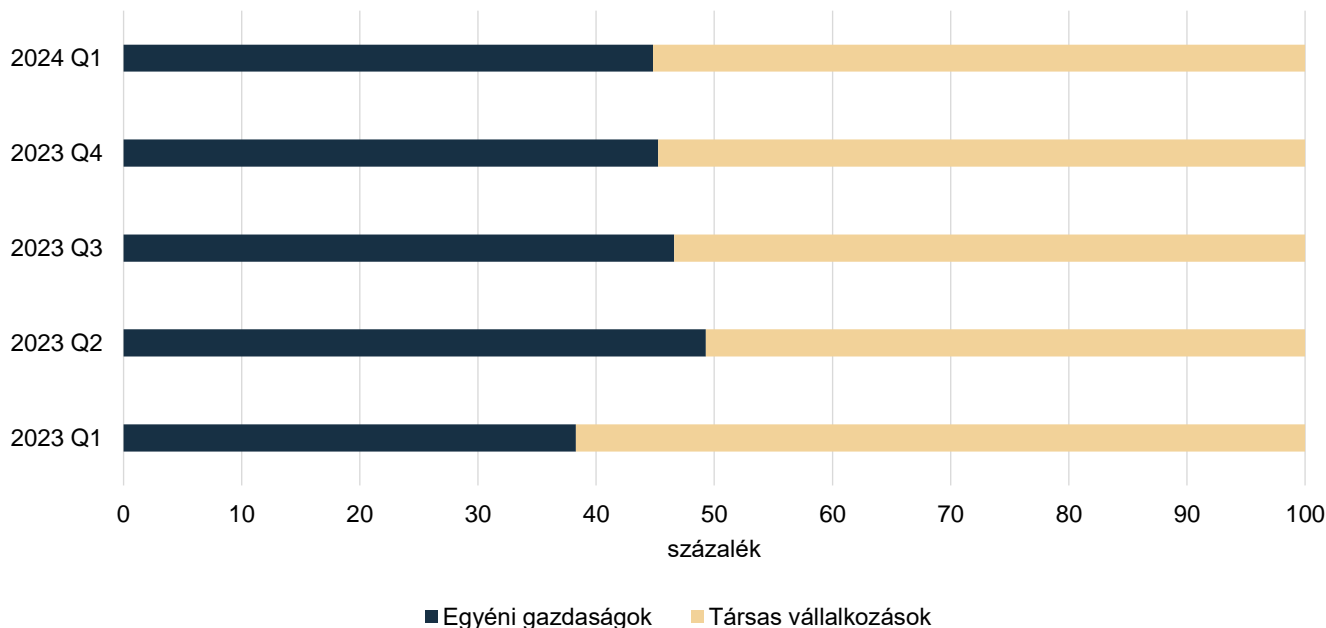
Forrás: MNB HITREG-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

6. melléklet: NPL-ráta a mezőgazdaságban a hitel jellege szerinti bontásban

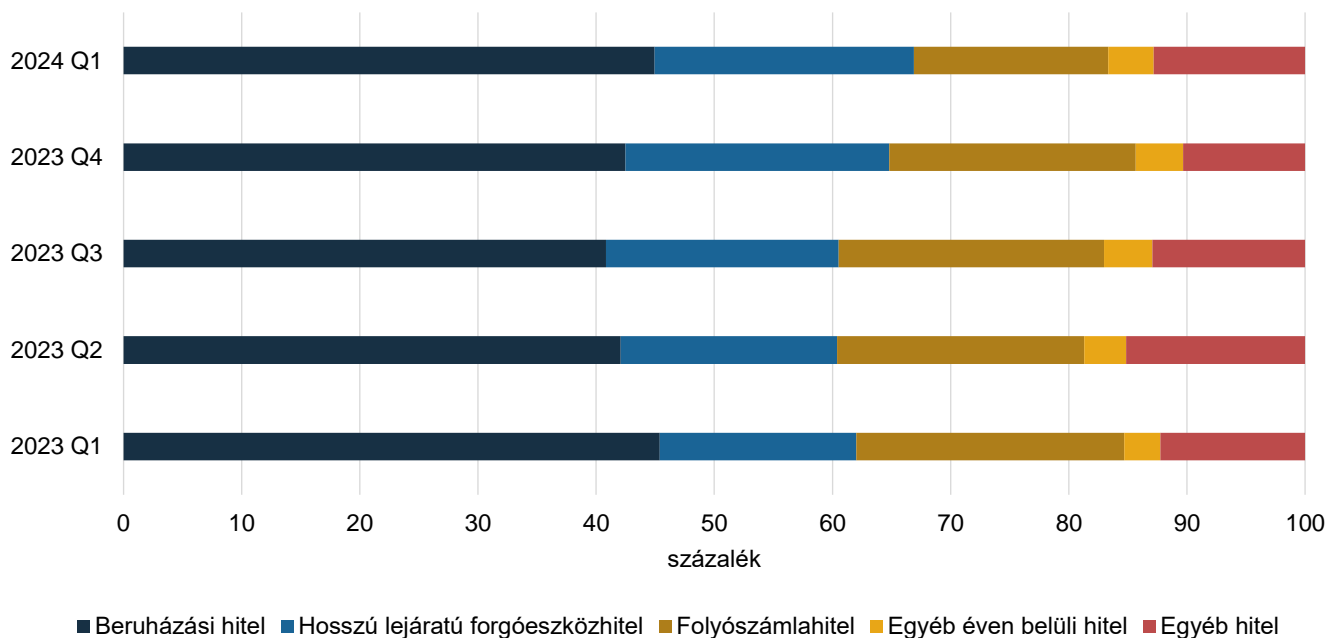
Forrás: MNB HITREG-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

7. melléklet: A mezőgazdaság nemteljesítő hiteleinek megoszlása egyéni gazdaságok és társas vállalkozások bontásában

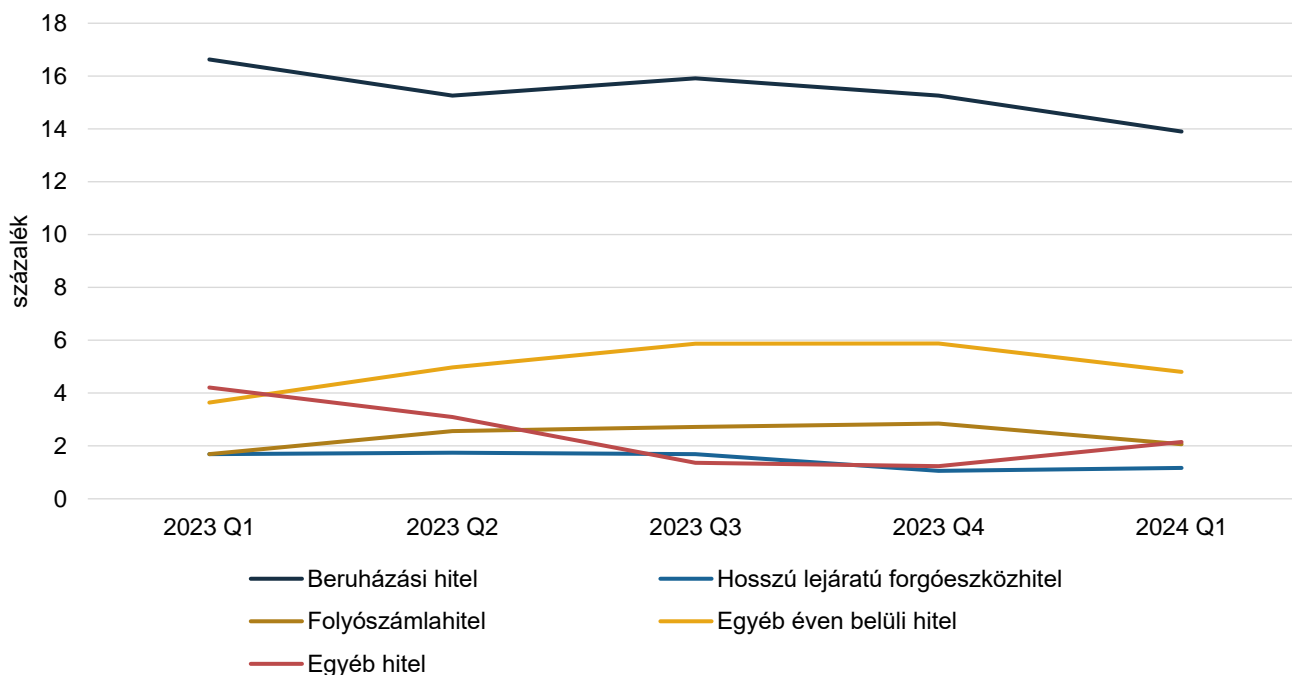
Forrás: MNB HITREG-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

8. melléklet: A mezőgazdaság nemteljesítő hiteleinek megoszlása a hitel jellege szerinti bontásban

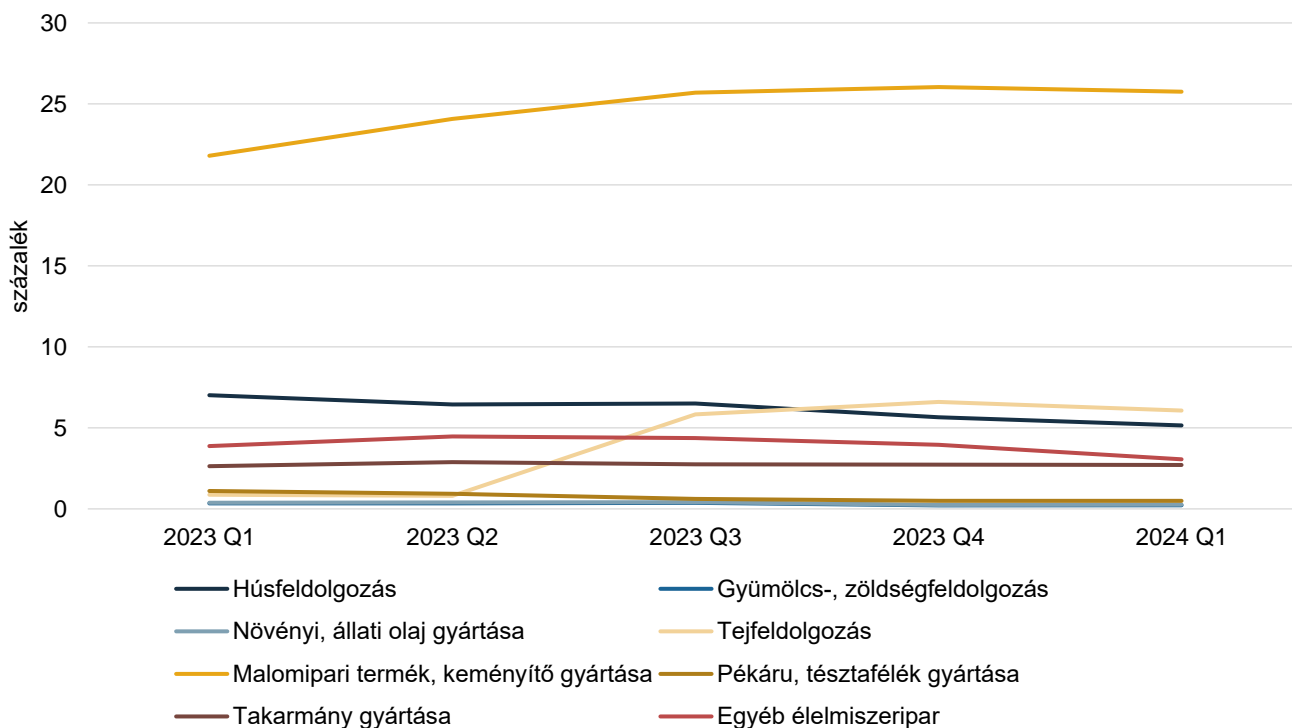
Forrás: MNB HITREG-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

9. melléklet: NPL-ráta az élelmiszeriparban a hitel jellege szerinti bontásban

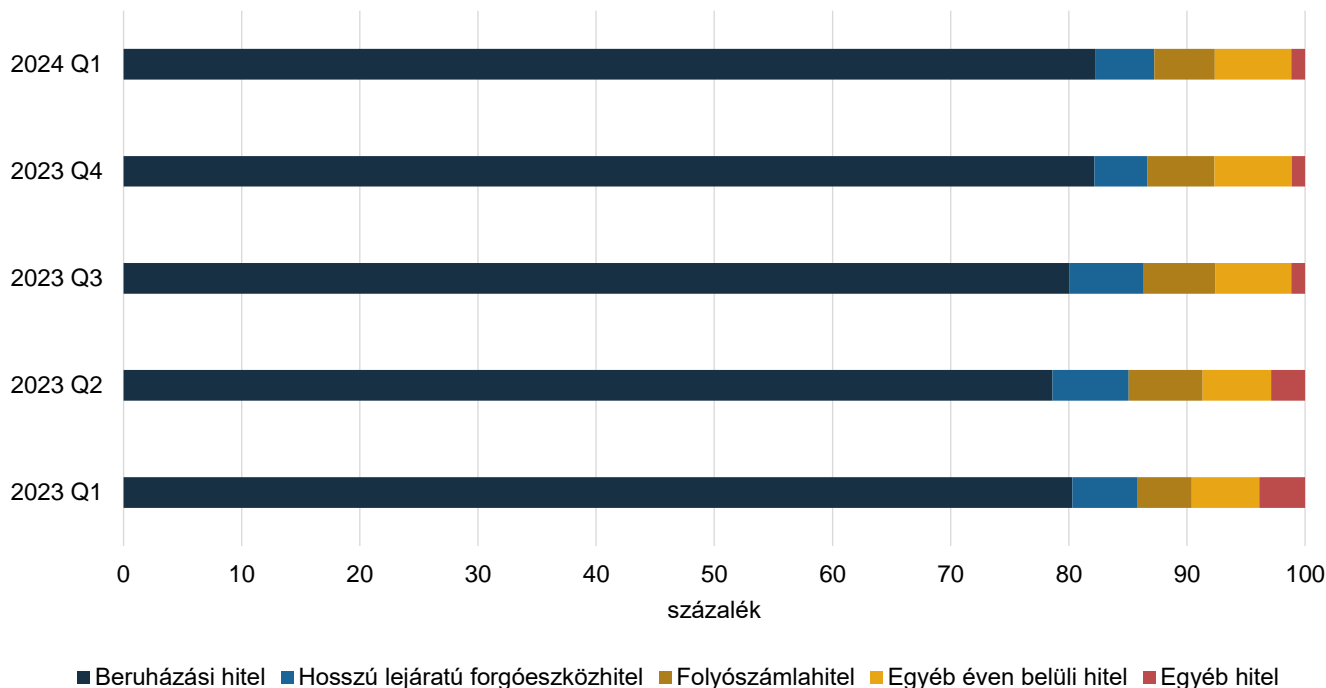
Forrás: MNB HITREG-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

10. melléklet: NPL-ráta az élelmiszeriparban alágazati bontásban

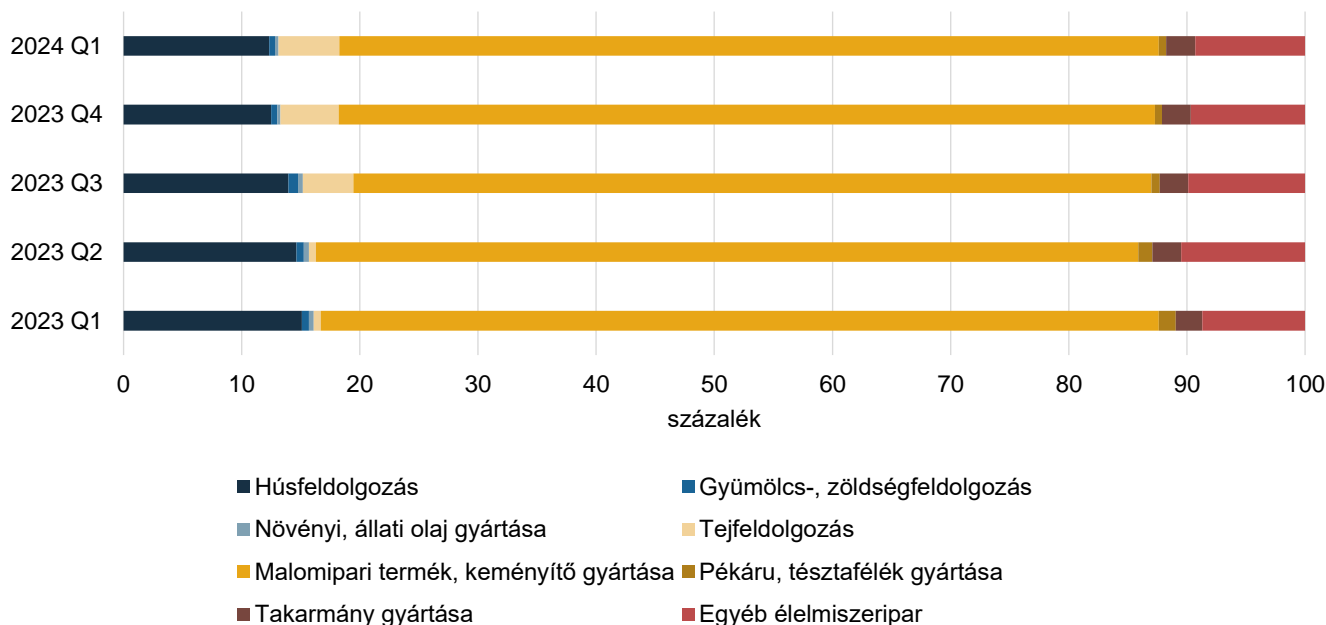
Forrás: MNB HITREG-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

11. melléklet: Az élelmiszeripar nemteljesítő hiteleinek megoszlása a hitel jellege szerinti bontásban

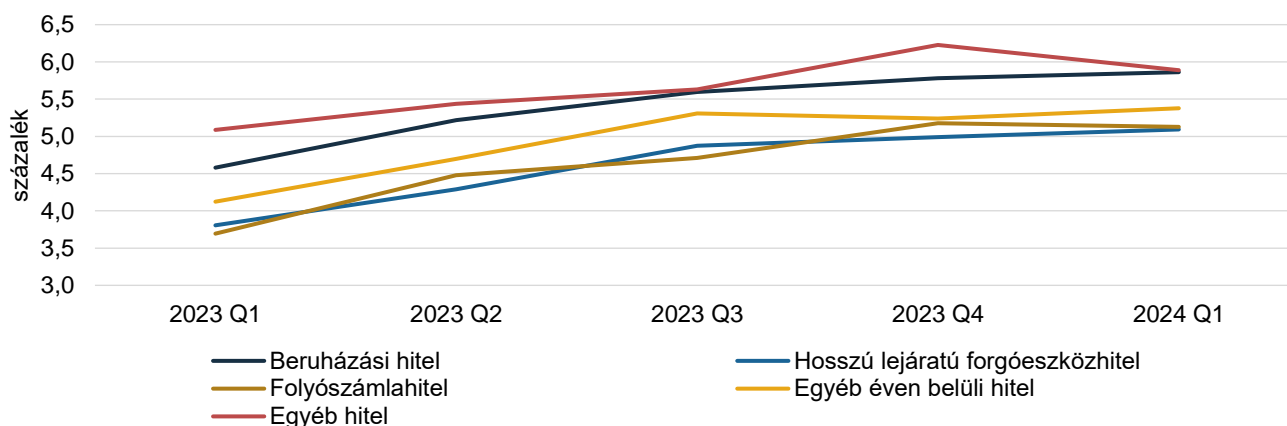
Forrás: MNB HITREG-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

12. melléklet: Az élelmiszeripar nemteljesítő hiteleinek megoszlása alágazati bontásban

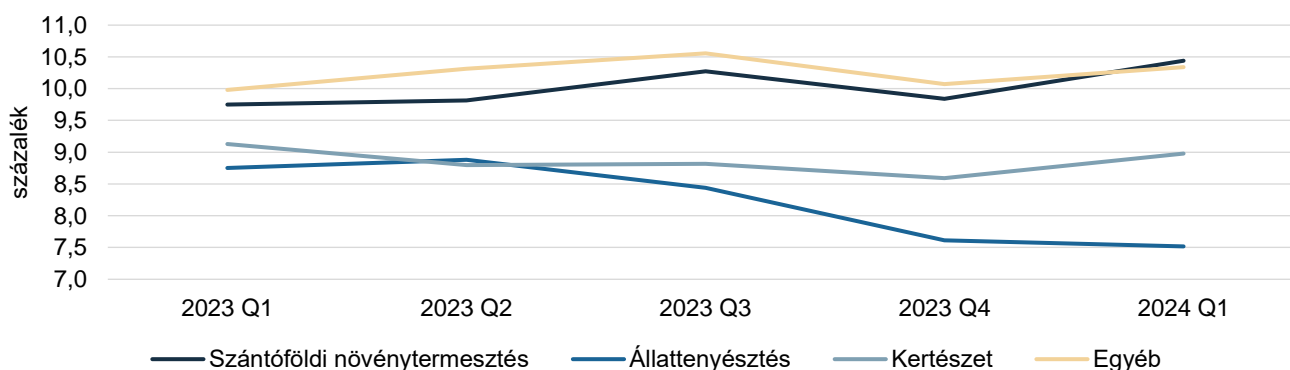
Forrás: MNB HITREG-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

13. melléklet: A mezőgazdasági piaci devizahitelek kamatainak alakulása a hitel jellege szerinti bontásban

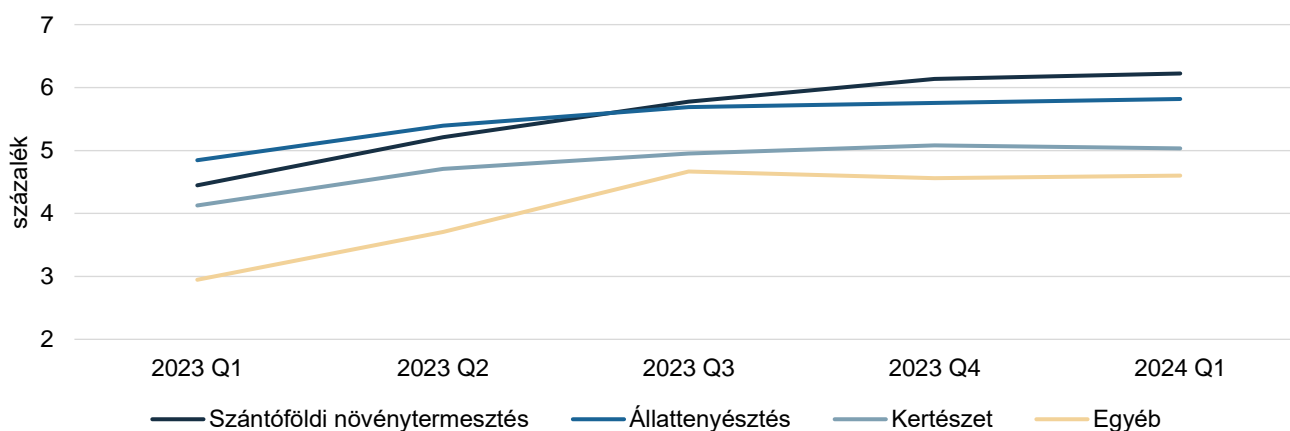
Forrás: MNB HITREG-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

14. melléklet: A mezőgazdasági piaci beruházási és hosszú lejáratú forgóeszköz forintbitelek kamatainak alakulása alágazati bontásban

Forrás: MNB HITREG-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

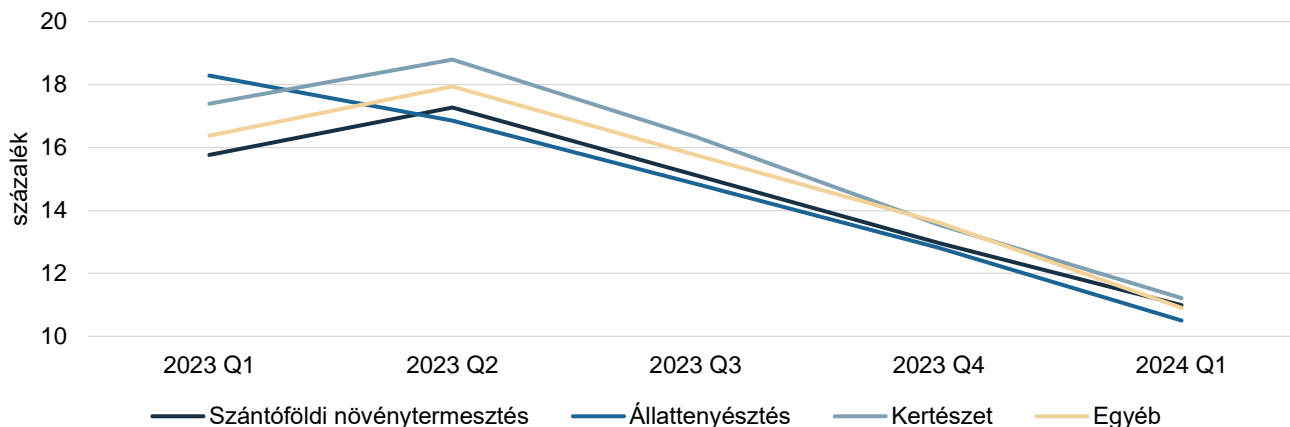
15. melléklet: A mezőgazdasági piaci beruházási és hosszú lejáratú forgóeszköz devizahitelek kamatainak alakulása alágazati bontásban

Forrás: MNB HITREG-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

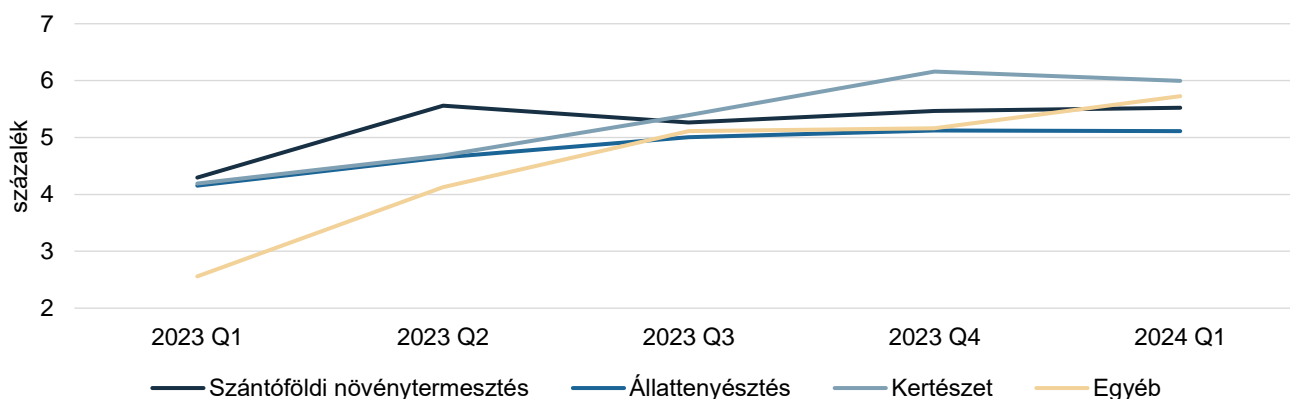

16. melléklet: A mezőgazdasági piaci rövid lejáratú forinthitelek kamatainak alakulása alágazati bontásban

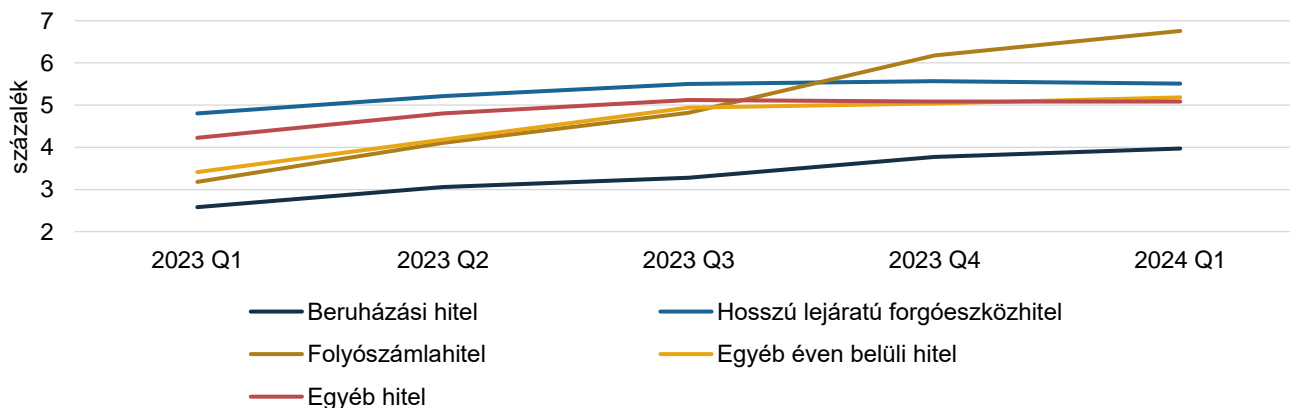
Forrás: MNB HITREG-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

17. melléklet: A mezőgazdasági piaci rövid lejáratú devizahitelek kamatainak alakulása alágazati bontásban

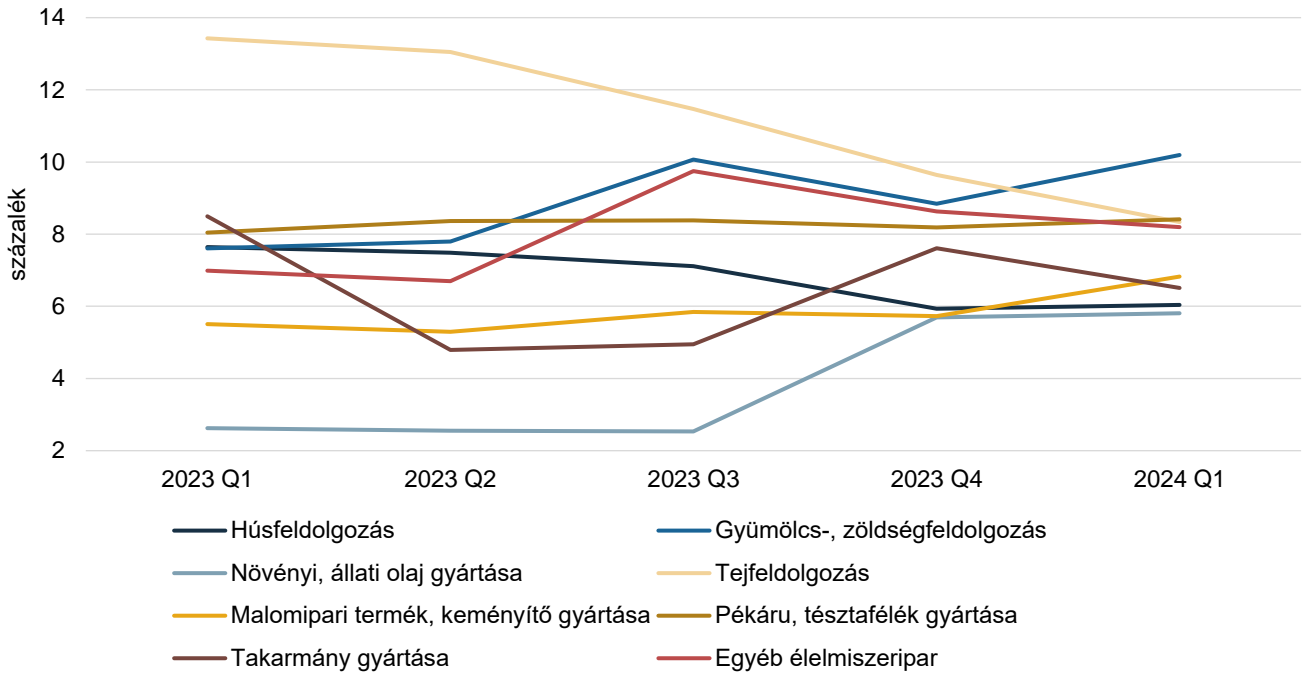
Forrás: MNB HITREG-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

18. melléklet: Az élelmiszeripari piaci devizahitelek kamatainak alakulása a hitel jellege szerinti bontásban

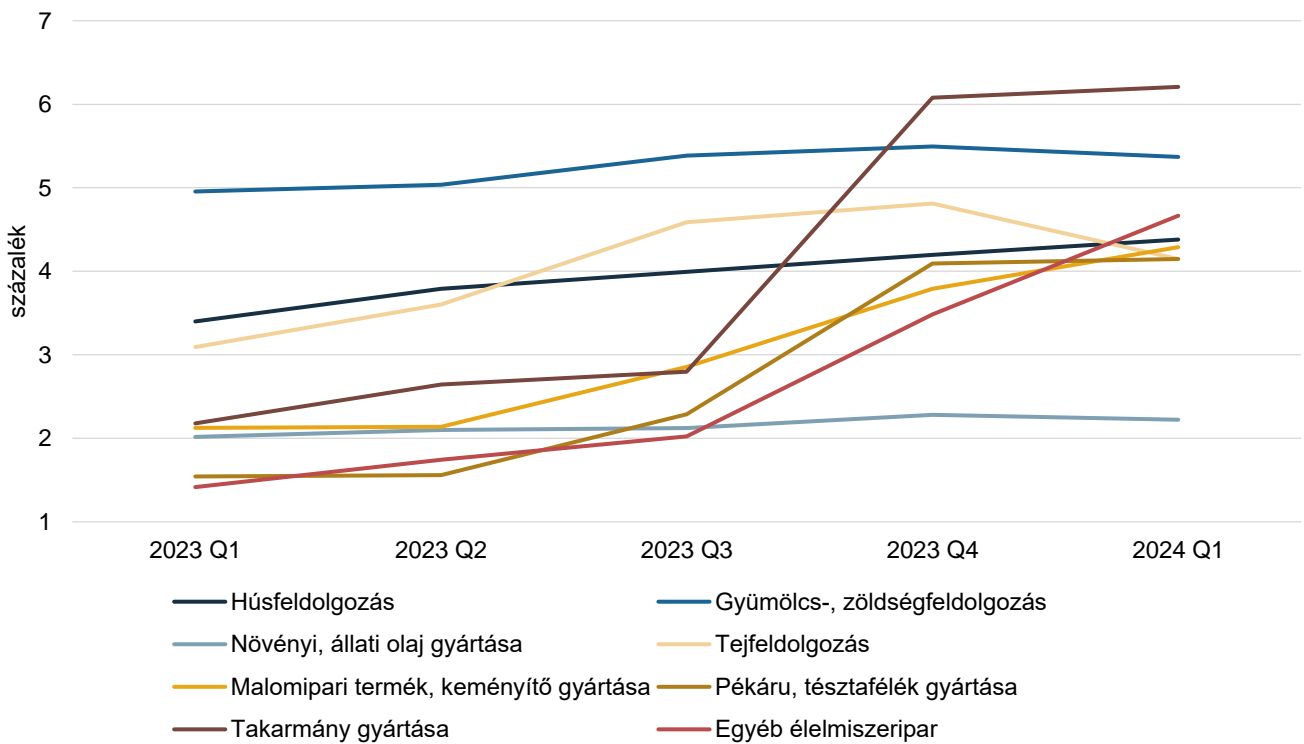
Forrás: MNB HITREG-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

19. melléklet: Az élelmiszeripari piaci beruházási és hosszú lejáratú forgóeszköz forinthitelek kamatainak alakulása alágazati bontásban

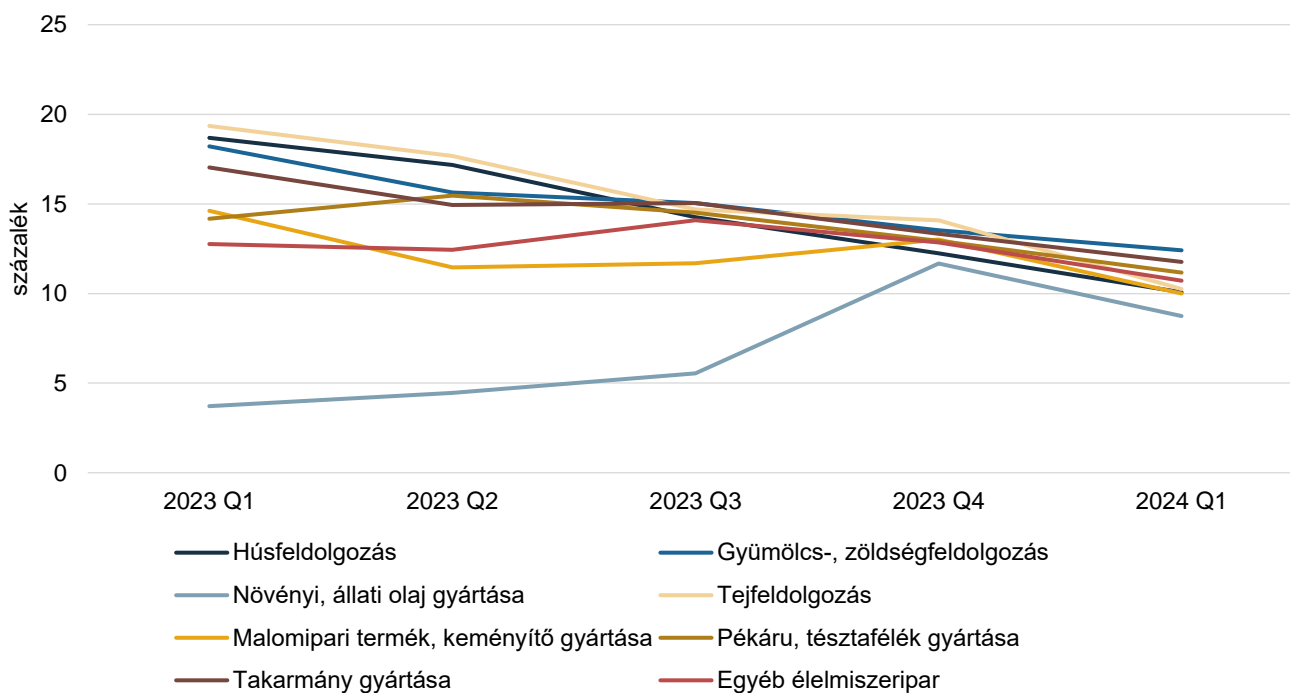
Forrás: MNB HITREG-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

20. melléklet: Az élelmiszeripari piaci beruházási és hosszú lejáratú forgóeszköz devizahitelek kamatainak alakulása alágazati bontásban

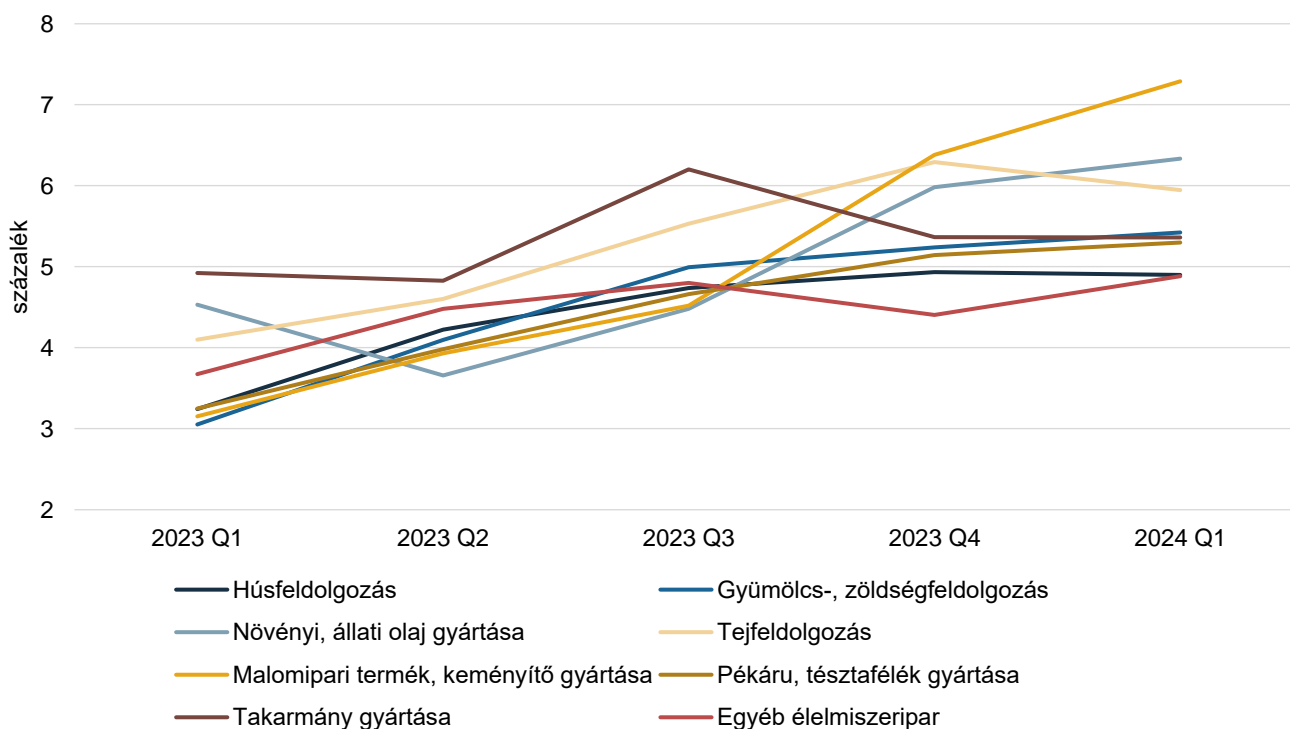
Forrás: MNB HITREG-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

21. melléklet: Az élelmiszeripari piaci rövid lejáratú forinthitelek kamatainak alakulása alágazati bontásban

Forrás: MNB HITREG-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

22. melléklet: Az élelmiszeripari piaci rövid lejáratú devizahitelek kamatainak alakulása alágazati bontásban

Forrás: MNB HITREG-adatok alapján készült az AKI Pénzügykutató Osztályán

